

Lesník

Obsah

- 3** **Editorial**
Anketa
- 4** **Príhovor generálneho riaditeľa**
- 5** **Cena generálneho riaditeľa za júl**
Jánovi Mičovskému
- 6** **Výsledky elektronických aukcií**
na 3. štvrťrok nesklamali
Cenu generálneho riaditeľa
za mesiac jún si odniesol vedúci
Výskumnej stanice a Múzea
Štátnych lesov TANAPu
Peter Fleischer
- 7** **Les a rekreácia**
- 8** **V Žarnovici si pripomenuli**
140. výročie vzniku lesníctva
OZLT Banská Bystrica odovzdalo
prvé lesné cesty postavené
vo vlastnej réžii podniku
- 9** **Súťaž vedomostí a zručnosti Naj**
horár ovládli v tomto roku lesníci
z OZ Rožňava
... NAJ HORÁR ...
...Naj horár... - prestrehy živého
maskota súťaže
- 10** **Elektronické výplatné pásky**
používajú zatiaľ iba dve pätiny
zamestnancov
Najlepším drevorubačom
je Liesečan
Počet návštevníkov Lesníckeho
skanzenu za prvý polrok
je porovnateľný s rekordným
vľajškom
- 11** **Strelci Lesov SR v ovládli**
Slovensko aj Európu!
24. ročník streleckého trojboja
o Pohár riaditeľa
OZ Považská Bystrica
Strelecký deň na OZ Levice
- 12** **Deň stromu 2011 opäť nesklamal,**
podľa odhadov prišlo okolo
18.000 ľudí
- 13** **S novinárskym zápisníkom**
za čriepkami Dňa stromu
- 14** **Správa Národného parku Šumava**
hľadá brigádnikov na boj
s lykožrútom
Víte, kde jsou Rataje a co je tam
zajímavého?
- 15** **Efektívne spracovanie guľatiny**
zo slovenských lesov
- 16** **Les ukrytý v knihe**
- 17** **Les ukrytý v knihe v Prievidzi**
S pochodňou zodpovednosti
Jubilujúci učiteľ Ing. Imrich
Lipovský z Prešova vypravil
do života vyše 2400 lesníkov
- 18** **Kto na Poľane nebol, nevidel svet**
- 20** **Lesní pedagógovia na cestách...**
Detský domov Dobšiná
Komentár
- 21** **Deň detí mikroregiónu Požitavie**
– Širočina
Naša snaha pre našu budúcnosť
Paráda bola opäť parádna
- 22** **Medzinárodný deň Dunaja**
Mladí handicapovaní z Trnavy
- na Jasenine
Lesná pedagogika na Donovaloch
- 23** **PodĎakovanie**
MDD - ZŠ Hurbanovo
Škola v prírode v Kováčove
Školský výlet Teplý Vrch
- Zvernica 14.6.
- 24** **Pestovanie topoľa "I-214"**
- 25** **Noví obyvatelia Zvernice Karná**
GIS a ich reálne využitie
v lesníckej praxi
Čo na to Odbor informačných
a komunikačných technológií?
- 26** **Aká bola poľovnícka výstava**
v Bratislave?
Lesná pedagogika na výstave
v Bratislave
- 27** **Ďalší medzinárodný úspech**
slovenského poľovníctva Dr.
Imrich Šuba – viceprezidentom
C.I.C.
Pozvánka na DNI SV. HUBERTA 2011
- 28** **Lesník a hydroológ Jozef Klincko**
o histórii aj súčasných problémoch
protipovodňových opatrení
- 29** **Odhalené ďalšie Významné**
lesnícke miesto
Ad: Zlatý kľúč – reakcia na článok
- 30** **Chata Rázdziel**
Naše zariadenia
Už rastú ! - Hubové rizoto
s kuracou pečeňou
Receptár
- 31** **XI. 30 nových objektov v smrečinách**
Za hospodárením v objektoch Pro Silva
- 32** **Križovka**
Uveríte?
Zasmejte sa
- 33** **Pre deti**
- 34** **Kalendár podujatí**
Prvá Detská lesnícka univerzita
má svojich absolventov
- 35** **Životné jubileá**
Spoločenská kronika
- 36** **Cena Jozefa Dekréta Matejovie**
v tomto roku pre Ignáca Mordela

9

12

26

LESNÍK

časopis zamestnancov
š.p. LESY SR
Banská Bystrica
júl-august 2011

Šéfredaktor:

Ing. Vlastimil Rezek (vr)

Redaktori:

 Ing. Milan Longauer
Ing. Rudolf Bruchánik PhD.
Jiří Junek

Stáli prispievatelia:

 Mgr. Tatiana Figurová
Viliam Stockmann

Grafická úprava:

 Mária Gálová
Miloš Sedláček
Reprografické centrum
NLC Zvolen

Foto na titulnej strane:

Vlastimil Rezek

Adresa redakcie:

 LESY SR, š.p.
Námestie SNP č.8
975 66 Banská Bystrica
telefón: 048/43 44 278
fax: 048/43 44 191
e-mail: vlastimil.rezek@lesy.sk

Nočnou morou v práci novinára je každoročne obdobie letných prázdnin. Vláda, parlament, ani lokálne samosprávy nezasadajú, sudcovia vyhlásili prázdniny a ani veľké firmy zväčša žiadne novinky neavizujú. Proste uhorková sezóna. Novinár platený za pravidelné príspevky o čomkoľvek sa potom chytá aj stebľa, aby našiel senzáciu, alebo aspoň lokálnu zaujímavosť. Horšie je, keď má redaktor uhorkovú sezónu po celý rok. Tak sa stane, že hoci sa nič nezmenilo, zrazu sú vďačným objektom záujmu takýchto kolegov aj LESY SR. Svetoznámy problémom sa v podaní niektorých médií stane nevyčistená prehrádzka pri Žarnovici, alebo do omrzenia opakovaná mantra o Smrekovici. Je bohužiaľ veľmi jednoduché nájsť hocijaký problém, vybrať si vhodné argumenty a tie, čo sa nehodia, potichu obísť.

Uhorková sezóna sa však, dúfam, vyhla našmu časopisu. Držíte v ruke rozšírené dvojčíslo, pri ktorom bol naopak problém, čo ešte zaradiť a čo už pre nedostatok miesta nie. Aktualit sa v posledných týždňoch nazbieralo naozaj viac ako dosť.

V januárovom čísle som sľuboval, že sa obsah časopisu v najbližšom čase nezmení. Po pol roku by som si malú zmenu predsa len dovolil. V duchu hesla: „radšej tri články na stranu, ako jeden na tri strany“ sa budeme snažiť zhrnúť obsah príspevkov a vypustiť z nich zbytočný balast a vatu. Hoci sa zdá, že písať krátke príspevky tak, aby obsahovali podstatné údaje, nie je ťažké, opak je pravdou.

Další problém je, aby sa do časopisu dostalo viac informácií z jednotlivých závodov. A tu by som vás, vážení kolegovia, chcel poprosiť o pomoc. Viem, že každý má svoje povinnosti a času nie je nazvyš. No aj keď sa práve s pisaním príliš nekamarátite, pošlite aspoň tip o zaujímavostiach, netradičných riešeniach, alebo akciách vo vašom okolí, ktoré by mohli zaujímať aj pracovníkov v iných častiach Slovenska. Tým samozrejme nezabúdam na ľudí, ktorí sú už dnes viac, alebo menej pravidelnými prispievateľmi Lesníka. Patrí im veľká vďaka.

Pekné čítanie

Blaszkiewicz

Leto je čas oddychu a dovoleniak, spýtali sme sa, aké sú vaše predstavy o ideálnom oddychu. Skutočne potrebuje správny Slovák k oddychu slnko, piesok a aby sa mu nepokazila miešačka?

MARTIN ŽILKA
vedúci odboru
riadenia ľudských
zdrojov generálneho
riaditeľstva

Najlepší oddych je pre mňa fyzická aktivita pri práci s drevom, alebo v prírode. V tomto

roku som sa však nechal nahovoriť aj na spoločnú dovolenku s priateľmi k Jadranskému moru do Chorvátska.

ZSOLT SIMON
minister
pôdohospodárstva

V rezorte za sebou máme náročný rok, takže sa poteším hlavne oddychu a relaxu, nemusí to byť za každú cenu pri mori. Nemám

zatiaľ vybranú špeciálnu destináciu, veľa závisí od toho, kam sa bude chcieť vybrať moja rodina. Určite však s deťmi plánujem výlety do prírody na Slovensku.

MILAN SARVAŠ
riaditeľ Ústavu lesníckeho poradenstva a vzdelávania NLC vo Zvolene

D o v o l e n k a v tomto roku bude určite na Slovensku, zatiaľ sa však špeciálne nikam nechystám. Možno to bude niekoľko dní na Spiši, kde si chcem pozrieť tamojšie lesy. Nakoniec, je Medzinárodný rok lesov, tak kde inde ísť na dovolenku ako do hôr?

PETER GOGOLA
primátor Banskej Bystrice

Najlepší oddych je pre mňa vypnutý mobilný telefón, odložené hodinky

a prechádzka po lese. Dovoľenka sa bude niesť v tomto duchu. Zostávame na Slovensku a chystáme sa na výlety do okolí Teplého vrchu a Kunovskej priehrady pri Senici.

JÁN KOSTRIAN
organizačný riaditeľ
Lesov SR

Optimálna dovolenka znamená oddych pri mori, no nie iba na pláži. Keď sa už niekam vyberiem, chcem čo najviac vidieť a spoznať kultúru a mentalitu ľudí. Druhým variantom je horská turistika. Vzhľadom na množstvo úloh, ktoré mňa čakajú, je však v tomto roku výlet do zahraničia iba v rovine teoretickej.

Anketa

Príhovor generálneho riaditeľa

Milé kolegyně, vážení kolegovia.

Tento príhovor sa ku vám dostane v čase, keď budú bežať dovolenky, kedy budeme mať vyhodnotený prvý polrok 2011, kedy už bude na nás doliehať čas pri príprave roku budúceho. No je tu aj jeden dosť významný časový moment. Je to už rok, čo sme s novým vedením podniku začali uskutočňovať rôzne zmeny do vnútra i navonok firmy tak, aby sme sa za našu uniformu nemuseli hanbiť. Preto možno tento príhovor nebude kratší, skôr naopak, ale však je to letné dvojčíslo a teda aj čítanie sa dá rozložiť na dlhšie obdobie. Nechcem totiž len bilančovať rok, ale nedá mi, aby som znovu a zas nevstúpil do svedomia kolegov.

Neviem totiž, ako to slušnejšie nazvať. Nuž ale komu niet rady, tomu niet pomoci. Minule som už menovite uviedol našich zamestnancov, ktorí to z robotou asi myslia dosť ľahkovážne. Nevieť, či im takáto reklama vyhovuje, ale mne osobne by dosť vadila na to, aby som druhý krát s niečím podobným nebol spájaný. No čuduj sa svete, nie všetci to tak vnímame. Samozrejme, že keď niekde cítim problém, chcem ho riešiť. Tak som sa znovu zastavil na ES v Rimavskej Bani, poučený z vývoja udalostí, náležite pripravený. Vedúci skladu mi ochotne poukazoval chladničku „vyčistenú“ od alkoholu, tak isto s dopravnými lístkami bolo všetko v poriadku. Tak sme sa vybrali von za chlapmi, pričom som chcel spoznať tých, čo minule zmizli. Jeden už nie je našim zamestnancom, druhý mal dovolenku celý deň a tretí bol pri gelbe dreva. Nuž po príchode za ním nasledovala moja otvorená otázka, či by minule nafúkal. Chlapy priznali, že hej, preto radšej volil odchod z pracoviska. Aj na moju ďalšiu otázku, či je teraz ochotný fúkať a ako to dopadne, odpovedal bez rozpakov, že ochotný je a určite nenafúka. O to väčšie bolo moje prekvapenie, keď displej ukázal prítomnosť alkoholu v dychu. Ostal som taký prekvapený, že som pre istotu volala kolegu, či dobre prístroj obsluhujem. Žiaľ, aj tri krát opakovaná skúška ukázala to isté. Dychové skúšky ostatných prítomných s výsledkom nula boli zrejmy signál toho, že všetko je tak, ako prístroj ukázal. Následný odber krvi len potvrdil požitie alkoholu a výhovorky o zbytkovom alkohole neobstoja, lebo fúkalo sa o pol jedenástej a krv sa bra-

Ing. Igor Vizslai

la ešte o hodinu neskôr. Nuž, pán Jaroslav Farkašovský už nie je našim zamestnancom. Ale to musíme takéto samozrejmosti riešiť za mojej účasti? Sú to možno z pohľadu chodu podniku maličkosti, ale s obrovskými dôsledkami. Niekedy aj ekonomickými, ale hlavne morálnymi. A tu už nejde len o alkohol na najnižších pracovných pozíciách. Ide aj o správanie sa vrcholových predstaviteľov niektorých odštepných závodov. Raz mi jeden kolega povedal jednu múdrosť, ktorá má určite niečo do seba. Pri (kariérovej) ceste hore si treba uvedomiť, že ľudí, ktorých stretáš, budeš stretať aj na ceste dolu. Vtedy bude asi garde obrátené a preto sa správam tak, aby som sa ja vtedy vedel každému pozrieť do očí. Ale páni riaditelia, páni a dámy na námestníckych miestach, budete tak mŕtvi hľadieť naozaj všetci? Nateraz mená závodov nechám skryté, ale počítajte s tým, že keď budem mať preukázateľne potvrdené nekorektné správanie, vykričím vás pred celým lesníckym svetom. A to nie je vyhrážanie sa, to je upozornenie na môj spôsob riešenia problémov.

To, že problémy sú na to, aby sa riešili, je fakt a ja sa snažím ku nim aj tak pristupovať. Že ich pred rokom nebolo málo, si asi uvedomovali mnohí. Že všetky problémy sa za rok vyriešia nedajú, je však trpké poznanie a ešte trpkšie je to, že asi ani ďalšie potencionálne tri roky nebudú stačiť na všetko. Je to všetko beh na dlhé trate, preto treba trpezlivosť a rozvahu. Niekomu sa možno bude zdať, že sa toho až tak veľa nezmenilo. Niekomu – hlavne tým, ktorých sa nejaká zmena osobne dotkla – zas povedia, že načo niektoré zmeny, keď sú pomalé, či sa v nich nepokračuje. A najhoršie je asi to, že vždy nové a nové problémy budú prichádzať. Nech už to berie každý z nás akokoľvek, mojou snahou je veci, ktoré sa dajú zmeniť, zmeniť tak, aby boli nie len krátkodobé, ale aj efektívne a dlhodobo fungujúce. Len tak sa môžeme vyhnúť ceste, na ktorej je momentálne Cargo. Tržbonosných zdrojov nebude pribúdať, pokiaľ sa o ne nepričiníme a ceny dreva tiež nemôžu rásť do nekonečna. Takže potom je to už len o efektívnosti. Aká však môže byť, keď musíme vynakladať prostriedky na to, aby sme ustrážili to, čo by malo byť samozrejmosťou. Aby sme na tržbách neškodovali vďaka našej ľahostajnosti či be-

nevolencii. Aby sme z firmy nebrali to, čo by sme brať nemali. Aby sme nezneužívali funkčné postavenie na prezentáciu arogancie moci. Ale to už som zas pri vyratúvaní toho, čo by malo byť (samozrejmosťou) a nie pri tom, čo sa za ten rok podarilo. Nuž aspoň stručne: zavedením elektronických aukcií dreva sme za prvý polrok zvýšili tržby o viac ako milión eur za to isté drevo, ktoré by sme predávali podľa cenníkov. Úpravou cien dreva a vyrokovaním iných cenových relácií s odberateľmi sme zvýšili tržby o ďalších niekoľko miliónov. To všetko pri nižšej ťažbe dreva o takmer pätinu. Tak isto nám nehrozia neprímerané pokuty podľa zmlúv, ktoré boli podpísané, vzájomným rokovaním sme dospeli k dodatkom zmlúv s partnermi tak, aby boli prijateľné pre obe strany. Elektronickou formou obstarávania tovarov, služieb a investícií sme naopak milión eur ušetrili. Znížili sme režižné náklady, zvýšili produktivitu z tržieb i pridanej hodnoty. Sú to možno ukazovatele, ktoré sú príliš abstraktné, ale majú svoju vypovedaciu hodnotu. Pre mňa ako človeka z prevádzky je dôležité, že sme nemuseli škrtiť naplánované náklady na pestovnú činnosť, údržbu budov, zväznic a ciest, znášame náklady na protipovodňové opatrenia. Číže vraciame peniaze späť do lesa. Pokiaľ sa vynakladajú účelne, nemôžeme nič lepšie robiť. A pritom ostane aj na vyplatenie polročných prémie, či trinástej mzdy. Číže pocítiť to priamo každý z nás. Budme však natoľko férovi a netrhajme z tejto firmy ešte niečo navyše, len preto, že sa to dá. Sú zostavené ďalšie pracovné skupiny na to, aby sme sa pokúsili upraviť mzdovú smernicu, zvýšili ochranu zásob dreva, zabilizovali obvody a správy na kmeňových štátnych lesoch. Vo fáze implementácie je projekt dokument manažmentu, ktorý zefektívni kolobeh tlačných dokladov a ustráži časové lehoty na vybavenie agendy. V spolupráci so zakladateľom sme zrealizovali hodnotu spravovaného majetku, upravili vyhlášku 232/2006 Z.z., spracoval sa metodický postup na realizáciu náhradných reštitučných nárokov. O diverzifikácii zdrojov už len nerozprávame, ale robíme konkrétne kroky k realizácii týchto vízií, darí sa nám komunikovať so všetkými nárokovými skupinami, snáď až na „zelený taliban“. V médiách nie sme len v spojitosti s kauzami, ale objavujú sa aj pozitívne správy. Verte, nešlo by to bez mnohých z vás, ktorí možno uvažujú podobne ako ja. Preto na tomto mieste určite patrí moje poďakovanie za ročnú spoluprácu všetkým tým, ktorí prikladajú ruku k dielu, o ktorom som písal o pár riadkov vyššie (nie celkom v prvom odstavci). Verím, že s takýmito kolegami nastavíme procesy vo firme tak, aby mohla dlhodobo efektívne fungovať a pokiaľ bol prvý rok hlavne hasením toho najväčšieho, tak ďalej to bude o tvorení a následne už len vylepšovaní toho, čo by tu naozaj mohlo existovať.

Je už aj po 9. júli, takže môžeme sa pochváliť ďalšou úspešnou prezentáciou lesníkov a lesníctva. Desiaty deň stromu mali po prvý krát v rukách tí, ktorí to majú najbližšie. Zamestnanci Odštepného závodu Čierny Balog a musím hneď jedným dychom dodať, že sa im to podarilo. Samozrejme, že potrebovali pomoc od kolegov, scénu dokonca napísal autor scenárov predchádzajúcich ročníkov, ale podstatná

časť všetkého, čo za organizáciou takéhto podujatie je, ostala na nich a ja snímam pred nimi pomyselný klobúk. Slová uznania od prezidenta republiky, predstaviteľov lesníckych organizácií ale hlavne návštevníkov, to hovorí samo za seba. To, čo sa v predchádzajúcich ročníkoch osvedčilo, zabodovalo aj teraz, čo bolo navyše, sa odstránilo a malo to svoj efekt. Takže na tomto mieste určite moje veľké ĎAKUJEM všetkým, ktorí priložili ruku k dielu, ktorých nebolo vidno na tribúne, ale bez ktorých by to nebolo možné zorganizovať.

Záverom ešte jedna myšlienka, ktorá ma napadla pri čítaní júnového Lesníka. Som rád, že podnikový časopis je zamestnancami vnímaný ako tribúna názorov a ja si to nesmierne vážim. Vnímam to tak cez prizmu mojich príhovorov a zároveň sa aj týmto spôsobom dozvedám, čo sa kde deje, čo sa komu podarilo, a sem tam je aj vyslovený názor. Možno ani nie s otvorenými otázkami, ale ja ich vnímam a tak isto chcem na ne zareagovať (nepriďte sa viacerí?). V šiestom čísle tohtoročného Lesníka v rubrike PRO SILVA sú skryté otázky na ktoré sa pokúsím odpovedať. Či (predchádzajúce) vedenie neprijalo rozhodnutie o tom, že objekty PRO SILVA môžu vzniknúť už len tým, že ich priamo podporovalo a súčasné vedenie ich podporuje tiež? Určite by sa dalo z databázy vyselektovať množstvo porastov, ktoré by podľa údajov mohli byť obhospodávané prírode blízkym spôsobom. Ale... Tých „ale“ ja vnímam niekoľko. Nie ako výhovorky, ale ako môj názor a odpoveď z môjho uhlu pohľadu. Koľko možno dobre mienených nápadov vyšlo zdola, požadovalo sa požehnanie zhora a pokiaľ to bolo dokonca formou nariadenia, skôr sa to proti myšlienke otočilo, ako by jej to pomohlo. Aj teraz si myslím, že iniciatíva musí chodiť zdola. Databáza je výber čísel,

ktoré v prvom rade nemusia zodpovedať skutočnosti (problém kvality PSoL), porast nie je vo vzduchoprázdne, ale je v určitom teréne, má svoje sprístupnenie (porovnaj si napríklad koľko bežných metrov dopravnej siete máte na vašej správe a aký je priemer Slovenska, nehovoriac o hustote v štátoch, kde je výberkový hospodársky spôsob samozrejmosťou), svoje skutočné údaje. Tie z prehľadu nikdy vidieť nebude. No a podľa skúseností, pokiaľ by sa niečo z toho začalo tlačiť zvrchu, určite by bolo tristosedemdesiat päť dôvodov, prečo by sa to nedalo. Preto aj ja osobne podporujem každý nový objekt, ktorý sa zakladá za účelom prírode blízkeho obhospodarovaniu, kde nikto zvrchu nemusí nič nariadovať, naopak, kde sám lesník počítuje, že je tu možnosť, tak prečo ju nevyužiť. Je to aj o tom, že naozaj lesník je ten, kto by mal najlepšie poznať svoj obvod, porasty a ich možnosti. Môže prejavíť svoj lesnícky cit, nie len byť bezmyšlienkovitý vykonávač predpisov PSoL, odbíjač dreva a vypisovač dopravných lístkov. Nuž a ešte jeden dôležitý detail. V krajinách, kde je výberkový hospodársky spôsob hodne rozšírený, je tradične lesníctvo vnímané inak ako u nás. Boli roky holorubov, dnes sme niekde bližšie k podrastovému hospodárskemu spôsobu a tak rýchlo sa posunúť do výberkového sa jednoducho nedá. Sme v storočnom výrobnom cykle a ten sa oklamať nedá. Tak isto ekonomika inde nie je tak závislá na dreve, ako u nás. Napríklad v Slovinsku majiteľ rúbe vtedy, kedy je o jeho drevo záujem, kedy on uzná za vhodné, že je cena dreva priaznivá, kedy on potrebuje peniaze navyše z rôznych osobných dôvodov. V našom štátnom podniku by sme takto ďaleko nedošli. A drobní, ktorí možno naozaj nie sú až tak úzko prepojení na ekonomiku? Prečo tam tieto myšlienky nevíťazia? Lebo

vzťah k pôde, k lesu tu bol na štyridsať rokov prerušený a je úplne iný, ako keby sa to nestalo. Ale to je už o niečom inom.

Druhý načatý problém v príspevku je ochrana prírody. Celkom som ho nepochopil, ale určite nie je našou snahou zbavovať sa plôch, nech už majú akýkoľvek stupeň ochrany. Prirovnám to k podanému prstu a zajtra sme bez ruky. Možno trochu expresívne, ale pravdivé. Nie, nesúhlasím s tým, preto že sme firma založená na obhospodávanie lesného majetku štátu. Prečo by to isté mal robiť niekto iný len preto, že je tam stupeň ochrany? Tak ako sa my dnes prispôbujeme zákonu o ochrane prírody, tak isto by to museli robiť aj iní, len by možno o tom viac rozprávali. V konečnom dôsledku by však tento štát musel vynakladať viac prostriedkov na samotnú realizáciu ochrany a to neviem či v dnešnej ekonomickej kondícii štátu je priechodné. Pre mňa je prijateľnejšie byť pri tvorbe nového zákona o ochrane prírody, v ktorom by sa odstránila kontroverznosť s našim zákonom a potom by to mohlo byť prospešné pre obe strany. Mali sme tu návštevu z rumunských štátnych lesov. Majú s ochranou prírody tiež skúsenosti na podobných základoch, aké boli spomenuté v príspevku, ale dnes ich sami obanovali. Je to však určite téma na celý časopis a nie na jeden príhovor.

Takže, načerpajme nový elán počas dovolenky, aspoň na pár dní uvoľníme v hlavách priestor na niečo príjemné, na spoznávanie nových zákutí tu na Slovensku, niekto nových krajín, nových ľudí, venujme sa rodine, na ktorú väčšinou roka nemáme čas... Resetujme mozog, aby sme potom ľahšie zvládali nové a nové výzvy, stresy, problémy... Prajem všetkým príjemný oddych, veľa príjemných zážitkov a spomienok, z ktorých môžeme čerpať inšpirácie do aď ďalšej dovolenky. ■

Cena generálneho riaditeľa za júl Jánovi Mičovskému

Ďalšou v rade cien generálneho riaditeľa Lesov SR v rámci Medzinárodného roka lesov tento krát „Za prínos v popularizácii lesníctva pre verejnosť“ dostal pri otvorení Dňa stromu vo Vydrowskej doline známy lesník a dlhoročný bývalý pracovník Lesov SR Ján Mičovský. Človek, ktorý sa zapísal do povedomia ľudí asi najviac pri „zelenej revolúcii“ v štátnom podniku z leta roku 2009, má za sebou dlhoročnú trpezlivú prácu pri zlepšovaní komunikácie lesníkov s verejnosťou. Mičovský bol okrem iného hnacím motorom myšlienky vzniku Lesníckeho skanzenu, no aj vďaka jeho práci sa môžu lesníci pyšiť okrem iného aj znova objavenou históriou a prezentáciou desiatok významných lesníckych miest či náučných chodníkov.

„Prekvapenie to pre mňa bolo veľké, netušil som, že budem medzi ocenenými,“ povedal Mičovský. Odmenou vraj pre neho bolo už aj to, že mohol desať rokov stráviť vo Vydrowskej doline pri budovaní skanzenu. „Som rád, že sme neurobili iba nejakú akciu pre akciu, ale že sme našli porozumenie v očiach verejnosti,“ skonštatoval ľahko dojatý lesník s kyticou a cenou v rukách. ■

Výsledky elektronických aukcií na 3. štvrt'rok nesklamali

Tretie kolo elektronických aukcií dreva (EAD) prinieslo opäť výrazné zvýšenie predajných cien oproti vyvolávacím. Z ponúknutého množstva 89 700 m³, bolo vydražených 87 900 m³. „Priemerná vyvolávací cena bola stanovená na 55,55 €/m³, priemerná vydražená cena bola 64,18 €/m³, čo predstavuje nárast priemerného speňaženia 8,63 €/m³,“ skonštatoval ekonomicko-obchodný riaditeľ Lesov SR Ľuboš Németh. Výsledky aukcií sortimentov ponúkaných v 2. a 3. kole (dodávky pre II. a III.Q.2011) vykazujú reálnejší obraz trhu a premietajú sa v nich rastúce skúsenosti účastníkov. Extrémy z prvého kola sú zriedkavejšie a krivky víťazných cien viac – menej kopírujú krivky vyvolávacích cien.

Porovnaním tržieb dosiahnutých pri uplatnení vyvolávacích cien a tržieb dosiahnutých uplatnením vydražených cien, by sa mal dosiahnuť finančný prospech vo výške približne dva milióny €. Vzhľadom na skutočnosť nižších fakturačných cien (preto, že sa súťaží o cenu v 3. hrúbkovej triede a ceny ostatných hrúbkových tried sa prepočítavajú určenými indexmi, cena vydražená sa nerovná cene výslednej – fakturačnej), je možné predpokladať finančný zisk v tržbách za obdobie troch štvrt'rokov 2011 vo výške okolo 1 600 000 €.

Najvyššie ceny za drevo ponúkli v júňových aukciách dve firmy z Banskoby-

trického kraja, ktoré za dodávku spolu 3500 m³ ihličnatej guľatiny III A, B, C1 z OZ Kriváň ponúkli 89,5 €/m³. Najnižšiu cenu, 36 €/m³ ihličnatej vlákniny z OZ Slovenská Ľupča naopak zaplatí košícky odberateľ.

Spolu sa už prostredníctvom elektronických aukcií podarilo za tri štvrt'roky predaj 204.400 m³ dreva. V poslednom, 4. kole aukcií, ponúknú v septembri LESY SR na predaj touto formou 27.200 m³ dreva. ■

-vr-

Chata Tichá

Cenu generálneho riaditeľa za mesiac jún si odniesol vedúci Výskumnej stanice a Múzea Štátnych lesov TANAPu Peter Fleischer

Mesiac jún bol v rámci Medzinárodného roka lesov venovaný téme Les a ochrana prírody. Cenu generálneho riaditeľa Lesov SR pri tejto príležitosti dostal vedúci Výskumnej stanice a Múzea Štátnych lesov TANAPu Peter Fleischer. Lesníka, ktorý veľkú časť svojho života venoval problematike zdravotného stavu lesov sme sa opýtali:

Čo Vás ako lesníka v posledných rokoch najviac trápi?

- Ťažko povedať čo najviac, ale asi plošné hynutie smrekových lesov. Z toho sme veľmi smutní. Od polovice 90-tých rokov sme pre zlepšenie imisných podmienok očakávali zmenu k lepšiemu, no žiaľ je to inak, ako sme si predstavovali. Treba pripomenúť, že vo Vysokých Tatrách padali najkyslejšie dažde v strednej Európe. Hoci sa situácia v tomto smere zlepšila, pôda sa s niektorými látkami stále ešte nevyrovnila a to naďalej oslabuje schopnosť lesov vysporiadať sa napríklad s klimatickými extrémami.

Vysoké Tatry však nemajú problémy iba s pozostatkami kyslých dažďov spred 20 rokov. Čo hovoríte na lykožrúťovú kalamitu.

- Lykožrúť je iba jedným z faktorov, ktoré ohrozujú naše lesy, no pravdou je, že je najviac viditeľný. Typický scenár posledných rokov - vysoké jarné a letné teploty, deficit zrážok v apríli a máji oslabujú smrečiny a pre podkôrný hmyz naopak vytvárajú ideálne podmienky pre šírenie.

Nerád porovnávam Šumavu a Vysoké Tatry, napriek tomu je výsledok pôsobenia škodlivých činiteľov veľmi

podobný. V jednom aj druhom prípade sa pozeráme na suché stojace stromy.

- Výsledok je možno taký istý, no ide o neporovnateľný problém. Na Šumave odumierajú nepôvodné smrečiny, ale v Tatrách ide o uschnutie prírodných lesov, ktoré nemôžeme ničím iným nahradiť. Prvotná príčina rozsiahlej podkôrníkovej kalamity je však rovnaká – množstvo pre podkôrníky atraktívneho dreva ponechaného v porastoch po kalamite. Vo Vysokých Tatrách zostalo z rozhodnutia orgánov ochrany prírody ležať asi 600.000 m³ kalamitného dreva.

Aktivisti však tvrdia, že ponechanie dreva v poraste je v poriadku a aj suché lesy vzniknuté premožením škodcov sú v prírode normálne.

- Áno, je to prirodzené. Otázkou ale je či je to aj prijateľné, ak sa týmto „bezzásahovým“ prístupom negujú ďalšie funkcie chráneného územia a samotný predmet ochrany sa dostáva do nepriaznivého stavu. Najmä za takýchto podmienok (klimatických, deponičných) aké sú v súčasnosti, považujem aktívny manažment pri ochrane prírody za nevyhnutný.

Ďakujem za rozhovor. ■

-vr-

Oblúbený zber húb

Les a rekreácia

Les je prírodné bohatstvo, ktoré je výsledkom zodpovednej práce veľa pokolení lesníkov. Vďaka nim sa obnova lesa stala samozrejmosťou a zachovanie zdravého lesa budúci generáciám každodennou povinnosťou. Keďže les na Slovensku pokrýva viac ako 41 percent územia, rekreácia v našej krajine sa veľmi často spája práve s pobytom v lesnom prostredí.

MEDZINÁRODNÝ
ROK LESOV • 2011

Termín rekreovať sa (v angličtine recreate) sa skladá z predložky re- a slova create, čo v doslovnom preklade znamená znovu vytvoriť. Rekreácia alebo rekreovanie je telesná a duševná činnosť vykonávaná vo voľnom čase na osvieženie, posilnenie a odpočinok po práci či chorobe. Všeobecne termín rekreácia používame so slovami zotavenie, oddych, rozptýlenie alebo zábava. Rekreovať sa znamená zdravo osviežiť nielen telo, ale aj myseľ. Táto činnosť je dôležitá pre „dobitie batérií“ človeka, preto ju často podporujú aj zamestnávateľia, ktorým záleží na zlepšovaní pracovných výkonov svojich zamestnancov. Rekreácia má najmä pozitívny vplyv na zdravie ľudí. Okrem psychohygieny sa využíva aj pri rehabilitácii, alebo u ľudí s chronickými ochoreniami. Priaznivý vplyv na ľudí má najmä mikroklima lesa. Tieň, nižšie teploty, vyššiu vlhkosť, ochranu proti vetru, prachu, ale napríklad aj účinky fytoncidov oceniť takmer každý rekreant. Dôležitá je tiež upokojujúca, estetická stránka lesa.

Ďalšou nespochybniteľnou výhodou rekreácie je jej pozitívny vplyv na zamestnanosť a celkovú ekonomiku krajiny. Podľa niektorých zdrojov môžu príjmy z rekreácie presiahnuť príjmy z ťažby dreva a turistický priemysel vytvorí v atraktívnych lokalitách aj viac pracovných miest. K negatívnym stránkam naopak patrí ohrozovanie chránených druhov rastlín a živočíchov. Pri každej rekreačnej aktivite je preto potrebné nájsť rovnováhu medzi využívaním prírody a jej ochranou, pri zachovaní princípu trvalého udržania.

Dnešný človek žije v stále sa zväčšujúcich mestách. Prírode sa už natoľko vzdialil, že už nepozná a ani nechápe základné súvislosti a princípy, ktoré v nej fungujú. Človek je často tak zaneprázdnený, že si už ani neuvedomuje šum stromov, spev vtákov, žblnkot potoka, vôňu lesa a pokoj, ktorý v lese vládne. A práve les má tú schopnosť, že dokáže kompenzovať nepriaznivé vplyvy prostredia a regenerovať duševné aj telesné sily človeka. Voľný čas strávený v lese umožňuje jednotlivcovi premýšľať o hodnotách a skutočnostiach, na ktoré pri každodenných aktivitách nemá čas. Usporiadanie myšlienok, uvedomenie si toho, čo je v živote dôležité a čo nie, je pritom základom osobného rozvoja a rozvoja celej spoločnosti.

Medzi najčastejšie rekreačné aktivity vo voľnej prírode patrí pešia turistika a cykloturistika. Na Slovensku máme viac ako 14 000 kilometrov značených turistických chodníkov a viac ako 9 000 kilometrov značených cyklotrás. Ľudia v prírode radi jazdia na koňoch, stanujú, splavujú rieky, niektorí obľubujú jaskyniarstvo, horolezectvo alebo horskú turistiku. Svoje čaro má jednoduchý zber húb alebo iných lesných plodov. Vyhľadávané sú aj zimné športy ako lyžovanie, či snowboarding.

V štátnom podniku LESY SR, ktorý obhospodaruje takmer polovicu lesného fondu na Slovensku, je turistika v lesnom prostredí (lesoturistika) podporovaná najmä sprístupnením viac ako 200 ubytovacích zariadení širokej verejnosti. Sú to objekty rôzneho typu a rozličnej kategórie, od poľovníckych zámočkov a kaštieľov s najvyššou úrovňou ubytovania a stravovania, cez chaty so štandardným vybavením, až po jednoduché

zrubové chatky hlboko v horách (napríklad v roku 2007 ubytovacie zariadenia štátneho podniku LESY SR navštívilo až 32 600 hostí).

Za posledných 10 rokov podnik vybudoval 22 lesníckych náučných chodníkov. Veľkej obľube sa teší Lesnícky skanzen vo Vydrovskej doline, ktorý od jeho otvorenia v roku 2002 navštívilo viac ako 300 000 tuzemských aj zahraničných návštevníkov. Krokom vpred je vyhlasovanie a označovanie významných lesníckych miest, ktorých je v súčasnosti už 28, ako aj spracovávanie máp lesníckych informačných kancelárií jednotlivých odštepných závodov. Ak hovoríme o lese a rekreácii v podmienkach štátneho podniku LESY SR, nemali by sme vynechať ani chov koní na Muránskej planine a chov zubrov pri Topoľčiankach.

Pokiaľ hovoríme o rekreačných funkciách lesa, nesmieme zabudnúť ani na lov zveri. V dávnej minulosti bol lov nevyhnutou súčasťou života našich predkov. V súčasnosti musí poľovník najmä ovládať a chápať zákonitosti prírody. Musí vedieť pozorovať, musí zver a jej správanie poznať a aj správne predpokladať. Musí mať množstvo vedomostí a musí si ctíť poľovnícku etiku. Ocenením za celoročnú starostlivosť o zver sú niekedy až neuvěřiteľné zážitky. V súčasnosti je populárne aj sledovanie a fotografovanie zveri vo voľnej prírode. V spojení lesa a rekreácie tiež nesmieme zabudnúť ani na obľúbenú aktivitu – rybačku.

Možnosti, ktoré nám slovenská príroda ponúka, využívame ešte stále nedostatočne. Je potrebné si uvedomiť, že nie je dôležitá kvantita ponúkaných služieb, ale najmä ich kvalita. Na viacerých miestach vyhľadávaných rekreantmi by mohli pribudnúť verejné lesné posedenia s ohniskami, vyhliadkové veže, lesnícke náučné cyklotrasy, za zváženie tiež stojí budovanie škôl v prírode alebo lesníckych učebni.

A možno raz aj rekreanti dozrejú do štádia, že naše lesy budú čisté a nie plné odpadkov. Možno raz budú pri lesných chodníkoch zrubky, ktoré nebudú musieť byť zabezpečené proti vykradnutiu, ale budú otvorené a pripravené prichýliť každého návštevníka v núdzi. Možno raz ...■

Ing. Lucia Hanková
LESY SR, OZ Sobrance

SOM LES
Som pre Teba tieňom
v letných páľavách
Som Tvojou ochranou
pred studeným vetrom
Som plameňom,
ktorý Ťa zahreje
aj v najtuhšej zime
Som zdrojom
osviežujúcej vody
a čistého vzduchu
Som Tvojim sprievodcom
od kolísky až po rakvu
Som krása, bez ktorej
by Tvoja krajina
bola pustatinou
Som lekárom
Tvojej duše
Som Sila pre Tvoj život
Som chrámom pokoja
a pokory, ktorý je pre
Teba vždy otvorený
TAK VITAJ ČLOVEK

V Žarnovici si pripomenuli 140. výročie vzniku lesníctva

„Kto chce lesu porozumieť, mal by sa ho najskôr naučiť počúvať,“ píše sa na pamätnom kameni, ktorý 1. júla odhalil ekonomicko-obchodný riaditeľ podniku Ľuboš Németh a riaditeľ OZ Žarnovica Jaroslav Poláček v areáli žarnovického závodu. A v Žarnovici les počúvajú už 140 rokov. Toľko totiž uplynulo od odluky lesníctva od baníctva a vzniku prvého Lesného úradu v tomto stredoslovenskom meste v roku 1871.

Počiatky riaditeľstva lesov a majetkov siahajú do druhej polovice 19. storočia, kedy vznikol Erárny lesný úrad v Banskej Štiavnici. Ten sa presťahoval v roku 1871 do Žarnovice, no až do odluky lesníctva od baníctva v tom istom roku podliehal Hlavnokomornogrófskemu úradu v Banskej Štiavnici. Od roku 1871 patrili Lesný úrad v Žarnovici pod Riaditeľstvo štátnych majetkov v Banskej Bystrici a neskôr, od roku 1880, pod Riaditeľstvo štátnych lesov v Banskej Bystrici. S miernymi zmenami táto organizačná štruktúra zotrvala až do roku 1918.

Lesníctvo aj spracovanie dreva v Žarnovici má bohatú históriu. Málokto dnes už vie, že drevo v tomto regióne zväžala od roku 1928 do roku 1966 lesná úzkokoľajná železnica. Významným medzníkom bola aj výstavba píly v roku 1876, ktorá znamenala začiatok spracovania dreva v tomto regióne. Lesný závod v Žarnovici považovali už v prvej polovici 20. storočia za jedného z najväčších producentov bukoveho dreva a preto dostali štátne lesy súhlas na zriadenie spoločnosti Preglejka.

Kto nepozná svoju históriu, nemá budúcnosť, tvrdí klasik. Lesníci v Žarnovici sa podľa tohto posnažili, aby mali budúcnosť zaistenú. Oslavu výročia vzniku lesníctva poňali vo veľkom štýle. Po odhalení pamätného kameňa sa väčšina pracovníkov závodu spolu s asi tromi desiatkami bývalých kolegov zišla na spoločenskej akcii v nedeľných Vyhniach. Príhovory hostov striedali úryvky z histórie ale aj vystúpenia folkloristov, cimbalovej hudby či tóny fujary v podaní jedného z bývalých zamestnancov.

Oslava výročia sa tak stala nielen spomienkovou akciou, ale aj príjemným stretnutím žarnovických lesníkov. ■

-vr-

OZLT Banská Bystrica odovzdalo prvé lesné cesty postavené vo vlastnej réžii podniku

Po rokoch, keď LESY SR nemohli pre legislatívne prekážky realizovať stavebné investičné akcie vo vlastnej réžii, začal OZLT Banská Bystrica v minulom roku s výstavbou troch lesných ciest za spolu 291.433 eur. Prvá, najmenšia investičná akcia – lesná cesta Zadný Haliar na OZ Slovenská Lupča v dĺžke 0,7 km bola ukončená a odovzdaná ešte vlni. Ďalšiu 1,9 kilometrov dlhú cestu Jakubovany na OZ Prešov dokončili v júni a 6. júla vedenie OZLT odovzdalo aj ostatnú cestu z balíka investícií za rok 2010, takmer 1,4 kilometrov dlhý úsek lesnej cesty Kolkáreň na OZ Levice (Krupina). V tomto roku plánuje OZLT výstavbu ďalších šiestich úsekov lesných ciest v celkovej dĺžke 15 kilometrov.

„Nová cesta nám výrazne uľahčí dostupnosť porastov,“ skonštatoval pri preberaní diela Kolkáreň riaditeľ OZ Levice Tomáš Čuka. Na časti odovzdaného úseku v minulosti cesta bola, no končila sa pri potoku s výrazne podmáčaným okolím. Prechod cez túto bystrinu bol jedným z najnáročnejších úsekov stavby a vyžiadal si rozsiahle úpravy terénu a výstavbu betónového mosta s 1200 mm priepustom. Na časti úseku museli vymeniť podmáčané podložie až do hĺbky približne 50 centimetrov. OZ Levice prebral stavbu bez závažnejších pripomienok, jediným nezodpovedaným otázkou zostala životnosť odvodňovacích odrážok. Tie sú totiž vyrobené zo železa a zberačov tohto kovu na Slovensku neustále pribúda. Pod-

ľa riaditeľa OZLT Jozefa Spevára sú však kovové odrážky ukotvené až do hĺbky cca 40 centimetrov čo by malo závery dlhoprstých spoluobčanov prekaziť.

Prínosom výstavby lesných ciest vo vlastnej réžii je operatívnosť a lepšie využitie stavebných strojov, ktoré závod lesnej techniky musí držať pre prevádzkovú bezpečnosť lesnej výroby – opravy a údržby lesnej cestnej siete, ako aj havarijné situácie (povodňové škody). Zo zákona však firma, ktorá má v predmete činnosti aj projektovanie, nesmie realizovať investičné akcie. Lesy SR od roku 2010 už projekčnú činnosť nemajú. OZLT realizuje iba výstavbu prašných ciest s použitím sypaného a valcovaného kameňa. O rozšírení činnosti o pokladanie živíkových povrchov podľa Spevára závod zatiaľ neuvažuje.

Nové cesty pribudnú v tomto roku na OZ Levice – lesná cesta Studienc, OZ Rožňava – lesná cesta Balková II., OZ Prešov – lesná cesta Klúč I. etapa; tieto investície sú už rozpracované. V priebehu júla a augusta začne OZLT s výstavbou ciest na OZ Č. Balog – lesná cesta Krtičná, OZ Žilina – lesná cesta Minčol, OZ Sl. Lupča – lesná cesta Nad Melicherovú. Okrem týchto akcií chystá OZLT v rámci stavebných investícií na tento rok aj dve akcie „Sanácia zosuvu po povodňových škodách“ na OZ Prešov s plánovým rozpočtom 100.000,-€. ■

-vr-
foto: autor

... NAJ HORÁR ...

Memoriál Jozefa Dekreta Matejovie

Sút' až vedomostí a zručnosti Naj horár ovládli v tomto roku lesníci z OZ Rožňava

Na ktorom závode Lesov SR alebo iných organizácií majú najšikovnejších kolegov, ktorí bezchybne a rýchlo zmontujú lapač, najpresnejšie trafia do terča obojstrannou sekerou a zároveň vedia ako správne zasaďiť sadeničku, odhadnú či správne zmerajú „gelbu“ dreva? Hádanku rozlúštil 24.júna už siedmy ročník súťaže ...Naj horár... organizovanej OZ Slovenská Lupča v priestoroch hotela Lesák na Tajove pri Banskej Bystrici.

Súťaž sa zúčastnilo 30 trojčlenných družstiev, kde okrem odštepných závodov Lesov SR súťažili aj zástupcovia Vojenských lesov a majetkov, Vysokoškolského lesníckeho podniku vo Zvolene, Štátnych lesov Tanapu či mestských lesov z Banskej Bystrice a Krupiny.

Súťaž družstiev ovládli kolegovia z OZ Rožňava a víťazom v kategórii jednotlivcov sa stal takisto zástupca rožňavského závodu Jozef Heteši. Ďalšie priečky obsadili družstvá z OZ Vranov nad Topľou a Levíc, druhé a tretie miesto v jednotlivcoch a pekné vecné ceny si odniesli Pavol Kohút z OZ Levice a Mikuláš Fedor z OZ Vranov nad Topľou.

Napriek enormnej snahe organizátorov sa nepodarilo zaistiť účasť kolegov z Lesov Českej republiky. Možno nabudúce. V každom prípade je ...Naj horár... pravdepodobne najprestížnejším podujatím pre lesníkov na Slovensku a v budúcnosti by si zaslužil širšiu účasť aj iných organizácií. ■

-vr-

...Naj horár... - postrehy živého maskota súťaže

Jiří JUNEK

Je mi ctou, že ma riaditeľ OZ Slovenská Lupča a zároveň riaditeľ súťaže ...Naj horár... Vladimír Masica považuje, vzhľadom k mojej stálej novinárskej účasti, za živého maskota tohto už tradičného podujatia.

Ako nestranný pozorovateľ maskot kadečo započuje. Napríklad kamarátske hecovanie, ktorému my Moraváci vravíme štengrovanie na tému: „Vy to zasa prežívate, trénovali ste ako na majstrovstvá sveta, to my sme prišli iba tak a uvidíme ako sa skončí.“

Skončilo sa. A pravdou je, že na jednom z odštepných závodov najskôr usporiadali súťaže na lesných správach a z najlepších potom vybrali účastníkov na Tajov. Oplatilo sa!

Na súťaž totiž už spravidla chodia zohraté družstvá a preteky rýchlo „odsypajú“. No završenie sa nájde niekto, najmä z nových súťažiacich, kto dokáže spestriť priebeh disciplín prebiehajúcich podľa prísnych regulí. Tak ako jeden z kolegov, ktorý poňal humorným spôsobom zostavovanie lapača. Najskôr vysypal klince do trávy, nasledovne ich hľadal, tie čo našiel sa mu ohýbali. Lapač bohvieako nedržal, no on sa očividne bavil a diváci s ním. Disciplínu ukončil slovami: “No a čo, veď na to mám ľudí.”

S kolegom sme psychicky nevydržali a tiež sme si skúsili zasúťažiť. Pri sekaní sekerou na presnosť bol výsledok slušný hoci až na druhý pokus. V pití piva na čas to bolo horšie – bolo studené a nedopil som. Musím trénovať. V ochrane lesa som osviežil štyridsaťročnú vedomosť... ale bavil som sa ako všetci ostatní. A v tom to je! ■

Oficiálna výsledková listina - družstvá

... NAJ HORÁR ... 7. ročník - 2011				Body za jednotlivé disciplíny					Body družstvo	
Poradie	Štart. č.	Meno a priezvisko	OZ	Meranie a odhad objemu dreva	Ochrana lesa	Pestovanie lesa	Poľovníctvo	BOZP, PO, hod sekerou		
1	43	Jozef Heteši, Ing.	Rožňava	0,00	27,89	13,80	27,90	26,32	95,91	652,55
	10	Igor Zagiba	Rožňava	37,76	69,37	8,14	0,00	78,95	194,22	
	21	Miroslav Kuchta	Rožňava	152,99	98,25	20,53	48,54	42,11	362,42	
2	27	Mikuláš Fedor	Vranov nad Topľou	45,55	15,29	13,97	37,26	52,63	164,70	659,77
	89	Marián Bezeg	Vranov nad Topľou	44,89	51,05	6,96	31,33	52,63	186,86	
	12	Marián Pavlík	Vranov nad Topľou	116,72	47,43	13,46	46,39	84,21	308,21	
3	14	Pavel Kohút	Levice	1,06	22,67	8,71	37,92	47,37	117,73	852,49
	35	Ján Štrba	Levice	48,40	106,78	8,31	77,70	100,00	341,19	
	5	Peter Dolniak	Levice	130,98	100,65	32,75	71,30	57,89	393,57	
4	24	Martin Kalamár, Ing.	Kriváň	36,87	56,04	78,56	49,41	47,37	268,25	914,41
	42	Pavel Paučo, Ing.	Kriváň	83,72	55,85	4,07	119,73	52,63	316,00	
	86	Dušan Michalove, Ing.	Kriváň	52,83	68,02	29,19	101,17	78,95	330,16	
5	70	Marin Sereďy	Mestské lesy BB	80,29	45,11	57,86	12,12	89,47	284,85	917,85
	80	Ján Doboš, Ing.	Mestské lesy BB	72,26	64,38	44,63	60,71	68,42	310,40	
	82	Peter Nemčok	Mestské lesy BB	61,18	81,09	45,98	65,93	68,42	322,60	

Oficiálna výsledková listina - jednotlivci

... NAJ HORÁR ... 7. ročník - 2011				Body za jednotlivé disciplíny					Body celkom
Poradie	Štart. č.	Meno a priezvisko	OZ	Meranie a odhad objemu dreva	Ochrana lesa	Pestovanie lesa	Poľovníctvo	BOZP, PO, Hod sekerou	
1	43	Jozef Heteši, Ing.	Rožňava	0,00	27,89	13,80	27,90	26,32	95,91
2	14	Pavel Kohút	Levice	1,06	22,67	8,71	37,92	47,37	117,73
3	27	Mikuláš Fedor	Vranov nad Topľou	45,55	15,29	13,97	37,26	52,63	164,70
4	74	Ladislav Vajčík, Ing.	Slovenská Lupča	38,50	57,46	0,00	16,06	63,16	175,18
5	15	Ján Palic	Rimavská Sobota	36,26	44,54	22,51	25,22	47,37	175,90

Elektronické výplatné pásky používajú zatiaľ iba dve pätiny zamestnancov

Je to strach, neznalosť, alebo nezujem kompetentných?

Elektronické výplatné pásky (EVP), ktoré zaviedol podnik LESY SR od februára tohto roka, používalo koncom mája 1582 zamestnancov, čo je takmer presne dve pätiny z celkového počtu. Očakávaná boli vyššie. Aj keď nebudeme brať do úvahy generálne riaditeľstvo, kde EVP používa 100 % technicko-hospodárskych zamestnancov (THZ), sú výrazné rozdiely medzi jednotlivými závodmi. Ide o strach ľudí z nového, alebo o nedostatočnú komunikáciu zo strany kompetentných pracovníkov na jednotlivých OZ? EVP pritom okrem urýchlenia spracovania výplat a úspory finančných prostriedkov nezaťažujú na rozdiel od papierových tlačív životné prostredie.

„Je to jednoznačne o nedostatočnej

komunikácii. Ľudia majú obavu zo zneužitia, no nikto im zrejme nevysvetlil, že EVP si môžu nechať zaslať napríklad aj na súkromný e-mail a heslo, ktorým je prístup chránený, si môžu kedykoľvek zmeniť,“ zhodnotil situáciu vedúci účtovníctva generálneho riaditeľstva Ján Klinec.

Pokiaľ porovnáme percentuálny podiel THZ zamestnancov, pomyselnú tabuľku vo využívaní EVP vedie OZ Prievidza nasledovaná OZ Žarnovica a OZ Biomasa, všetky s viac ako 95 % zapojených THZ.

Naopak, na konci tabuľky sa usadili OZ Kriváň a OZ Vranov s menej ako 20 percentami THZ zapojenými do využívania elektronických výplatných pásek. ■

-vr-

Počet výplatných pásek v podsystéme PaMR obdobie spracovania 05/2011

Číslo OZ	Počet výplatných pásek na email			Celkový počet spracovaných výplat (bez dohôd)			%		
	THZ	R	Spolu	THZ	R	Spolu	THZ	R	Spolu
1	86	5	91	91	29	120	94,51%	17,24%	75,83%
2	47	3	50	94	68	162	50,00%	4,41%	30,86%
3	24	1	25	89	19	108	26,97%	5,26%	23,15%
4	67	5	72	107	35	142	62,62%	14,29%	50,70%
5	35	3	38	70	42	112	50,00%	7,14%	33,93%
6	101	22	123	103	84	187	98,06%	26,19%	65,78%
7	78	9	87	85	19	104	91,76%	47,37%	83,65%
8	29	3	32	72	38	110	40,28%	7,89%	29,09%
9	39	2	41	73	35	108	53,42%	5,71%	37,96%
10	65	0	65	78	24	102	83,33%	0,00%	63,73%
11	51	1	52	80	57	137	63,75%	1,75%	37,96%
12	94	25	119	118	46	164	79,66%	54,35%	72,56%
13	36	0	36	90	69	159	40,00%	0,00%	22,64%
14	63	1	64	93	43	136	67,74%	2,33%	47,06%
15	65	1	66	80	30	110	81,25%	3,33%	60,00%
16	84	5	89	87	55	142	96,55%	9,09%	62,68%
18	15	0	15	98	45	143	15,31%	0,00%	10,49%
19	48	3	51	80	26	106	60,00%	11,54%	48,11%
20	40	1	41	94	41	135	42,55%	2,44%	30,37%
21	40	2	42	78	27	105	51,28%	7,41%	40,00%
22	37	2	39	93	51	144	39,78%	3,92%	27,08%
23	41	0	41	132	30	162	31,06%	0,00%	25,31%
25	19	0	19	103	85	188	18,45%	0,00%	10,11%
26	44	5	49	85	15	100	51,76%	33,33%	49,00%
31	38	29	67	50	325	375	76,00%	8,92%	17,87%
32	13	1	14	45	132	177	28,89%	0,76%	7,91%
34	21	6	27	22	30	52	95,45%	20,00%	51,92%
99	117	10	127	117	23	140	100,00%	43,48%	90,71%
Spolu	1437	145	1582	2407	1523	3930	59,70%	9,52%	40,25%

Vítazi

Najlepším drevorubačom je Liesečan

Slovenskí drevorubači opäť valcovali konkurenciu. V severočeskom meste Mimoň súťažilo v druhej polovici júna takmer štyridsať drevorubačov z Česka, Nemecka, Slovenska a Poľska. Celkovým víťazom sa stal slovenský reprezentant Jaroslav Kukuc, tretí bol Jaroslav Perveka.

Tomáš Kvasničák, ktorý vyhral disciplínu výmena reťaze (10,86 s), skončil v celkovom poradí piaty.

Tito drevorubači budú okrem iných reprezentovať Slovensko na spoločných majstrovstvách SR a ČR ktoré sa uskutočnia 4.-6. augusta v Námestove na Orave. Dúfame že sa im bude dariť rovnako ako v Česku. ■

Počet návštevníkov Lesníckeho skanzenu za prvý polrok je porovnateľný s rekordným vlašajškom

LESNÍCKY SKANZEN

O tom, že Lesnícky skanzén pri Čiernom Balogu si za roky svojho pôsobenia našiel miesto medzi turistickými atrakciami svedčia aj neustále rastúce počty návštevníkov. Za prvých šesť mesiacov tohto roku zaznamenal OZ Čierny Balog spolu 16.070 ľudí zo Slovenska, ale aj z ďalších deviatich krajín, ktorí si prišli vychutnať krásnu prírodu Vydrovskej doliny. Návštevnosť skanzenu je tak v tomto roku porovnateľná s rekordným vlašajškom, kedy prišlo za rovnaké obdobie iba o 190 turistov viac. ■

-vr-

Návštevnosť Lesníckeho skanzenu v r. 2011

mesiac	návšt. spolu	z toho			z toho zahraniční
		platiaci spolu	platiaci deti	neplatiaci dospelí	
I.	440				
II.	430				
III.	600				
IV.	1900				
V.	5500	1677	1186	491	3823
VI.	7200	3613	2890	723	3587

Strelci Lesov SR v ovládli Slovensko aj Európu!

Po úspešnej reprezentácii na majstrovstvách lesníkov Maďarskej republiky, kde družstvo strelcov zložené z pracovníkov Lesov SR obsadilo prvé miesto a v jednotlivcoch sa na prvom mieste umiestnil Igor Solnica, na treťom mieste Róbert Láska, štvrtom Milan Pápeš, piatom Peter Krchňavý a Anton Molnár skončil na peknom trinástem mieste, si strelci udržali svoju skvelú formu aj na Majstrovstvách SPZ. Súťaž sa konala 25.6.2011 na strelniciach v Trnave a Sielnici v disciplínach OS 80, Trap 100 a M 800.

V disciplíne OS 80 sa **majstrom Slovenska pre rok 2011 stal Igor Solnica** s nástrelom 72 z 80 terčov. V disciplíne M 800 sa **majstrom Slovenska pre rok 2011 stal Róbert Láska** s nástrelom 799 z 800 bodov a v disciplíne Trap 100 ušiel druhému Petrovi Krchňavému s nástrelom 92 zo 100 majstrovský titul o jeden terč.

Svoju skvelú formu si naši strelci preniesli aj na Majstrovstvách Európy v poľovníckej kombinácii v Maďarskej republike, kde dosiahli historický úspech na medzinárodnej úrovni. V pretekoch, ktoré sa konali 1.-3.7.2011 dosiahli v guľovej časti na **bronzovú medailu**, v brokovej časti získali **zlato a titul majster Európy**, keď porazili aj domáci favorizovaní tím s doposiaľ najlepším nástrelom v histórii ME.

Zlatú medailu a titul majstrov Európy si naši reprezentanti vystrelali aj v poľovníckej kombinácii s taktie historicky najväčším nástrelom.

Blahoželáme k úspešnej reprezentácii. ■

Zľava - Ing. Viliam Kočíš, Ing. Anton Molnár, Igor Solnica, Igor Nekoranec, Peter Krchňavý, Ing. Róbert Láska

24. ročník streleckého trojboja o Pohár riaditeľa OZ Považská Bystrica

Dňa 29. júna sa uskutočnil na strelnici športovo-streleckého klubu Domaňiza 24. ročník streleckých pretekov o Putovný pohár riaditeľa Odštepného závodu Považská Bystrica. Stalo sa už tradíciou, že každoročne si zamestnanci závodu zmerajú sily v streleckom trojboji. Lesníci strelali malokalibrovkou na redukovaný terč srnca, líšky a guľovnicou na 100 m terč diviaka. Do boja o prvenstvo sa zapojilo 8 družstiev a 30 jednotlivcov. Motiváciu na umiestnenie zintenzívnilo množstvo hodnotných cien, ktoré venovali do súťaže sponzori.

Ako sa hovorí „to najlepšie na koniec“ vyhlásenie víťazov. Najúspešnejší jednotlivci i družstvá boli odmenení pohármi i vecnými cenami a víťazné druž-

stvo si prevzalo putovný pohár z rúk riaditeľa OZ Ing. Dušana Chudovského.

Umiestnenie jednotlivcov: 1. Peter Plánovský, 2. Ivan Kobza 3. Marián Gábriš, 4. Ján Kukuliaš, 5. Ing. Marián Čerepan 6. Ing. Alena Kaššáková.

V rámci družstiev si prvenstvo vystrelala LS Beluša „A“ v zložení Peter Plánovský, Ivan Hoferík, Ján Kukuliaš, 2. miesto OZ „A“ Ing. Dušan Chudovský, Ing. Marián Čerepan, Marián Gábriš 3. miesto LS Beluša „B“ - Ivan Kobza, Viliam Kučík, Radovan Podušel.

K príjemnej atmosfére poľovnícko-športového podujatia prispel dobrý guláš a pekné počasie. ■

Ing. Eva Gabovičová
- personalista OZ

Vítazné družstvá

Strelecký deň na OZ Levice

Posledný júnový deň OZ Levice organizoval strelecký deň na strelnici Žuhračka. Súťaže sa zúčastnilo 13 trojčlenných družstiev, z toho osem bolo z jednotlivých LS na OZ Levice, dve družstvá prišli z Maďarska - štátnych lesov Ipoly Erdő a po jenom družstve vyslali ústredie OZ, OZ Biomasa a OLÚ Veľký Krtíš.

Súťažilo sa v troch disciplínach. Redukovaný srnec na 50 m, zajac na prieseku a oblúk. Vyhodnotenie nasledovalo na záver dňa. Na prvom mieste sa umiestnila LS Pukanec, 2. miesto obsadilo maďarské družstvo z Ipoly Erdő a na 3. mieste sa umiestnila LS Čifáre. Počasie súťažiacim aj divákom prialo takmer po celý deň, avšak na záver sa spustil dážď a poslednú disciplínu - oblúk sme museli dokončiť aj v nepriaznivom počasí. ■

Peter Gróf: ťažbár OZ Levice
Foto: **Marta Macková**

DEŇ STROMU 2011

opäť nesklamal, podľa odhadov prišlo okolo 18.000 ľudí

Vlastimil REZEK

Bohatý program jubilejného desiateho Dňa stromu, desiatky zaujímavých atrakcií a v neposlednom rade aj bezchybné letné počasie prilákalo v sobotu 9. júla do Lesníckeho skanzenu vo Vydrovskej doline tisíce ľudí. Podľa viacerých návštevníkov, ktorí sa zúčastnili aj uplynulých ročníkov, išlo o najvydarenejšiu akciu v celej histórii tohto podujatia. Odhad organizátorov, ale aj zástupcov miestnej samosprávy bol taký, že sa Dňa stromu zúčastnilo okolo 18.000 ľudí.

Už od rána sa skanzen plnil stovkami zvedavých návštevníkov a tí mali z čoho vyberať. Na hlavnom pódium sa okrem kratších prestávok, venovaných zväčša na prípravu ďalšieho vystúpenia, stále niečo dialo. Program po úvodných lesných rohoch odštartovala (aj keď s miernym oneskorením) strieborná slávica Jana Kirschner pesničkou Pokoj v duši a po precítenom príhovore herca Jána Krónera venovanému lesu už dostali slovo najvýznamnejší hostia podujatia – prezident Ivan Gašparovič a následne generálny riaditeľ Lesov SR Igor Vizslai.

Nakoľko už prebiehal desiaty ročník Dňa stromu, bol dôvod na krátku rekapituláciu histórie tejto najvýznamnejšej kultúrno-spoločenskej akcie Lesov SR. Na pódium organizátori pozvali a ocenili päťicu ľudí, ktorí sa o vznik a rozvoj dnes už tradičného podujatia významne zaslúžili - Jána Mičovského, Júliusa Burkovského, Blažejka Možuchu, Vladimíra Pašku a Miroslava Englera.

„Lesnícky skanzen nie je iba obzretím sa do minulosti, treba ho vidieť aj ako symbol budúcnosti, z ktorého by mali vychádzať výzvy a riešenia pri smerovaní našej lesníckej vedy,“ nechal sa počuť jeden z duchovných otcov skanzenu Ján Mičovský.

Vyvrcholením doobedňajšieho programu bolo oficiálne otvorenie Lesnej kaplnky, ešte predtým však prezident Ivan Gašparovič spolu s generálnym riaditeľom

Igorom Vizslaiom zasadili strom roka, javor horský.

Stavbu Lesnej kaplnky pokrytej jedľovou kôrou dokončili už v minulom roku, avšak bez vnútorného vybavenia. Dnes v nej návštevníci nájdu plastiky svätých z rúk neprofesionálnych majstrov rezbárov. Inštalácia je dlhodobá, po čase je vraj možné, že sa budú plastiky obmieňať. Stavba je vernou kópiou známej kaplnky z Hornej Bzovej. V jej prednej časti umiestnili oltár, no nie hocijaký. Kňaz si naň pohár s omšovým vínom nepoloží. Namiesto oltára zo stromu tu návštevníci nájdu Oltár stromu, čo je rozrezaný strom postavený tak, ako voľakedy rástol. Najčastejšia otázka návštevníkov znela: „Je kaplnka vysvätená?“

Zatiaľ nebola. Podľa riaditeľa OZ Čierneho Balog Miroslava Pepicha tento symbolický, avšak pre veriacich dôležitý akt nevyklúčujú. „Prežehnať, či pomodliť sa ale môže každý už teraz aj bez tejto oficiality,“ dodal Pepich.

Popoludňajší program ponúkol okrem iného folklór, etno hudbu, lovecké rohy, Cigánskych diablov či krst knihy Jozefa Bilyho – Tak sa z hory ozýva. Deti sa mali možnosť vyšantiť a zasúťažiť si na 46 stanovištiach lesných pedagógov roztrúsených po celom skanzene. Vyvrcholením pre veľkú časť návštevníkov bol hodinový koncert skupiny Desmod, ktorý si vypočulo viac ako dve tisíce divákov.

Organizátorom v tomto roku, ako aj po všetky predchádzajúce ročníky, žičilo počasie. „Je to zázrak, že v priebehu desiatich ročníkov ešte nikdy nezapršalo,“ zhodnotil priazeň matky prírody voči lesníkom starosta Čierneho Balogu František Budovec. Ďalší účastník všetkých ročníkov Dňa stromu, riaditeľ Čiernohronskej železničky Aleš Bílek, vidí príčinu tradične dobrego počasia tiež vo vyššej moci. „Lesníci sa asi veľa dobre modlit, keďže im počasie stále vychádza.“ ☺

Zostáva iba pripomenúť, že ešte týždeň pred podujatím sa z oblohy liali hekto-

litre vody a teplota sa držala na jesenných hodnotách pod 15 stupňov Celzia.

Ako zhodnotiť tohoročný Deň stromu? Organizácia fungovala z pohľadu návštevníkov bezchybne, program priťahol zástupy ľudí a počasie vyšlo na výbornú. Ako sa na celé podujatie po jeho skončení pozerá správca skanzenu a jeden z hlavných organizátorov Boris Pekarovič?

• *Prípraviť podujatie tak, aby reprezentovalo na úrovni slovenské lesníctvo pred približne 18.000 návštevníkmi, si vyžaduje značné úsilie, vyvíjané celé mesiace dopredu. Pri jeho príprave získava organizátor množstvo bohatých poznatkov, ktoré použije v budúcnosti. Niektoré z nich by však veľmi nerád v budúcnosti použil znova. Sem patrí žiaľ nízka miera spolahlivosti niektorých objednaných účinkujúcich, ktorí napriek niekoľkonásobne opakovaným inštrukciám nedodrжали slovo a narobilí veľa problémov. Nakoniec sa nám ich však podarilo vyriešiť – často v posledných minútach – tak, že sa neprejavili v chode programu. Nadšené spontánne reakcie známych, neznámych účastníkov X. Dňa stromu vo Vydrovskej doline sú pre organizátorov z Lesov SR, š.p. Banská Bystrica skutočne tou najlepšou odmenou.*

Nezostáva, než sa poďakovať kolegom z OZ Čierny Balog a z Lesníckeho a dreárskeho múzea vo Zvolene, ktorí toto podujatie pripravili. Nakoniec možno iba myšlienka, ktorá rezonovala po skončení programu a po odchode väčšiny návštevníkov. „Vyšlo to super, ale bude ťažké nabudúce tento ročník prekonať.“ Ja iba dodám, držíme palce! ■

S novinárskym zápisníkom za čriepkami Dňa stromu

Jiří JUNEK

K celkom unikátnym okamihom výstav vystúpení a akcií pre verejnosť patria ich záverečné prípravy. To dokončovanie expozícií a prezentácií, doladovanie súťaží, zhon, nosenie stolov a panelov. Na Deň stromu 2011 do Lesníckeho skanzenu vo Vydrovskej doline u Čierneho Balogu som mal možnosť prísť s balockými lesníkmi zhruba dve hodiny pred zahájením, a mal som preto dilemu: zúčastniť sa ako každý rok otváracieho programu v amfiteátri, alebo si užívať zmienené okamihy na trase náučného chodníka, ktorý v tomto roku obsadili lesní pedagógovia, ktorí striehli na návštevníkov a ponúkali im možnosť nechať sa vtiahnuť do súťaže SOM LESNÍK pôvodne určenej pre deti.

Neodolal som a vošiel som do lesa na chodník, ešte tichý pred náporom návštevníkov. Na stanovištiach lesnej pedagogiky, ktorých lesníci pripravili 46, prebiehali posledné prípravy, tieň lesa poskytoval chládok. Šťastie mali tí, ktorí mali stanovišťa u studničky, alebo u potoka. To pre možnosť chladenia nápojov. Meteorológovia predpovedali až 35°C Celzia.

Chvíľku za mnou prichádzali prví návštevníci, ešte pred tými, ktorí sem prišli okolo pol desiatej Čiernohorskou železničkou. V tomto roku do skanzenu privážala vláčik dieselelektrická lokomotíva RÁBA, nablýskaná zelenobiela krásavica.

Chvíľku som sa zabýval s lesníkmi z bývalého OZ Krupina, teraz z OZ Levice na stanovišti, kde mali súťažiaci zostaviť z rôzne skomolených slov prehodením písmeniek názov stromu a lesného zvierata. Za mnou prišla prvá skupinka, početná rodina s deťmi. Bolo zaujímavé sledovať ich reakcie. Deti šli do súťaže hneď, s vážnou tvárou. Zmysel súťažnej úlohy pochopili hneď a chceli spoznávať

ďalšie slová. A dospeli? Hlava rodiny sa najskôr ostýchala pretože v prípade nevedomosti nechcela prísť o autoritu. Ostatní sa pustili do zdolávania úlohy s vervou, doslovne si to užívali.

Dospelým sa páčila i prezentácia hospodárskej úpravy lesov. Zaujali ich rôznofarebné lesnícke mapy, výskomer išiel z ruky do ruky. Vďačné pre deti sú ukážky práce lesnej lanovky alebo vrtuľníka. A potom sa zasa vyšantíli v niektorej z disciplín lesnej pedagogiky.

Druhú oázu som si vytvoril z horárne, kde je aj kancelária poľného ako vystrihnutá zo starých časov. Nájdete tam všetkých päť F: fľašu, fajku, flintu, ferblu, a v čase mojej návštevy tam bolo aj niekoľko pôvabných frajerok. Pracovníci lesníckeho a drevárskeho múzea vo Zvolene, ktoré túto expozíciu obhospodarujú.

A tam si toho pozorný poslucháč vypočul veľa. Že by v skanzene mohlo byť viac lesníckych a drevárskych disciplín, ktoré by si návštevníci mohli vyskúšať, že by stanovište s drevorubačskými raňajkami mohlo byť ešte jedno, že by boli ochotní dať za návštevu skanzenu aj nejaké vstupné.

Nebolo v ľudských silách stihnúť všetky akcie a celý program. Alebo možno bolo, no človek by sa nesmel zastavovať s priateľmi a známymi, prehodiť zopár slov a chvíľku posedieť. Už sa viac nebudem dohovárať so známymi z Horehronia na stretnutí na Dni stromu. Mám potom výčitky svedomia, že som sa im nevenoval tak, ako by so chcel.

A tak sa teším na 11. ročník Dňa stromu a na to, ako sa ho precízne podarí pracovníkom OZ Čierny Balog zorganizovať a pripraviť. A na to, čo sa im ešte podarí do skanzenu vymyslieť. Úprimne povedané, už toho asi veľa nezostalo. ■

Správa Národného parku Šumava hľadá brigádnikov na boj s lykožrútom

Vlastimil REZEK

Devastácia Národného parku Šumava podkôrným hmyzom dosiahla takých rozmerov, že sa jeho vedenie rozhodlo požiadať o pomoc verejnosť. V bezzásahových zónach chcú eliminovať ďalšie rojenie lykožrútov olúpaním kôry napadnutých stojacich stromov. Za túto prácu ponúka správa národného parku pomerne zaujímavý zárobok, za jeden olúpaný strom zaplatia aj 2500 českých korún (asi 100 eur). Práca však nie je pre všetkých. Uchádzač musí mať vlastnú výbavu, potrebnú kvalifikáciu na prácu vo výškach a živnostenský list. O podrobnostiach ponuky informuje správa parku na svojej internetovej stránke npsumava.cz.

Šumava čelí podľa vedenia národného

parku historicky najväčšej podkôrníkovej kalamite. „Akokoľvek je toto označenie spochybňované, je nesporné, že kombináciou zlej druhovej skladby lesa, mimoriadnych situácií (najmä hurikánu Kyrill) a nekompetentných rozhodnutí z minulých rokov, vznikla na Šumave obria podkôrníková liaheň, ktorej rozsah nemá v histórii obdobu,“ píše sa na stránkach parku.

Množstvo napadnutých smrekov na Šumave napriek očakávaniam a vyhláseniam ekologických aktivistov neustále rastie. V bezzásahových zónach bolo podľa informácií Správy národného parku napadnutých lykožrútom v roku 2008 120.000 m³ stromov, o rok neskôr 179.000 m³ stromov a vlni to bolo už

400.000 m³. Spolu tak v týchto lokalitách lykožrút napadol vrátanie roku 2007 po veternej kalamite spôsobenej hurikánom Kyrill viac ako 900.000 m³ stromov.

Peniaze na takýto spôsob tlmenia lykožrútovej kalamity zatiaľ vedenie parku iba hľadá. Riaditeľ NP Šumava Jan Stráský pre internetový denník iDnes.cz odhadol, že lúpanie na stojato je sedemkrát drahšie ako keď sa strom zrubie. Na olúpanie približne 30.000 stromov v najpostihnutejších častiach parku bude potrebné okolo 60 miliónov Kč, čo je asi 2,4 milióna eur. Doteraz sa Stráskemu podarilo vyčleniť deväť miliónov Kč z prostriedkov parku a o ďalších 20 miliónov chce požiadať ministerstvo životného prostredia. ■

Víte, kde jsou Rataje a co je tam zajímavého?

Jiří JUNEK

Středočeské městečko na Středním Posázaví Rataje nad Sázavou se od 14. května 2011 může pochlubit v místním muzeu na zámku zajímavou expozicí – dřevorubeckým muzeem. Proč zrovna v Ratajích? Toto kouzelné místo – ráj vodáků, turistů, milovníků přírody a historie - se sice nachází uprostřed lesů, ale to není ten hlavní důvod. Rodákem z Ratají je totiž mistr v oboru dřevorubectví, dlouholetý úspěšný soutěžící v soutěžích v práci s motorovou pilou – pan **Jiří Vorlíček**. Je známý i na Slovensku mimo jiné ze soutěží Dřevorubač v Náměstově. Léta shromažďoval motorové pily mnoha

výrobci i ty původní ruční pily a různé dřevorubecké nástroje. **Zeptali jsme se jej, jak vznikl záměr vybudovat dřevorubecké muzeum:**

„Myšlenka na založení dřevorubeckého muzea na zámku v Ratajích nad Sázavou vznikla před pěti lety. V různých místech Evropy jsem se zúčastnil dřevorubeckých soutěží a navštívil jsem i muzejní expozice starého dřevorubeckého nářadí a pomůcek. V tomto zvláště vynikají v Rakousku, Německu, Švédsku a Holandsku. Vzhledem k tomu, že jsem měl již několik starých motorových pil, rozhodl jsem se tuto sbírku rozšířit a formou muzea

veřejně prezentovat.“

„Na co všechno se mohou návštěvníci těšit?“

„Není mým záměrem vytvořit velké muzeum. Exponáty je možno rozdělit na tři oblasti: motorové pily, ruční dřevorubecké pily a sekery. Vzhledem k tomu, že ve světě existovalo a existuje mnoho výrobců motorových pil, není možné obsáhnout vše, ale je třeba se zaměřit na určitou skupinu. Budu se snažit obsáhnout výrobu motorových pil v bývalém Československu.“

„Jaké pily je možno vidět v muzeu v současnosti?“

Výrobky firem Husqvarna, Partner, Stihl, Dolmar, Solo, Pioneer, McCulloch, Homelite, Zil, Družba, Tajga, české JMP 1 MP (Motor Jikov). Součástí expozice jsou i ruční pily české i zahraniční výroby k řezání různého druhu dřeva a pomůcky k broušení a nastavování geometrie pil. Za pozornost stojí jak pily s trojúhelníkovým, tak hoblovacím ozubením."

„Kdy se mohou návštěvníci do muzea podívat?“

„Protože obecní úřad městyse Rataje nad Sázavou poskytl dřevorubeckému muzeu prostory muzea na zámku, který je v současnosti rekonstruován, provádí v něm pracovníci tohoto muzea. Od května do října každý den mimo pondělí v době 9.00 - 17.00 hod. V případě větší skupiny je prohlídka zahájena i mimo stanovenou dobu. Mimo hlavní sezónu od října do dubna jsou prohlídky možné po předchozí telefonické objednávce.

Pro účastníky slavnostního otevření dřevorubeckého muzea byl připraven i doprovodný program. Moderoval jej jakož i celý program s velkým přehledem, znalostí věci a vtipem pan Stanislav Berkovec, který již dlouhá léta s panem Vorlíčkem spolupracuje.

Velký zájem návštěvníků vzbudil příjezd místního rodáka pana Vladimíra Hošta na historickém traktoru Svoboda DK 12, který v roce 1943 vyrobila mladoboleslavská firma Svoboda. Přímou náplavou atrakcí bylo startování tohoto stroje o výkonu 12 koní s ležatým válcem a naftovým pohonem. Nejprve pan Hošta zapalovačem zapálil doutník, který vložil do stroje a klikou roztočil setrvačnicku a tím motor. Podařilo se to až na druhý pokus, ale traktor potom vyjel úctyhodnou rychlostí silnicí se solidním stoupáním. Inu – zlaté ...

O část programu se postarali studenti Vyšší odborné školy lesnické a Střední lesnické školy Bedřicha Schwarzenberga v Písku, kteří do Ratají přijeli se svými profesory a panem ředitelem Ing. Františkem Bušinou, PhD., který vystupoval i jako člen souboru trubačů. Tóny lesnické hudby uváděly všechny části programu.

Deset vybraných studentů 3. ročníku se zúčastnilo soutěže v hodu oboustrannou sekerou – Ratajská sekera. Do té doby neměli tento pěkně těžký nástroj ani v ruce, neměli tedy natrénováno. Ale dostali se do formy a dobře se bavili. Stejně tak jediná dívka mezi nimi – slečna Martina Raabová, Moravanka od Znojma. Asi se tam rodí dívky, které mají páru. Z patnácti pokusů se pětkrát trefila do terče! Na prvních třech místech se umístili – vítězem se stal Jindřich Vačle na, druhé místo obsadil Petr Makovec a třetí skončil Zbyněk Moulík – všichni si zaslouží blahopřání. Samozřejmě dostali i atraktivní ceny a ocenění byli všichni účastníci. V příštím ročníku se budou moci soutěžit zúčastnit i návštěvníci „Ratajské sekery“. A pan Vorlíček přislíbil, že v roce 2012 se v Ratajích bude konat sympozium v dřevosochání. Sochy budou použity k dotvoření interieru muzea. Je tedy na co se těšit. ■

V této rubrice budeme v následujících číslech více méně nepravidelně představovat některých našich odberateľov.

Vedenie rodinnej firmy GASPARIK – traja bratia a sestra

Nositeľ Ceny generálneho riaditeľa š.p. LESY SR za február 2011: drevárska firma Gasparik

Efektívne spracovanie guľatiny zo slovenských lesov

Sklad dreva pri železničnej stanici v Makove, ktorý vytvoril Pavol Gašparík pred 2 desaťročiami bol výborným miestom pre ponuku guľatiny malým kysuckým pílam. Všetky sortimenty nepredali, najhorší odbyt mala tenká guľatina. A tak ju začali sami spracovávať. Postupne k otcovi pribudli 3 synovia a dcéra. Dnes si rodinnú firmu GASPARIK, s.r.o. Makov riadia sami.

Firma ročne nakupuje guľatinu v objeme 30 – 35 tisíc m³ v celých dĺžkach. Prednostne vyberajú tenké priemery na výrobu stĺpov. Vybraná hmota má dĺžku 6 – 15 m, na tenšom konci s priemerom 16 – 22 cm. Ostatná guľatina ide na výrobu reziva, hranolov, účelovo na iné produkty.

Vybrané stĺpové výrezy opracovávajú na lúpačke, na hrúbku 14 – 20 cm. Stĺpovinu triedia podľa objednávok do klietok podľa dĺžky a priemeru. Guľatina zostane na vzduchu 2 až 3 mesiace, pravidelne merajú vlhkosť, až dosiahne menej

ako 30 %. Celý proces impregnácie stĺpa trvá 12 hodín. Vybudovali impregnačnú stanicu na priemyselnú impregnáciu s objemom 30 m³, s dĺžkou 25 m. Do komory navezú 100 až 200 stĺpov. Hotové stĺpy zostanú pred expedíciou schnúť na skládke a za 5 dní ich expedujú. Stĺpovej hmoty ročne spracujú 5 tisíc m³. Pre slovenských odberateľov zostáva 20 % produkcie, ostatné expedujú do 7 krajín (až na Balkán).

Urbárske spoločnosti a LESY SR, š.p. dodávajú sortimenty guľatiny: smrek, jedľa, borovica, červený smrek. Po výbere

Vkladanie stĺpov do impregnačnej stanice

Technika a ľudia pri manipulácii vyrobených stĺpov

na stĺpy vyberajú z ostatnej hmoty na výrobu palisád v dĺžkach od pol do 6 m, s hrúbkou 6 až 20 cm. Po odkôrnení a vykrateňí na presnú dĺžku ich impregnujú v paletách pripravených na expedíciu. Exportujú 50 % produkcie. Využitie je pre záhradnú architektúru, detské ihriská, záhradný nábytok. Palisády pre detské ihriská vyrábajú z mimostredových hranolov (aby nepraskali). Technológiu výroby palisád rozšírili na výrobu drevených protihlukových stien okolo ciest a diaľnic. Garantujú životnosť 50 rokov.

V roku 1991 bola založená pôvodná firma. Pracovali tu pri manipulácii s guľatinou 4 robotníci (dva z nich sú zamestnaní dodnes). Z vytriedenej guľatiny začali v roku 1994 vyrábať stĺpy, od roku 1996 ich dokončujú impregnáciou. Zbytkovú guľatinu začali využívať od roku 2000 na výrobu palisád a detských ihrísk. Od roku 2010 vyrábajú guľatinu na zrubu a drevené stavby. Firma zamestnáva 40 pracovníkov a dosahuje ročný obrát 5 miliónov €.

Dodávkami na mieru opracovanej guľatiny pre drevené zrubu si overili svoje možnosti. Technologicky sú pripravení vyrábať a montovať drevené stavby z guľatiny a lepených profilov. Ponuku rozpracovali na realizáciu skeletovej konštrukcie, hrubej stavby, stavby na kľúč. Doteraz realizovali množstvo menších stavieb z guľatiny. Vlni postavili 2 rodné domy – jeden ako zrubová stavba, druhý z lepených profilov.

Služby v lesníctve poskytujú od roku 2004 a pôsobia v Nemecku. Zamerané sú na pestovnú činnosť a vyčistenie lesa po kalamitách. Ročne vyťažia 7 tisíc m³ guľatiny. Pre súkromných majiteľov a štátne lesy vykonávajú v spolkových krajinách

Bádensko – Württembersko a Hessesensko zalesňovanie, dopĺňajú výchovné porasty, prebiecky, stavbu plotov. Vlni dosiahli výkon: prerezávky na 800 ha, vysadenie 1.250.000 sadenic (vrátane ich ochrany, obaľovania, deratizácie), postavenie 15 km oplotkov. Na služby poskytujú 3-ročnú záruku, až vtedy im vyplatia zvyšok fakturácie. Skupinu tvorí 7 inžinierov a 5 stredoškôľakov s lesníckym zameraním. Každý má k dispozícii 3–4 lesných robotníkov, ktorí pracujú v mesačných turnusoch. Pravidelne zamestnávajú 40 Slovákov, cez sezónu (marec, apríl) až 100 pracovníkov. ■

Text a foto: **Anton Mrník**

Prípravené palisády na expedíciu, vrátane malej stavby (poľovnícky posed)

rom k lesu a lesníctvu. Jedným z nich bola i celoslovenská kampaň „Les ukrytý v knihe“, realizovaná v spolupráci s knižnicami, podporená Združením certifikácie lesov Slovenska.

Hlavným cieľom bolo prostredníctvom kníh upriamiť pozornosť na význam lesa a lesníctva pre spoločnosť, formovanie kladných postojov k prírode, ako aj na potrebu samotného čítania. Ústredná myšlienka projektu bola predstaviť knihu po stránke obsahovej a zároveň poukázať na cestu, ktorou je potrebné prejsť, aby sa z malého semenáčka stala kniha, ktorá odhalí svoje tajomstvá. Prostredie knižníc pritom bolo využité ako netradičná forma lesnej výchádzky spravidlanej lesným pedagógom, pri ktorej je možné spoznávať život v lese.

Kampaň prebiehala v mesiacoch apríl až jún v 55 knižniciach Slovenska. Okrem mestských knižníc sa do projektu zapojili aj obecné a školské knižnice, ale aj knižnica pri múzeu či zdravotníckom zariadení. O účasť v tomto programe prejavila záujem aj Severočeská vedecká knižnica v Ústí nad Labem. Podpornými prvkami projektu bol informačný plagát a pamätne záložky, ktoré sa v počte 350 a 5 000 kusov rozdistribuovali do zapojených škôl a knižníc. Pestrý program v podobe výstav, kvízov, zážitkového čítania, video prezentácií, súťaží a stretnutí s lesníkmi prilákal počas kampane viac ako 10 291 návštevníkov z takmer 250 základných a materských škôl. Z toho viac ako **2 000 žiakov absolvovalo zážitkové čítanie** s vyše 50 lesnými pedagógmi, ktorí žiakom „priniesli“ vyše **144 hodín lesnej pedagogiky**.

Projekt mal vysoký ohlas zo strany médií, hlavne v regionálnom rozsahu boli uverejnené a odvysielané viaceré príspevky. Potešiteľný je záujem aj zo strany Slovenskej národnej knižnice, ktorá na stránkach časopisu Knižnica uverejnila informácie o projekte.

Súčasťou podujatia bola celoslovenská literárna súťaž o „**Naj lesnú knihu**“ na tému: „**Les vo všetkých svojich podobách**“ určená pre deti do 15 rokov. Súťaž mala medzi školami kladný ohlas. **Svedčí o tom 944 kníh zo 48 škôl**. Rôznorodý obsah – poézia, rozprávky, hádanky, ale aj netradičný formát kníh vypovedá o usilovaní a kreativite detí počas výroby vlastnej knihy.

9. júla 2011 pri príležitosti jubilejného 10. ročníka Dňa stromu boli slávnostne vy-

hlásené výsledky súťaže o Naj lesnú knihu:

1. miesto: *Dych lesa, Natália Matejovová zo ZŠ na ul. J.A.Komenského 4 vo Veľkom Kríši*

2. miesto: *Bájky z malého lesíka, Monika Wesserlová zo Spojenej základnej školy v Nitrianskom Pravne*

3. miesto: *Les ukrytý v knihe, žiaci II.A triedy zo ZŠ Stred 44/1v Považskej Bystrici*

Vzhľadom na veľké množstvo doručených kníh sa organizátori rozhodli udeliť 4 mimoriadne ceny a ďalších 10 cien za netradičné spracovanie knihy. Cenu za najväčší počet kníh zaslaných do súťaže získala *Základná škola Sibírska č. 42 v Prešove* s počtom 230 kníh. Medzi knižnicami bola ako najkreatívnejšia ocenená *Školská knižnica pri ZŠ Turzovka*. Do obidvoch inštitúcií putuje po 100 kg papiera z PEFC certifikovaných lesov.

Knihy sú dopísané, ceny udelené. Zostáva len poďakovať sa. V prvom rade patrí poďakovanie všetkým, ktorí svojou prácou prispeli k „naštartovaniu a rozbehnutiu“ celého projektu. Nezastupiteľnú úlohu v celom procese zohrali lesní pedagógovia pri šírení myšlienok lesníctva medzi mladou generáciou. Veľká vďaka prináleží všetkým zamestnancom knižnic za ich veľký prínos ku sprievodným aktivitám projektu. Poďakovanie prislúcha aj školám, pedagogickým zamestnancom a žiakom – autorom všetkých kníh. Samozrejme bez finančnej podpory PEFC, ktoré prispelo na tlač plagátov a pamätných záložiek projektu, hodnotných cien venovaných do súťaže štátnym podnikom LESY SR, ŠL TANAPu, Lesmi mesta Brezno a Národným lesníckym centrom by nebolo možné tento projekt úspešne ukončiť.

Záverom možno konštatovať, že „Les ukrytý v knihe“ bol dozaista jedným z kľúčových podujatí venovaných Medzinárodnému roku lesov 2011. Myšlienka prepojenia lesníctva, knižnic a škôl sa ukázala ako veľmi konštruktívna s mnohými príležitostami upútať pozornosť širokej verejnosti. Veríme, že projekt obhájil svoj cieľ a nájde si pokračovanie aj v budúcich rokoch. ■

Dana Loyová
NLC – ÚLPV Zvolene

Les ukrytý v knihe v Prievidzi

V Hornonitrianskej knižnici pracujem už takmer 40 rokov. Počas môjho pôsobenia v tejto kultúrnej a vrodiláckej inštitúcii som zažila množstvo rôznych čitateľských a vzdelávacích kampaní. Boli zaujímavé, vtipné, podnetné, ale musím priznať, že doposiaľ ma žiadna neoslovila tak výrazne ako „Les ukrytý v knihe“. Je všeobecne známe, že záujem detí o čítanie stagnuje. Knižnice sa tento nepriaznivý jav snažia zvrátiť rôznymi aktivitami, ktoré však vychádzajú z prostredia knižníc, škôl, prípadne spisovateľov, ilustrátorov alebo vydavateľov kníh.

„Les ukrytý v knihe“ bol iný predovšetkým v tom, že vyšiel z úplne iného prostredia. Iniciali ho lesníci. Či už vychádzal z posolstiev Medzinárodného roku lesov 2011, zo 170. výročia úmrtia Jozefa Dekreta Matejovie, alebo z ostatných cieľov uvedených v projekte, treba povedať, že takýto podnet zvonku zavial ako svieži lesný vánok, priniesol niečo nové a spojil knihy, príbehy o zvieratkách, ktoré patria u detí k najobľúbenejším, s ochranou prírody a života v nej. Zaujala nás aj súťaž medzi zapojenými knižnicami v príprave čo najrôznorodnejších sprievodných podujatí s problematikou lesa, života v ňom, ochrany a spoznávania prírody, predstavenie osobností, ktoré pôsobia v najrozmanitejších oblastiach spojených s lesom a prírodou. Preto sme oslovili viacerých odborníkov, ktorých pracovné povinnosti, ale aj záľuby vychádzajú z poznania prírody, presadzujú potrebu jej ochrany, vedia o prírode a živote v nej krásne a zaujímavovo rozprávať. Pripravili sme množstvo podujatí, predstavili sme les a život v ňom vo všetkých súvislostiach. Počet účastníkov a podujatí bude obsahom nášho vyhodnotenia.

Týmto listom chcem „iba“ poďakovať za krásnu myšlienku zapojiť do projektu knižnice. Chcem tiež poďakovať lesným pedagógom, predovšetkým tým „naším“ Ing. Petre Jankeovej a Ing. Vladimírovi Majerovi, ktorí vystúpili na šiestich podujatiach, ktoré sme v knižnici nazvali Od semienka ku knihe a Rozprávky prababičky prírody. Aj my knihovníčky sme obdivovali ich profesionalitu, ich lásku k povolaniu, lásku k prírode, snahu urobiť niečo pre jej ochranu. Zaujala nás tiež ich schopnosť bezprostrednej komunikácie s deťmi, ktorá sa výrazne podpísala na priebehu podujatí. Boli zaujímavé, poučné, ale aj milé, vtipné a veselé. Hravou formou predstavili deťom pestovanie lesa a lesníkov ako dobrých hospodárov v ňom.

Verím, že „Les ukrytý v knihe“ bude mať v budúcich rokoch rovnako zaujímavé a motivačné pokračovania. ■

S úctou

Mgr. Silvia Myšiaková
riaditeľka Hornonitrianskej knižnice

Jubilujúci učiteľ Ing. Imrich Lipovský z Prešova vypravil do života vyše 2400 lesníkov

S pochodňou zodpovednosti

V obdive, láske i úcte hneď za rodičmi, ktorí pre nás znamenajú najviac, nasleduje učiteľ. Tajomným kľúčom písmeniek abecedy nám vytvoril čarovnú záhradu veľkého sveta, do ktorého sme sa narodili. A dlho nás učil tento svet spoznávať - i milovať. Rozoznávať dobro od zla. Aj po rokoch často zatúžime byť „jeho deti“. A cítime, že aj náš učiteľ alebo učiteľka, by chceli objasniť všetky svoje „deti“, zohriať si srdcia pri ohníku ich životov.

Prevelké ruky by musel mať učiteľ Ing. Imrich Lipovský z Prešova, keby chcel naraz objasniť všetkých svojich vyše dvoch tisícok absolventov Strednej lesníckej školy v Prešove. Toľko ich spod ochranných krídiel za jeho riaditeľovania v SLŠ v Lipovciach a po jej presťahovaní do Prešova v rokoch 1961 – 1991 odišlo na lesnícke miesta do všetkých kútov východného Slovenska.

Na každom polesí, ba doslova v každej doline v našom kraji ešte začiatkom 60-tych rokov minulého storočia chýbal odborný lesný hospodár, stredoškolsky vzdelaný lesník. „Situácia bola doslova kritická,“ hovorí dnes už osemdesiatročný, v pravom zmysle slova zaslúžilý stredoškolský pedagóg, ktorý vyše 30 rokov niesol pochodňu zodpovednosti za to, aby sa personálna situácia zlepšila. „Keď vyhorela škola v Remetských Hámroch, našli sme pre strednú lesnícku školu v roku 1957 miesto v peknom prostredí neďaleko Lačnovského kaňonu, pri obci Lipovce v okrese Prešov. V roku 1964 sa definitívne usadila v novom areáli pod Kalváriou v Prešove. Po Banskej Štiavnici a Liptovskom Hrádku sa mala stať treťou liahňou odborníkov pre lesnícku prax na Slovensku.“

Volanie Hory

Táto významná celospoločenská úloha sa do bodky naplnila. Medzi lesníckymi pedagógmi, ktorí sa o to zaslúžili azda najviac, sa vyníma práve I. Lipovský. Ved' zo spomínaných 30 rokov bol plný 28 let riaditeľom SLŠ, ktorá má dnes v metropole Šariša vynikajúcu povest a pevnú tradíciu.

Syn lesného robotníka, rodák z horskej dedinky Veľký Folkmár v okrese Gelnica, nemusel rozmýšľať, aké povolanie si vyberie. Volanie hory, ktorej stromy mu hľadeli do kolísky, nemohol nepočuť. V roku 1948 ako 17 ročný praktikant pred štúdiom na vysokej škole vstúpil I. Lipovský do tej hory v bývalé LZ Stará voda v Hnileckej doline. Po skončení VŠLD v Zvolene však nastúpil, ako sa neskôr ukázalo, celoživotnú cestu odborného učiteľa.

Začínal v roku 1956 v Lesníckej učňovskej škole v Sigorde pri Prešove a už ako 30-ročný otváral v septembri 1961 nový školský rok v SLŠ v Lipovciach vo funkcii riaditeľa. Do školy sídliajacej pri prameňoch známej minerálnej vody Salvator priniesol Lipovský ducha vysokej náročnosti. Teoretické vyučovanie i praktické cvičenia na školskom polesí Cemjata sa stali mimoriadne náročnými

a hlavný odborný predmet – pestovanie lesa, ktorý riaditeľ vyučoval, ťažkým sústom aj pre tých najsvedomitejších žiakov. Riaditeľ mohol položiť latku tak vysoko najmä preto, že predmet pestovania lesov dobre ovládol už ako vysokoškolský študent. Ved' ho vybrali za pomocnú vedeckú silu do ústavu pestovania lesa. Jeho diplomovú prácu s názvom Prebiecky v dubových žrdovinách vysoko ohodnotil aj vtedy v Československu najlepší vysokoškolský pedagóg prof. Ing. Polanský.

Na znak veľkej úcty a lásky k svojmu predmetu – pestovaniu lesa – sa I. Lipovský v 70-tych rokoch 20. storočia rozhodol azda pre najkrajší a najzásľuhnejší činov prospech skvalitňovania praktického vyučovania: vedenie školy na území školskej správy lesov a Cemjata založilo na ploche šiestich hektárov arborétum postupným vysadením bežných i vzácnych drevín.

Neprestal byť človekom

Pri životnej filozofii všestrannej náročnosti na seba aj druhých však Ing. Lipovský ani na okamih neprestal byť dobrým a citlivým človekom. Nikdy mu nechýbal zmysel aj pre osobné problémy svojich žiakov. Aspoň jeden dôkaz: z vtedajšieho MNV v Červenom Kláštore, v Zamagurí, mu napísali, aby žiaka Frídriha Lainca vylúčil zo školy, pretože jeho otec nechce vstúpiť do JRD. Kedže išlo o dobrého žiaka z ťažkých sociálnych podmienok viacdetnej rodiny a poľom, s ktorým mala rodina vstúpiť do JRD bol iba malý fľačik neúrodnej pôdy, Ing. Lipovský, riskujúc vlastnú funkciu, chlapca neprepustil. V živote sa napokon dobre uchytil a pedagóg by z neho mal radosť.

Radosť má I. Lipovský z mnohých svojich žiakov, ktorí si lesnícke posty zastali veľmi zodpovedne. S veľkou väčšinou absolventov nestratil bývalý riaditeľ školy kontakt dodnes. Naopak, pri pomaturitných stretnutiach si ho obnovuje, vefa svojich žiakov pozná podľa mena dodnes. Hrdý je vlastne na všetkých, všetci sú jeho „deti“. Len neďávno sa mu zo študijného pobytu medzi lesníkmi z Lubľany v Slovinsku ozval jeho bývalý žiak Ján Čarnogurský, rodák z Margecian, ktorý mu na pohľadnici ďakuje, že ho naučil láske k lesu.

Prjavy vďaky si I. Lipovský vrchovate užil nedávno, pri oslavách svojej osemdesiatky aj od svojich blízkych. Najmä od manželky Márie, dcéry Vlasty i zaťa Slavomíra i od svojich najžiarivejších slniečok, vnučiek Nikolky a Klaudie. Všetci svorne tvrdia: náš jubilant bol a je skvelý aj ako manžel, otec a dedko. Tak – živý, pán Imrich! ■

Laďslav Malák
foto autor

Imrich Lipovský

Kto na Poľane nebol, nevidel svet

Milan LONGAUER

... zastav a zahľad' sa do diaľky, počúvaj a obdivuj. Stojíš na jednom z chýrnych slovenských vrcholov, takmer sa dotýkajúc blankytnej oblohy. Tento leitmotív pootvorí stránky v úvode knihy „Poľana nad Detvou“, od Mariána Šagáta. Už starí Detvania vravievali, že kto nebol na Poľane, nevidel ešte svet. Nedá sa pri tomto porovnaní nespomenúť Sládkovičovho Detvana, úchvatný opis Poľany a jej okolia. Marián Šagát, autor fotografií, sa pozeral na krásy Poľany cez objektív fotoaparátu. Pri interview v jeho obývačke pripravil stovky fotografií a diapozitívov. Bolo mi ľúto, že v rámci článku môžeme uverejniť iba niektoré. V jeho albumoch sú uložené zábery fauny a flóry, ale aj množstvo obrázkov krásnych zákutí a prírodných scenérií. Kráčajme teda po Poľane, prostredníctvom autorových obrázkov s otvorenými očami a s dobrým úmyslom. Pri pohľade na ne sa vžijeme do reality, vtedy sa nám les prihovorí, lúka ohlásí spiežovcami, ozve sa vtáčí spev, do cesty sa nám postavia bralá neveriteľných tvarov a hora zahučí pozdravom.

Ale poďme po poriadku. Začínáme obligátnou otázkou. Ako to všetko začalo?

Úpätie Nízkych Tatier a malá strmými svahmi stiesnená dedinka Pohronský Bukovec, kde som sa narodil, predurčili zmysel môjho života. Lesy obklopujúce moju rodnú dedinu ovplyvnili výber môjho budúceho povolania. Otec lesník mal už za pár rokov spoločníka. Ako chlapec som s ním vytrvalo kráčal dlhými horskými chodníkmi. Ako syn lesníka som mal možnosť vnikáť do tajov prírody viac ako moji rovesníci a rozhodol som sa pokračovať v otcových stopách. Keď som rozmýšľal o mojej ďalšej životnej ceste, zostávala jediná možnosť - stať sa lesníkom. Absolvoval som Lesnícke odborné učilište v Ľuborci a Lesnícku školu v Koka-ve nad Rimavicou.

Kde vás zavial osud v rámci pracovného zaradenia?

Po ukončení základnej vojenskej služby, v roku 1958, som nastúpil do zamestnania ako lesník na Ponickéj Hute a Ľubietovej na Lesnom závode Slovenská Ľupča. V roku 1961 prišla ponuka

pracovať na Lesnom závode Červená Skala, vo funkcii lesník - polesie Pusté Pole. Prelomovým obdobím mojej pracovnej činnosti možno nazvať rok 1962. V tomto roku ma osud zavial na Kyslínky pod Poľanou, ktoré vtedy patrili pod LZ Víglaš. Pracoval som ako lesník a neskôr vedúci polesia Poľana. Tu som sa usadil natrvalo. Ťažko bolo žiť mladej rodine bez elektriny v mieste kde viedla iba úzkokolejná železnica. Keď som tam niesol motorku, pýtali sa ma kde budem na nej jazdiť, keď nie je tu cesta. Narodili sa deti a život bol čoraz tvrďší. Do školy vo Víglaši sme ich museli vozíť na „gáziku“. Možno mal však tento život celkom vzrušujúcu príchuť. Hoci po roku 1974 v dôsledku reorganizácie Štátnych lesov som zmenil bydlisko i pracovisko, a presťahoval sa do Víglaš, môj vzťah k Poľane ako výnimočnému pohoriu to nenarušilo. Na novom pracovisku – Lesnej správe Očová to bola funkcia samostatného technika výroby a nakoniec zverozrážcu, v časti špičkového jelenieho revíru na Slovensku, v Chránenej poľovnej oblasti Poľana.

Určite ste zažili mnoho krásnych ale aj dobrodružných zážitkov pri

potulkách Poľanou, či už s puškou alebo fotoaparátom?

Kým pán Marián Šagát loví v pamäti a rozpráva nezabudnuteľné príhody poľovného sprievodcu z lovu jeleňa a medveda, ja zatiaľ listujem v albumoch s množstvom zaujímavých fotografií. Príbehy plynú jeden za druhým. Spomienky na poľovačky našich ale aj zahraničných hostí, na kapitálne jelene, a vyše tristo kilogramové medvede, v zákutiach Prednej Poľany, Dudáša a Bugárova. Spolu s fotografiami by to nevydalo na jeden článok ale na celú knihu. Pýtam sa či neskúšal niečo aj napísať? Vtedy nebolo času a teraz ma to trochu aj mrzí. Svojej záľube, koníčku, vášni som zostal po celý život verný. Človek sa formuje rokmi. Inak nazerá na svet, inak cíti. Prišlo to aj na mňa a do hory som začal chodiť radšej s fotoaparátom ako s puškou. Zastreliť zvieru je jednoduchšie. Stačí dobrá puška a presná muška.

Fotografovať zvieratá vo voľnej prírode je zložitejšie, úplne iné, ako fotiť prírodné scenérie, alebo ľudí. Medvedovi či jeleňovi nevysvetlíte, že má prísť na dohodnuté miesto na určitú hodinu a má

Medvied' na strome

Tokajúci hlucháň

Dojčiacia jelenica

pózovať. Kto chce získať zaujímavé zábery zvierat vo voľnej prírode, musí veľa chodiť, sledovať, čakať. Trpezlivo čakať...

Kedy ste prvýkrát pocítili túžbu zvečniť vaše zážitky a skúsenosti na filmový pás?

Pravdu povediac fotoaparát mi učaroval asi v pätnástich rokoch. Dobré sa naň pamätám. Bol to taký malý bakelitový Pioneer. Vtedy stál asi päťdesiat korún. Časom sa objavili lepšie kvalitnejšie fotoaparáty a lepšie obrázky. Sám „na kolene“ som skúšal vyvolať fotografie. Neraz na to doplatil celý film, pokiaľ som sa to naučil. Poľana sa stala žriedlom mojej inšpirácie. Počas výkonu služobných povinností som obdivoval krásu prírody a neopakovateľné zážitky plnili filmové políčka. Prvé úspechy postupne vytlačali záujem o lov so zbraňou a nahrádzal ich lov fotoaparátom. K intenzívnejšej práci s fotoaparátom ma inšpiroval úspech – štvrté miesto v súťaži fotografií na Svetovej poľovníckej výstave konanej v Plovdive roku 1981. Jelenica s mláďaťom, pochutnávajúc si na materskom mlieku, stojac vo vode horského potoka patrí medzi moje najvzácnejšie doposiaľ opatrované fotografie.

Je to zvláštne, ale sú chvíle, keď si silné zážitky uvedomujeme až keď dôvernejšie poznáme prírodu a porovnávame ju s našim uponáhlaným životom. Cez teleobjektív je krajšie, ako cez puškohľad vidieť zver v lese, pozorovať jej zvyky, hľadať a nachádzať najkrajšie kúty prírody a začleniť ich do jednoliatej kompozície v rôznych farbách a časových obdobiach. Vyžaduje to od človeka mnoho sebazapierania, vytrvalosti a odriekania. Koľkokrát som mal ubolené nohy, od putovania s plným plecniakom fotopotrieb, za ručiacim jeleňom, alebo som bol do kosti premrznutý pri čakaní na medveďa a koľkokrát to bolo bez úspechu. Kto kráča sám so svojimi myšlienkami a otvorenými zmyslami, dokáže vnímať a zachytávať neopakovateľné momenty živej prírody, aby ich priblížil aj pre ostatných. Sú to chvíle, ktoré sa nikdy neopakujú vždy ich prežívame inak. Najväčšou odmenou za vynaloženú námahu a čas je pohľad na publikovaný vydarený záber, ktorí myslím robí radosť všetkým. Uvažoval som na tým, ako viac zviditeľniť moju prácu. Moje „fotografické úlovky“ som začal zverejňovať najprv v poľovníckom

časopise Poľovníctvo a rybárstvo, Les, Život, Nimród, Panoráma. V publikáciách Poľovnícky rok, Diviacia zver, Medveď, Vlk, Rys a divá mačka. Ako aj kalendáre, ktoré vyšli na Slovensku a tiež v Nemecku. V roku 1980 mi vyšla vo vydavateľstve Príroda kniha s názvom „Poľana“. Druhá obrázková publikácia „Poľana nad Detvou“ vyšla v prvom vydaní v roku 1988 a v druhom v roku 2000.

Zadostučinením za moju námahu a nekonečnú trpezlivosť sú napokon i tieto snímky, ktoré rád predkladám čitateľom časopisu Lesník.

Čo povedať na záver.

Lesník a poľovník nahliadne do skrytých, tajných kútov, kde ľudská noha málokedy vkročí. A práve tu sa niekedy podarí urobiť fantastické fotografie, za ktoré by sa nemusel hanbiť ani profesionál. Marián Šagát, nech ho osud zavial kdekoľvek, zostal verný svojej vášni – lesu. Poľanu prechodil krížom-krážom. A tak má medzi svojimi „úlovkami“ fotografie jeleňa v období ruje, kapitálneho srnca, medveďa, ktorý si vyšiel za potravou, hlucháňa v čase svadobného rána, či diviaka brúsiaceho si „zbrane“. Svoje prežitie zážitky ponúka širokej verejnosti prostredníctvom obrázkov. Zachytil na nich fascinujúci svet zvierat, teritórium pokoja, pravidiel a presných zákonitostí života, ktoré v tom našom, ľudskom, dnes už tak málo platia. Medaila sv. Huberta za zásluhy o rozvoj poľovníctva, ktorú pri svojej sedemdesiatke obdržal, spolu s pamätnou medailou vydavateľstva Obzor za zásluhy o rozvoj časopisu Poľovníctvo a rybárstvo, sú len malým uznaním a vďakou za všetku tú krásu, ktorú nám svojimi fotografiami sprostredkoval. Jeho lásku k Poľane veľmi dobre vystihol aj film „Kráľ Poľany“, ktorý bo o ňom natočený.

V súčasnosti vzhľadom k veku a fyzickej kondícii už potulky prírodou nerobí, ale fotografovania sa nevzdáva. Využíva na fotografovanie pohyb zveri v blízkosti jeho chatky, ktorá je umiestnená v krásnom prostredí Poľany na Príslopoch pod Želobudzskou skalou.

Ďakujem za rozhovor, prajem veľa zdravia a ešte mnoho pekných záberov. ■

Jelenia ruja na Poľane

Ručiaci jeleň

Lesní pedagógovia na cestách...

Odborný workshop s Josephom Cornellom. Zakladateľom metodiky lesnej pedagogiky

Zürich, 7.5.2011. Na pozvanie švajčiarskej vzdelávacej inštitúcie SILVIVA sa Igor Vizlai (LESY SR, š.p.) a Andrea Melcerová (NLC) mali možnosť zúčastniť odborného workshopu s Josephom Cornellom, zakladateľom metodiky lesnej pedagogiky.

Joseph Cornell (USA, California) sa učeníu „flow learning“ alebo zážitkovej pedagogike venuje od 60tych rokov 20. storočia. Princípy zážitkových hier lesnej pedagogiky, akú poznáme my na Slovensku, vychádzajú práve z jeho metodiky, ktorú rozpracoval v niekoľkých knižných publikáciách.

Odborný workshop pod jeho vedením prebiehal v príjemnom prostredí školských lesov Waldegg. Účastníci si počas dvoch lesných vychádzok sami vyskúšali princíp zážitkových hier, rozprávali sa o cieľoch a pocitoch, o ktorých pri konkrétnych zážitkových hrách ide.

„Už samotné stretnutie s pánom Cornellom bol veľkým zážitkom“ konštatovali účastníci odborného workshopu vo švajčiarskom Zürichu. Osobná zainteresovanosť pri hrách a viera v to, že pobytom v lese a pozitívnym prístupom dosiahneme, aby mladá generácia zmenila svoj osobný postoj ku lesu a jeho využívaniu sálala z pána Cornella na desiatky metrov.

Vo Švajčiarsku funguje lesná pedagogika trochu odlišne ako u nás na Slovensku. Aktivity a zážitkové hry vykonávajú nielen lesníci, ale aj učitelia biológie na školách, učitelia v špecializovaných materských škôlkach a biológovia ako doplnkový program v učebných osnovách. Samozrejme, že v celkovom prístupe sa odzrkadľuje mentalita a myslenie národa. Švajčiarskym lesným pedagógom nerobilo problém meditovať v lese, vcítiť sa a rozprávať o pocitoch rastúceho stromu, či využívať muzikoterapiu ako zážitkovú hru.

Zaujímavou aktivitou počas dňa bolo „Pozvanie do lesa“. Účastníci workshopu dostali úlohu nájsť si v lese miesto, opísať ho podľa zadania. Zamerať sa na zaujímavý detail, metaforicky miesto v lese pomenovať a niektorého z účastníkov pozvať na návštevu. Slovenským lesným pedagógom učarovala krása bukových lesov, v ktorých sa workshop konal, a pozvali švajčiarskeho kolegu, učiteľa v materskej škole, do bukovvej katedrály. To je len desatina z toho, čo všetko mali možnosť slovenskí lesní pedagógovia prežiť na workshope. Všetky ostatné aktivity z workshopu Josepha Cornella si slovenskí lesní pedagógovia sami vyskúšajú na jesennom stretnutí lesných pedagógov na Slovensku. ■

Andrea Melcerová (NLC)
Igor Vizlai (LESY SR, š.p.)

Stretnutie s pánom Cornellom, bolo pre účastníkov veľkým zážitkom

Detský domov Dobšiná

OZ Semenoles sa tiež zapojil do propagácie slovenského lesníctva v rámci MRL. Veľkej obľube na našom OZ sa tiež aj práca s mládežou. Naš OZ už niekoľko rokov úspešne spolupracuje s Detským domovom Dobšiná. Dvakrát sme ich privítali na Liptove – na ŠS Jochy a na LS Čierny Váh, tento rok sme sa rozhodli osláviť Medzinárodný deň detí v ich regióne, na ŠS Čermošná (Krásnohorskej Dlhej Lúky).

Už niekoľko dní pred akciou sme si pripravovali rekvizity. V deň „D“ – 27.5.2011 sme už od skorého rána doladzovali náučnú trasu a súťažné stanovišťa. A o 9 hodine sa už hrmul zástup niekoľkých desiatok detí i pedagógov z DeD cez vstupnú bránu do nášho areálu. Po krátkom uvítaní vedúcim ŠS Š. Dudášom sa huf šarvancov i pedagógov vydal po náučnej trase so súťažnými stanovišťami, na ktorých kolektív OZ pod skúseným okom lesných pedagógov (Ing. E. Lániová, Ing. M. Toplanská) hrovou formou „nadedovali“ body súťažiacim kolektívom.

Poobede malým návštevníkom dobre vytrávil, a tak zobraли spoločne útokom kotlík gulášu na poslednom „štande“. Zavládla obojstranná spokojnosť, ktorú zaklincovali LP vyhlásením víťazov súťaže a odovzdávaním cien.

Na záver nám deti DeD zatancovali a zaspievali. Na akciu nám prišli vypomôcť aj kolegovia z OZ Rožňava (Ing. Borčík Ján, Ing. Lehocký Marcel, PhD.). Touto cestou chceme poďakovať všetkým zainteresovaným za ich ochotu pomôcť. Poďakovanie patrí dodávateľom lesníckych činností J. Jaňakovi, M. Profantovi a P. Urbanovičovi, ktorí sponzorovali nákup odmiem. Keďže aj „tí z hora“ zaistili pekné počasie, „DEŇ DETÍ“ bol príjemným spštením pre žiakov i vychovávateľov DeD Dobšiná. Veríme že naše stretnutie nebolo posledné. ■

Eva Lániová OZ Semenoles

Komentár

Ráno 24.5.2011 sme sa spolu s deťmi tešili na náš prvý školský výlet. Deti sa ma pýtali: Pôjdeme ďaleko, pani učiteľka? No táto otázka ma pobavila, lebo sme išli „túto za humná“ na Jochy. Poznáš toto miesto skôr ako letisko kde sa korčuľuje, učia sa vodiči pohnúť priskokom vpred. Bolo pre nás veľké prekvapenie, aké zaujímavé miesto na našom Liptove je ukryté pod Barancom. Privítanie pracovníkov Semenolesa bolo veľmi srdečné a milé. A to sme netušili, že sme účastníci lesnej pedagogiky.

Deti sa asi prvý krát stretli v krátkom časovom slede s rastom stromu. Videli sme ako semenko oddychuje v chlade, potom kličí, šikovné ruky tých lesníčok ho presádzajú do semenáčikov, následne sa vyhrieva v skleníkoch a potom putuje do voľnej hriadky, aby si zvyklo na lip-tovský „ľuft“. No, a bolo pre nich veľmi čudné, že ich rovesník-stromček je taký malý a krehký.

Po exkurzii v skleníkoch a výsadbových plochách sme sa presunuli s deťmi do malého lesa, kde sa deti hrali ekologické hry. Deti plné zábavy, nadšenia a poznatkov sa pustili aj do opekania špekáčiek. Na záver bol asi najväčším lákadlom a odmenou odvoz na korbe traktora, deťom sa toto tak páčilo, že ujo im urobil okružnú jazdu po areáli. Pre deti z mojej triedy pripravili pracovníci Semenolesu neopakovateľný deň plný zážitkov, poznatkov a malého dobrodružstva. To, že to bola fantasticky pripravená a zorganizovaná akcia je nepopierateľný fakt.

Chcem touto cestou poďakovať všetkým zamestnancom, predovšetkým Ing. Evke Lániovej, ktorá nám ponuku poslala. Odporúčam toto miesto navštíviť aj iným triedam, myslím si že každý si tam nájde niečo, čo ho nadchne tak ako nás, prváčikov.

Vážení pracovníci Semenolesu!

Dovoľte mi ešte raz touto cestou poďakovať za úžasne pripravený deň lesnej pedagogiky pre mojich prváčikov 24.5.2011. Oceňujeme, že popri vašej dôležitej a nenahraditeľnej práci obnovíte našich lesov, dokážete myslieť aj na našu budúcnosť - naše deti. Ďakujeme! ■

Mgr. Janka Cuprová,
triedna učiteľka I.B, Základná škola
Čs. Brigády Liptovský Mikuláš

Chcem sa Vám v mene našich detí a zamestnancov veľmi pekne poďakovať za príjemne strávený deň v areáli Vášho zariadenia – Krásnohorskej Dlhej Lúky – Čermošne. Vaši zamestnanci z príležitosti MDD pripravili pre naše deti krásny a poučný program spojený so súťažou. Najlepšie družstvo bolo odmenené hodnotnými cenami, ale aj ostatné deti dostali darčeky. Po dobre vykonanej práci nám dobre padol kotlíkový guláš Vášho šéfkuchára. Tety vychovávateľky sa veľmi potešili sadeničkám, ktorými spríjemnia okolia svojich satelitov a domova.

Pán riaditeľ, chcem Vás poprosiť, aby ste sa všetkým zamestnancom poďakovali za túto krásnu akciu. ■

Mgr. Amália Fundjová
Riaditeľka DeD Dobšiná

Rudolf Dávid pri hre s deťmi

Deň detí mikroregiónu Požitavie – Širočina

Základná škola s materskou školou a obecné zastupiteľstvo v Červenom Hrádku zorganizovali 1. júna 2011 pri príležitosti Dňa detí tradičný, už piaty ročník, stretnutia detí a učiteľiek materských škôl so starostami obcí a členmi obecných zastupiteľstiev mikroregiónu Požitavie – Širočina. Stretnutia sa zúčastnilo vyše 250 účastníkov, z toho viac ako 200 detí.

Pretože materská škola v Červenom Hrádku sa nachádza uprostred prekrásneho parku, prispôsobili sme tomu aj program stretnutia. Celá akcia bola zameraná na rozvoj environmentálnej výchovy, na rozvíjanie a prehĺbovanie vzťahu detí k prírode, zvieratám, významu lesov a stromov pre náš život, ako malý príspevok k mnohým akciám, ktoré sa konajú po celom svete v rámci Medzinárodného roku lesov, za ktorý OSN vyhlásila rok 2011.

Pri naplnení programu nám veľmi pomohli Lesy Slovenskej republiky, š. p. v Banskej Bystrici a pracovníci ich Odštepňového závodu v Topoľčiankach v rámci programu Lesná pedagogika. Naše poďakovanie patrí lesným pedagógom Ing. Rudolfovi Dávidovi, Ing. Štefanovi Nyulassymu a Františkovi Zbonkovi, ktorí vytvorili peknú slávnostnú atmosféru hrou na lesných rohoch pri otvorení akcie aj pri jej ukončení a pripravili pre deti veľmi zaujímavý program o zvieratách, stromoch a živote v prírode. Deti veľmi zaujala hravá forma celého programu a prítomných pedagógov a starostov zase veľmi prístupná forma odovzdávania poznatkov o prírode deťom. ■

Mgr. Jana Duncičová

*Predsedníčka Školskej rady pri ZŠ a MŠ
v Červenom Hrádku*

Paráda bola opäť parádna

Lesní pedagógovia a dobrovoľní zamestnanci LSR, š.p. Banská Bystrica, OZ Trenčín, ktorí sú otvorení pre prácu s deťmi a s verejnosťou, sa dňa 4.6.2011 zúčastnili podujatia pripraveného pod záštitou Slovenského paraolympijského výboru na Zelenej Vode pri Novom Meste n/Váhom. Zároveň tento deň bol určený predovšetkým deťom ako oslava Medzinárodného dňa detí.

Podujatia so široko spektrálnym zameraním pre postihnutých, zdravých, detí, mládež i dospelých sa zúčastnilo okolo 600 ľudí. Usporiadateľmi, hosťami i samotnými účastníkmi bola akcia pozitívne vnímaná. Teší nás, že program lesných pedagógov OZ Trenčín so simulovanou cestou lešom sa účastníkom opäť mimoriadne páčil.

Deň pred uskutočnením akcie, počas prípravných prác, sme niektorí prišli domov premoknutí do nitky, avšak predpovede meteorológov boli žičlivé. Očakávaná sobotňajšia búrka sa areálom na Zelenej Vode prehňala v podvečerných hodinách, to však už hlavný denný program pre deti bol takmer v cieľi.

Stánok LSR, š.p. Banská Bystrica, OZ Trenčín bol súčasťou Náučno výchovného chodníka, kde sa okrem nás predstavili paraolympionici, záchranári, historické vojenské vozidlá. Nechýbal krst knihy a DVD športového komentátora Stana Štefána o olympionikoch. Veselú atmosféru dotvárali rôzne hudobné skupiny, speváci a tanečníci.

Deťom a širokej verejnosti sme sa v tomto roku predstavili témou

„CESTA LESOM“. Vchod do našich prezentačných priestorov zdobili stromčeky

rôznej výšky, ihličnaté i listnaté s vypchávkami zvierat, ktoré môžu deti v lese stretnúť, či s rôznymi zvyškami pôdneho krytu. K predmetnej téme boli ideovo i prakticky pripravené a organizačne zabezpečené aktivity, ktoré spočívali v zhotovení si lesných pozdravov zo semien, z rôznych materiálov a farieb. Vytvorili sme mravenisko s možnosťou pozorovania hmyzu, chrobákov pomocou 3D lupy. Staršie deti so svojimi rodičmi si mohli vypracovať pracovný list o mravcoch a trochu prevetrať svoje vedomosti z prírodopisu. Nechýbali ani poľovnícke trofeje a poľovne nepotrebitelný pes, ktorý zaujal hlavne malé deti. Namodelovali sme oblak a deti svojimi dýchacími možnosťami oblak posúvali z jednej strany na druhú...

Naším cieľom bolo zrozumiteľnou formou, nielen pre deti, ale aj širokú verejnosť prezentovať rozmanitosť lesných spoločenstiev, jeho význam pre človeka, prepojenie živej a neživej prírody a tým lepšie pochopenie javov vznikajúcich v prírode. Nemej dôležité bolo podnietenie manuálnych zručností účastníkov, priblížiť cieľavedomú prácu lesníkov

a tým rozšíriť vedomosti nadobudnuté v predškolských a školských zariadeniach rôzneho stupňa.

Príprava, ale aj práca na predmetných podujatiach nás posúva ďalej a zároveň nás teší, že činnosť lesných pedagógov, i keď je časovo náročná, má veľký význam a obe strany obohacuje. ■

Jarmila Hatalová, personalista OZ

Foto: Dáša Pavlovičová, hlavný účtovník

Naša snaha pre našu budúcnosť

Pracovníci LS Lučenec sa 3. júna zúčastnili na stretnutí so žiakmi tretích a piatych ročníkov Základnej školy Vajanského v Lučenci.

V príjemnom prostredí židovského cintorína sme priblížili deťom myšlienku neprerývajúcej existencie lesa, v ktorom lesník hospodári nie v horizonte dní a týždňov, ale rokov a desaťročí.

Lesníci predstavili žiakom život a krásu voľne žijúcich zvierat, problematiku starostlivosti o les a jeho využitia v prospech ľudstva. Zdôraznili, že les okrem produkčných funkcií chráni pôdu, zdroje pitnej vody, zabezpečuje regeneráciu zdravia človeka, poskytuje potravu a domov. Na podujatí sme spoločne diskutovali o jednotlivých zložkách životného prostredia, príkladoch ich ohrozenia, a spôsoboch ich ochrany. Nakoniec nášho stretnutia poznávanie lesných drevín a semien preverilo a prehĺbilo poznatky žiakov.

Naše stretnutie sme využili aj na propagáciu ďalších podujatí usporiadaných Lesmi SR š.p. a Národného lesníckeho centra vo Zvolene v rámci medzinárodného roka lesov v radoch pedagógov a žiakov Základnej školy Vajanského v Lučenci. ■

Beáta PALAJOVÁ

OZ KRIVÁŇ, Lesná správa LUČENEC

Medzinárodný deň Dunaja

Krásnu slnečnú sobotu 11. júna 2011, Vodohospodárska výstavba, š.p., organizovala deň Dunaja na Vodnom diele v Gabčíkove z bohatým sprievodným programom (kultúrny program, hry, súťaže, plavba po Dunaji a dunajských ramenách, cyklistické preteky, ...).

Súčasťou programu bola aj návšteva Lesníckeho náučného chodníka Dunajskými luhmi spojená s plavbou po dunajskom ramene s možnosťou výstupu na príľahlý ostrov.

Deti vozil z vodného diela ku chodníku autobus, kde si mohli prezrieť informačné tabule a pracovníci OZ Palárikovo, LS Gabčíkovo pripravili pre deti program spojený s lesnou pedagogikou. Po príchode k altánku sa deti rozdelili do skupín (po 15 detí podľa nosnosti pramice) a potom sa už striedali sa jednotlivých lesných pedagógov, ktorí im pripravili rôzne hry a odpovedali na ich zvedavé otázky o drevinách, zvieratách v ramennej sústave Dunaja. ■

Jozef Habara

Mladí handicapovaní z Trnavy - na Jasenine

Už po tretíkrát zavítali členovia stacionára pri Domove dôchodcov a domove sociálnych služieb Strediska Evanjelickej diakonie z Trnavy na poľovnícku chatu na Vyšnom Potoku, v katastri obce Málíne, presne Ipeľský Potok. V lone tejto nádhornej, panenskej prírody tu prežívali opäť nezabudnuteľné 4 dni pohody, milého a láskavého slova od svojich vedúcich, rôznych súťaží, výletov a dobrej papkanice.

Vďaka pracovníkom LS Málíne, OZ Kriváň sme absolvovali krásnu túru na rozhľadňu Jasenina pri obci Ďubákovo. Pôvodne sme mali obavy, pretože naši handicapovaní priatelia majú rôzne postihnutia a nebolo isté, či všetci výjdu až k rozhľadni. Hlavne naša Ivanka, ktorej telesná schránka dosahuje v priemere 150 kg.

Avšak v sprievode skúsených horských „vodcov“ sme v pohode všetci dorazili až na Jaseninu. No a pohľad na okolitú nádhernú prírodu – to bola skvelá odmena za našu námahu. Áno, tam si človek uvedomuje, aký je maličký voči majestátnej prírode. Uvedomuje si svoju dedovizeň, svoju prítomnosť. A do úst sa nám tlačilo hrdé – my sme Slováci! A toto je naša slovenská príroda.

Vďaka Vám, milí horári z lesnej správy Málíne. Ste chlapi na správnom mieste. Pripravili ste nám nezabudnuteľný zážitok. Spomíname s láskou na Vás a na jedinečný výstup na Jaseninu každý deň. A chceme sa vrátiť... Totiž – musíme sa vrátiť! Veď tam kdesi kolo Býkova, či Málíneckej priehrady sú naše národné, slovenské korene. ■

Za skupinu výletníkov

Jozef Šustek, Trnava
vedúci výpravy

Lesná pedagogika na Donovaloch

Dňa 11.6. 2011 sa v obci Donovaly, uskutočnilo v jeden deň hneď niekoľko podujatí.

Okrem otvorenia turistickej sezóny, otvorenia cykloturistickej sezóny s novými cyklotrasami to boli aj sprievodné podujatia hlavne zamerané na deň detí. Rozprávkové kráľovstvo Habakuky bolo pre deti hlavným lákadlom, ale zahabiť sa nedali ani športový areál pri dolnej stanici lanovky, či samotná lanová, ale aj bobová dráha.

No a na tento deň si naplánoval ZV OZ pri OZ Slovenská Lupča svoj športový deň, spojený s turistickým prechodom a oslavou Dňa detí.

Skombinovať plánované akcie OZ a možnosti Donovalov so sprievodným programom a vystúpením spevákov či hostí nebolo vôbec jednoduché.

No a svoj podiel na tejto skvelej atmosfére majú aj lesní pedagógovia z OZ Slovenská Lupča, ktorí si pri tomto podujatí podali ruku so svojimi kolegami z OZ Revúca.

Že to bola osočná spolupráca svedčí aj fakt, že školské výlety, ktoré prichádzali z rôznych kútov Slovenska im neraz dali poriadne zabráť.

Veď kto by si nechcel vyskúšať hmatovo chuťové sádanky s Mackom Brumkom, či si rád prezrel trofeje lesnej zvery, preparácie niektorých druhov lesných vtákov, či kože lesných dravcov.

Malí milovníci prírody, ale hlavne zvedavci si vyskúšali streľbu lukom. Potéšiteľný je fakt že lesnícke pracovné zošity zaujali nielen mladších, ale aj starších.

Záujem o poskladanie vtáčích búdok prekročil aj očakávania našich kolegov z OZ Revúca, každý z návštevníkov lesnej pedagogiky si chcel aspoň jednu búdku poskladať a odniesť domov.

Príjemná atmosféra, dobré počasie, veľa mladých ľudí a záujem prezrieť si ponuku lesných pedagógov nás len utvrdili, že práca pre ľudí a s ľuďmi je tvrdá vyzáduje si veľa odriekania, ale keď sa vydari, uznanlivé pohľady, slová vďaky a usmiate detské tváre stoja za túto námahu. ■

Ešte raz Vám kolegovia za všetkých ĎAKUJEME

Ján Šarik
OZ Slovenská Lupča

Pod'akovanie

Kolektív učiteliek a žiaci I. stupňa Základnej školy Kapušany č. 367, okres Prešov vyjadrujú veľké poďakovanie Vašim pracovníkom z OZ Prešov, ktorí sa nám venovali počas našej celodennej akcie dňa 14.6.2011. Objavovali sme tajomné a veľmi zaujímavé zákútia lesného náučného chodníka TAJCH. Priamo v teréne sme sa z informačných tabúľ dozvedeli veľa zaujímavosti o lese, stromoch a živočíchoch. Bolo to ako keby sme listovali encyklopédiu. Spreádzali nás lesníci ujo Miro a Paľo, ktorí nestíhali odpovedať na otázky detí. Učili deti nielen spoznávať, ale aj akým spôsobom chrániť lesy, prírodu. Ich citlivý a priateľský prístup k deťom hovorí o nadšení a záujme odovzdávať svoje vedomosti a znalosti deťom a tak v nich prebúdzat lásku k prírode. Veľa sme sa od nich naučili. Keď sme došli na miesto, kde je lesné múzeum (časť Diely), opekali sme si klobásky a slaninku. Medzitým nám lesníci z oblasti lesnej pedagogiky pripravili rôzne súťaže a hry, ako aj možnosť vlastnoručne vyrobiť si vtáčiu búdku. Domov sme prišli unavení, ale s krásnymi zážitkami. ■

Ešte raz ďakujeme a niekedy nabudúce dovidenia.

Učiteľia a žiaci ZŠ Kapušany

Z Rimavskej Soboty prišlo také množstvo fotografií a ďakovných listov, že nie je možné všetky zverejniť. Poďakovanie poslali zo ZŠ v Tisovci, lesní pedagógovia navštívili napríklad aj materskú školu Hatvaniho, deti zabávali na výlete na Teplý vrch či na tradičnej akcii Rimavskosobotská Vetvička. O tom, ako sa im podarilo logo Medzinárodného roka lesov sa môžete presvedčiť na priloženej fotografii. ■

MDD - ZŠ Hurbanovo

Lesní pedagógovia z OZ Palárikovo nezabudli na deti ani počas ich sviatku MDD. V popoludňajších hodinách navštívili ZŠ Hurbanovo, kde ich už čakali žiaci tretieho a štvrtého ročníka. Formou besedy, otázok a odpovedí v altánku v areály školy sa rozprávali o práci lesníkov.

Deti, ktoré boli najviac zvedavé a odpovedali správne na položené otázky, boli na záver odmenené.

Pedagógovia školy si ich prácu „objednali“ aj na budúci školský rok. ■

Jozef Habara

Škola v prírode v Kováčove

Touto cestou, by sme sa chceli veľmi pekne poďakovať lesnému pedagógovi Ing. Jurajovi Rományikovi za pekné zážitky, celodenné aktivity, ktoré pripravil pre žiakov ZŠsVJS z Bátorových Kosíh. Veľmi zaujímavá a poučná bola turistická vychádzka, kde sa žiaci oboznámili s turistickými chodníkmi, zároveň mali možnosť spoznať najznámejšie dreviny, rozdelenie živočíšstva a rastlinstva v tunajšom regióne – Kováčovské kopce. Navštívili sme posed, kde si žiaci urobili spoločnú fotku. Prezreli sme si sklad krmív a solisko. Triangulačným bodom bol KOPASZHEGY, kde sme mali možnosť nazbierať listy, z ktorých si žiaci neskôr pripravili vlastný herbár.

Žiaci a kolektív pedagogických pracovníkov veľmi pekne ďakujú za ochotu a odborný výklad, ktorý bol pre nás veľkým prínosom. ■

„Ďakujeme“

Školský výlet Teplý Vrch - Zvernica 14.6.

Na školský výlet sa deti vždy tešia, lebo to znamená koniec školského roka. Žiaci 2.B a 2.C navštívili Zvernica na Teplom Vrchu. Prijemne nás privítali poľovníci a lesníci. Najskôr sme sa najedli, aby sme zvládli náučný chodník. Potom nám pán poľovník porozprával o Zvernici, ktorá bola majetkom šľachtického rodu Coburgovcov. Ferdinand Coburg bol známy poľovník, milovník prírody. V areáli zvernice mal šľachtické sídlo a pomenoval ho po svojej dcére Lujze. V súčasnosti tu chovajú daniely, muflóny a srnčiu zver. Lesníci a poľovníci pripravili pre deti náučný chodník plný hier a aktivít s náučnými panelmi v lone prírody. Les odkrýva svoje tajomstvá. Hlavným cieľom bolo budovanie vzťahu detí k prírode prostredníctvom hier zameraných na viaczmyslové vnímanie a poznávanie prírody. Páčili sa im súťaže: Hľadanie prírodnín, líška a zajace, prenášanie signálu, preťahovanie lanom, hádzanie polenom, Hľadanie pokladu na Hrade Blh, kreslenie na asfalte a jazda na koníkovi.

Veľkým prekvapením pre deti boli odmeny za splnenie úloh.

Touto cestou sa chceme poďakovať pani Elene Kováčovej a všetkým dobrým ľuďom, ktorí sa nám v tento deň venovali a pre naše deti pripravili deň plný zážitkov a zábavy. ■

Pestovanie topol'a "I-214"

Nedostatok drevnej hmoty na európskom trhu sa v niektorých štátoch, event. regiónoch sa od začiatku 60. rokov minulého storočia čiastočne nahrádza pestovaním rýchlorastúcich drevín. Základnými kritériami pri ich zavádzaní na vhodných stanovištiach sú množstvo a kvalita drevnej hmoty z jednotky plochy, dĺžka rubnej doby, mechanické a chemické vlastnosti dreva, celkový zdravotný stav a ekonomické stimuly. Medzi rýchlorastúce drevinu patrí celá škála drevín v závislosti od prírodných a ekonomických pomerov.

V stredoeurópskych podmienkach sa doteraz osvedčili hybridy čiernych a balzamových topolov, stromové vrby a agát biely. V posledných 5-rokoch propagujú niektoré zahraničné a domáce subjekty pestovanie tzv. švédskej vrby ako rýchlorastúcej drevinu na energetické účely.

V prírodných podmienkach Slovenska majú z topolov najväčší praktický význam spontánne a umelé euroamerické krížence. Uplatnením poznatkov zo šľachtenia a progresívnych pestovných technológií sa bez zmeny plošnej výmery zvýšila za posledných 50 rokov produkcia drevnej hmoty dvojnásobne a výťažnosť vzrástla z pôvodných 30 na 97%. Z topolov praktický význam majú najmä klony „I-214“, „Pannonia“, „Blanc du Poitou“, „Robusta“ a „Gigant“. Najväčšiu produkciu bez rozdielu na stanovište dosahuje klon „I-214“.

Topol „I-214“ bol vyselektovaný ešte začiatkom 40. rokov minulého storočia v Taliansku. Ide o prirodzený hybrid medzi americkým čiernym a európskym čiernym topolom.

Do bývalého Československa bol dovezený v roku 1957 a prostredníctvom škôlkárskeho závodu v Řičanoch nad Labem bol vo forme zväzkov postupne dodaný pre južné lesné závody a výskumným pracoviskom. Na Slovensku ďalšiu distribúciu a sledovanie vývoja tohto klonu vykonávali pracovníci Ná-

rodného lesníckeho centra vo Zvolene, výskumného pracoviska v Gabčíkove. Medzi povolené (uznané) klony bol topol „I-214“ zaradený v roku 1965.

S uvedeným klonom už boli praktické skúsenosti v bývalej Juhoslávii a prebiehali rozsiahle selekčné práce v Maďarsku, ktoré jednoznačne potvrdzovali intenzívny rast a odolnosť voči biotickým škodlivým činiteľom. Topol „I-214“ bol po 7 - ročnom testovaní zaradený medzi rajonizované klony.

Je to samičí topol (produkuje páperie!), s dlhým, ale menej bohatým strapcovitým kvetenstvom. Zimnými osovými odrezkami sa rozmnožuje veľmi dobre a pri pravidelnom ošetrovaní sadeníc dosahuje spolu s klonom „Pannonia“ najväčšie výškové parametre.

Raší veľmi skoro a z rajonizovaných klonov najneskôr zhadzuje listy. Kmeň „I-214“ je valcovitý, zle si udržiava priebežnosť kmeňa. Je silne fototropický. Patrí medzi klony so stredne širokou korunou. Má sklon k vidličnatosti a vytváraní hrubých bočných vetiev.

V závislosti od stanovištných podmienok a hospodárskeho cieľa sa topol „I-214“ pestuje v *porastových* (silvikultúrach) a *intenzívnych* formách.

Porastová forma pestovania topola I-214 má najširšie uplatnenie v zaplavovaných územiach na dolnom toku riek. Pravidelné záplavy výrazne obmedzujú celoplošnú prípravu a ošetrovanie pôdy. Kultúry sa bežne zakladajú v štvorcovom sponse s rozstupom 2,5 resp. 3 m. Prioritnou úlohou je včasné vykonanie výchovných zásahov, ktoré pozostávajú z dvoch negatívnych a jednej pozitívnej prebiecky. Neskoro vykonané východné zásahy znižujú odolnosť voči hubovým chorobám. Rubná doba sa v porovnaní s topolmi Robusta, Marilandica, Serotina sa skrátila o 10 rokov, teda na 20 rokov. Topol I-214 dosahuje v každom veku na všetkých typoch topoľových stano-

višť v zaplavovaných územiach najväčšiu produkciu. Celková objemová produkcia sa v závislosti od produkčnej úrodnosti stanovišta pohybuje od 400 do 540 m³/ha. Podiel guľatinových sortimentov sa v porovnaní s domácimi čiernymi topolmi zvýšil o minimálne o 70%.

Intenzívne formy pestovania topola I-214 sa zásadne uplatňujú mimo zaplavovaných území v hospodárskych súboroch lesných typov prechodné a tvrdé luhy. Základnou podmienkou pri uvedených formách pestovania je mechanické prepracovanie pôdy pred a po výsadbe, čím sa výrazne zlepšuje vodný a vzdušný režim v zóne koreňového systému. Pri zakladaní topoľových kultúr sa najviac uplatňuje štvorcový spon s rozstupom 4 m. Východné zásahy pozostávajú z dvoch prebierok po uhlopriečke o sile 25% z počtu stromov. Veľký význam má okliesňovanie, ktoré sa vykonáva na cieľových stromoch do 5/6/ m výšky. Zásoba sa pri 20 -25 ročnej rubnej dobe pohybuje od 360 do 450 m³/ha .

Treba podčiarknúť, že z rajonizovaných klonov najlepšie znáša ťažké, ílovité pôdy, vhodný je pri aplikácii technológie hĺbkovej sadby. Poloprevádzkové pokusné plochy potvrdzujú jeho praktický význam aj pri zakladaní energetických porastov.

Drevo topola I-214 je vhodné najmä na mechanické spracovanie. Výborne sa lúpe. Ľahké drevo s výbornými statickými a dynamickými vlastnosťami nachádza praktické uplatnenie pri výrobe prepraviek na ovocie a zeleninu, lepených hranolov pre stavebníctvo, paliet a pod. Na chemické spracovanie je pre nízky obsah celulózy menej vhodný.

Topol I-214 je zároveň vhodný ako kostrová drevína do ochranných lesných pásov, ďalej brehových porastov a na biologickú rekultiváciu plôch poškodených priemyselnou činnosťou na nížinách.

Napriek tomu, že sa v našich prírodných podmienkach intenzívne pestuje viac ako 40 rokov, doporučujeme jeho pestovanie ešte jednu rubnú dobu a jeho plošná výmera by nemala klesnúť pod 20 %.

Ladislav Varga, Jozef Habara

Detail na porast I-214, v sponse 3 x 2 m

Ukážka bobrieho umenia

Noví obyvatelia Zvernice Karná

Vo Zvernici Karná máme nových obyvateľov. Sú to najväčšie európske hlodavce - bobry vodné (*Castor fiber*). Prvýkrát bol bobor v našom regióne pozorovaný ešte v roku 2002 v neďalekej obci Hlivišťa, ale neusadil sa. Terajšia rodinka sa objavila v septembri 2009. Momentálne sa usídlili na malom vodnom toku, kde si vybudovali hrádzu a zaplavili časť územia. No nie sú viazané iba na jedinú lokalitu, ich revír sa rozprestiera v rozpätí približne dvoch kilometrov po vodnom toku.

Bobry stinajú dreviny a kríky, aby sa dostali ku kôre a tenkým výhonkom. Tie si v zime skladujú pod vodnou hladinou napichaním do dna. Okrem toho potrebujú konáre ako materiál na svoje stavby. V našich podmienkach obľubujú najmä vrby a osiky. Púšťajú sa aj do stromov s priemerom 60 centimetrov. Mohutné typické hrzázky im neustále dorastajú. Počas vegetačného obdobia si jedálniček obohacujú šťavnatými bylinami. Bobor je dlhý približne jeden meter a môže vážiť až do 30 kilogramov. Pri ponorení udrie chvostom o povrch hladiny, aby varoval ostatné bobry pred nebezpečenstvom. Bobrie páry zostávajú spolu po celý život.

Na Slovensku boli bobry vyhubené ešte v druhej polovici 19. storočia, hlavne pre vzácnu kožušinu, hodnotný tuk a kvôli škodám, ktoré spôsobovali. Do našich končín sa vrátili pravdepodobne z Poľska, kde boli v rokoch 1993 až 2000 vypúšťané v oblasti Bieszczad vo Východných Karpatoch.

Bobor je schopný pomerne rýchlo odstraňovať stromy a pomocou dlhodobého zaplavenia územia aj celé porasty. Preto ho lesníci často považujú za neobľúbeného návštevníka. Určite si spomeniete na heslo istej humoristickej relácie „Zabi bobra, zachrániš strom“. Ale opak je pravdou. Bobor je chránený a vzácny živočích, ktorý pozitívne ovplyvňuje revitalizáciu krajiny. Verím, že bobry z našej zvernice, budú žiť s ľuďmi v „symbióze“ ešte veľa rokov. ■

Lucia Hanková
OZ Sobrance

GPS prístroj
Trimble Geo
XM 2005 Series

zaujme vás

25

GIS a ich reálne využitie v lesníckej praxi

Vysvetľovať čo predstavuje skratka GIS je možno zbytočne, možno nie. V skratke z hľadiska lesníckej prevádzky a následného využitia údajov ide o meranie objektov na Zemi a spracovanie informácií o nich, vizualizáciou a grafickou prezentáciou v podobe bodov, línií alebo polygónov. Čiže zber, transport, ukladanie, vyhodnotenie a hlavne efektívne využitie takto získaných údajov.

Zber údajov:

- v terénnych meraniach zatiaľ prostredníctvom GPS prístroja Trimble Geo XM s GPS prijímačom, s presnosťou 1-3 metre v závislosti na počasí, počte a rozložení družíc, ktorými v podstate dnes disponuje každý OZ.

Transport, ukladanie, vyhodnotenie údajov:

- prostredníctvom Pathfinder Office software vyvinutým pre správu a spracovanie dát získaných prijímačmi Trimble pre mapovanie a zber dát do GIS.

Využitie získaných údajov:

- meranie a lokalizácia plôch (holiny, oplôtky, plochy výkonov pestovateľskej činnosti ...)
- meranie a lokalizácia línií (dĺžky ciest, chodníkov, oplôtkov a ostatných líniových prvkov)
- meranie a lokalizácia bodov (hraničné a hospodárske kopce, pevné terénne body nenachádzajúce sa na mape – studnička, poľovnícke významné body – posedy, krmelce ...)

A teraz postupne: údaje vieme zbierať cez už spomínaný prístroj Trimble. Tieto údaje však majú slabú vizuálnu a grafickú hodnotu, pokiaľ ich nemáme

v prístroji podložené potrebou vrstvou pozadím, v našom prípade aktuálnou porastovou mapou. Porastovou mapou v rastrovej forme s optimálnou veľkosťou rastra 1 m. Transformáciu na raster nie je problém vykonať cez náš Pozmap. Problém však je s transportom takejto mapy, ako podkladovej vrstvy, do GPS prístroja. Ten je možný iba cez Pathfinder Office software, ktorý bohužiaľ pri takýchto prístrojoch nebol dodaný, snáď na jeden, dva prípady, čo je však pre efektívne využitie možnosti týchto prístrojov nepostačujúce. Prístroje sa tým stávajú nepoužiteľné a sú iba ozdobou "vybavenosti" firmy. Možno je problém v nákupe ďalších licencií daného softvéru, bez ktorého je to vlastne iba všeobecný PC prístroj, nepoužiteľný pre uvedené oblasti lesníckej prevádzky.

V skratke som načrtnul jeden zo spôsobov využitia GIS v lesnej prevádzke. Bolo by minimálne vhodné, ak sme povedali "A" a nakúpili sme veľké množstvo prístrojov, ktorých cena nie je zanedbateľná, aby sme povedali aj "B" a vdýchli im život cez potrebné softvérové vybavenie. ■

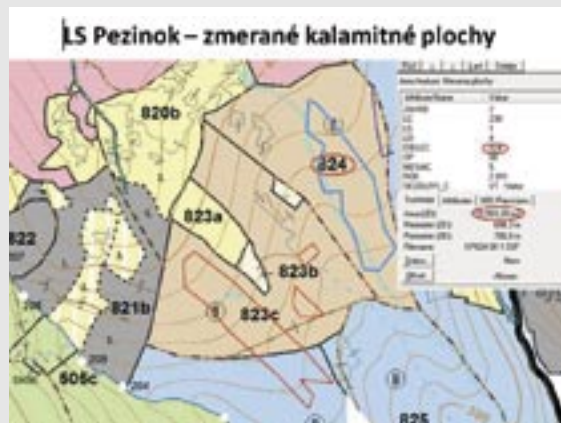
Ján Hudák, OZ Smolenice

Čo na to Odbor informačných a komunikačných technológií?

Do roku 2008 sme disponovali vlastným pracoviskom GIS v Považskej Bystrici, ktoré organizačne patrilo pod OIT. Program „Pathfinder Office software“ bol zakúpený iba pre toto pracovisko, z dôvodu vysokej nadobúdacej ceny programu a z dôvodu úzko špecializovanej činnosti, ktorá sa programom zabezpečovala. V júli 2008 však bolo pracovisko GIS v Považskej Bystrici zrušené vtedajším generálnym riaditeľom ako nepotrebné a prepustení zamestnanci museli odísť do súkromného sektoru. Trojročné snahy o realizáciu vtedajšej alternatívnej predstavy o GIS-och v LSR š.p. doteraz nepriniesli našej firme žiadny pokrok, len nás pripravili o našich dlhoročných GIS špecialistov. Zostali sme v technologickom stave z roku 2008 a rozpracovaný nový systém bol dokonca zo serverov vymazaný.

GIS-y v LSR š.p. začali stagnovať v roku 2008 manažérskym rozhodnutím a dúfam, že sa opäť po dlhých troch rokoch stagnácie rozbehnú ďalším manažérskym rozhodnutím vedenia podniku perspektívnym smerom. ■

Jozef Sámel

Výstup z vonkajšieho merania kalamitných plôch s priradenou atribučnou tabuľkou a získanými údajmi o ploche, obvode plochy a rôznych pomocných údajoch (škodlivý činiteľ, tvar prvků, rok vzniku...)

Obnova hraníc medzi JPRL na kalamitných plochách LS Pezinok po vyznačení prístrojom GPS Trimble Geo XM.

Aká bola poľovnícka výstava v Bratislave?

Jiří JUNEK

Tohto roku po prvý raz sa na výstavisku Incheba Expo Bratislava konala od 15. do 19. júna celoštátna výstava s medzinárodnou účasťou Poľovníctvo a príroda 2011. Konala sa teda v júni, mesiaci poľovníctva a ochrany prírody.

Prezident Slovenského poľovníckeho zväzu Tibor Lebocký sa k usporiadaniu výstavy vyjadril: „Podujatie určené odbornej i širokej verejnosti má za cieľ propagovať aktívnu ochranu prírody a priblížiť, čo všetko so sebou poľovníctvo ako životný štýl prináša. „Svätohubertovský princíp“ - starostlivosť a až potom lov sú hlavnými myšlienkami výstavy, a zároveň odkazom, ktorý chce sprostredkovať verejnosti. Chceli sme najviac zapôsobiť na deti a mládež.“

Hlavnými organizátormi výstavy boli Slovenský poľovnícky zväz a Slovenská poľovnícka komora a jedným zo spoluorganizátorov a vystavovateľov boli aj LESY SR. Osobnú záštitu nad výstavou prevzali prezident C.I.C. Bernard Lozé, prezident Slovenskej republiky Ivan Gašparovič, ktorý je tiež poľovníkom, minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Zsolt Simon a minister životného prostredia SR József Nagy.

Výstava predstavila najlepšie výsledky chovu posledných šiestich rokov. V minulosti sa konala v Nitre. Počas výstavy sa na ploche viac ako 15.000 m² predstavilo takmer 200 vystavovateľov od popredných inštitúcií zaoberajúcich sa poľovníctvom, expozícií predstavujúcich krásu poľovníctva prostredníctvom trofejí, diorám a preparátov zvierat po komerčné subjekty. Okrem Slovenska boli zastúpené aj Bulharsko, Česká republika, Estónsko, Chorvátsko, Juhoafrická republika, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovinsko a Srbsko.

Zaujímavou súčasťou výstavy bola expozícia Jeleňovitá sveta aj s ukážkou trofejí druhov, ktoré už vyhynuli. Veľkú pozornosť upútali preparáty zveri Afriky – levov, antilop, hrocha a mnohé iné.

Návštevníkom výstava predstavila najsilnejšie trofeje Slovenska a sveta. Z Česka priviezli trofeje najsilnejšieho muflóna 252,50 b. CIC a jelienska bie-

lochvostého 316,40 b. CIC, z Maďarska svetového diviaka 162,85 b. CIC a druhého najsilnejšie srnca. Medzi exponátmi nechýbala trofej svetového rekordu jeleňa 273, 60 b. CIC z Bulharska. Rumunsko predstavilo najlepšiu svetovú trofej kamzíka z Karpát.

Zo Slovenska boli okrem iných prezentované najsilnejšie trofeje jeleňa 249,3 b. CIC, daniela 217,02 b. CIC, srnca 214,10 b. CIC, muflóna 248,60 b. CIC a diviaka 156,25 b. CIC. LESY SR predstavili kolekciu 38 trofejí ohodnotených zlatou medailou. Po prvý krát v histórii tejto výstavy mali LESY SR možnosť vytvoriť samostatnú expozíciu trofejí. Tým bolo možné prezentovať prácu profesionálnych poľovníkov podniku pred domácimi aj zahraničnými poľovníkmi aj laickou verejnosťou. Expozíciu Lesov SR navštívili všetci najvýznamnejší účastníci tejto výstavy vrátane prezidenta Ivana Gašparoviča, prezidenta SPK Tibora Lebockého, predstaviteľa CIC a ďalších zahraničných delegácií.

Počas výstavy prebiehal Medzinárodný filmový festival filmov s tematikou poľovníctva a prírody. Stretli sa autori poľovníckej literatúry aj poľovníckej histórie. Pripravené boli ukážky hry na lesnice. Verejnosť vždy zaujmu aj ukážky vábenia zveri. Počas soboty si poľovníci zmerali svoju šikovnosť v medzinárodnej súťaži vo vábení jelenej zveri jednotlivcov a družstiev. Prebehli aj ukážky práce kynológov, ukážky strelby z historických lukov a kuší. Deti si preverili svoje vedomosti v súťaži vedomostiach o prírode na šiestich stanovištiach. Súčasťou výstavy sú prehliadky výtvarných prác Príroda očami detí a Zvieratka v našom lese.

Aká teda bola tohtoročná poľovnícka výstava? Trocha iná ako v Nitre, záleží na zvyku, k dispozícii boli väčšie priestory, množstvo návštevníkov sa rozložilo v priestore a plynule prechádzalo. Tradične sa na nej stretávali poľovníci z celého Slovenska aj s kolegami z Čiech, na výstavu sa prišli pozrieť aj návštevníci z celej republiky, vo veľkej časti aj s deťmi. A to bol aj jeden z cieľov usporiadateľov výstavy.

Špeciálna vďaka patrí kolegom, ktorí sa podieľali na výzdobe aj lesným pedagógom. ■

Lesní pedagógovia v akcii

Lesná pedagogika na výstave v Bratislave

V dňoch 15. – 19.06.2011 sa konala na výstavisku INCHEBA EXPO Bratislava celoštátna poľovnícka výstava s medzinárodnou účasťou „Poľovníctvo a príroda 2011“ pod záštitou prezidenta Slovenskej republiky Ivana Gašparoviča, prezidenta CIC Bernarda Lozé, ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Zsolta Simona, ministra životného prostredia Józsefa Nagya.

Počas konania výstavy prezentovali svoju prácu lesní pedagógovia z OZ Šaštín, Smolenice, Palárikovo, Topoľčianky, Trenčín, Považská Bystrica, ktorí prispeli k zatraktívneniu celej výstavy, ako aj vzornej prezentácii práce lesníkov.

Celkovo deti plnili úlohy na siedmich stanovištiach, kde skladali rôzne hlavolamy, určovali dreviny, preverovala sa ich pozornosť, ako aj šikovnosť. K obohateniu programu lesnej pedagogiky prispeli svojou činnosťou Vojenské lesy a majetky, Štátne lesy Tanapu, Stredná odborná škola lesnícka Banská Štiavnica a Slovenská lesnícka komora.

Za splnenie súťažných podmienok dostali deti na jednotlivých stanovištiach písmenká (pečiatka na súťažný list), z ktorých na záver poskladali „ROK LESA“. Úlohy úspešne ukončilo 660 detí, ktoré čakal odmena vo forme ceruziek zo zvieratkom, pexies, farbičiek, cukríkov, plagátov, rozvrhov hodín zo zvieratkom a pod.

Na základe pozitívnych reakcií zúčastnených detí ako i rodičov, patrí veľká vďaka všetkým lesným pedagógom a ich pomocníkom, ktorí sa tejto práci venovali počas výstavy až do večerných hodín. ■

Jozef Habara

Ďalší medzinárodný úspech slovenského poľovníctva Dr. Imrich Šuba – viceprezidentom C.I.C.

Na slávnostnom otvorení celoštátnej výstavy „Poľovníctvo a príroda - Bratislava 2011“ - dňa 15. júna, uviedol vo svojom prejave prezident C.I.C. p. Bernard Lozé prvýkrát oficiálne Dr. Imricha Šubu ako viceprezidenta Medzinárodnej rady pre poľovníctvo a ochranu zveri C.I.C. pre strednú a východnú Európu. Výkonný riaditeľ ústredia SPZ a SPK bol do tejto významnej funkcie zvolený 15. mája 2011 - na 58. generálnom zhromaždení v ruskom Petrohrade. Funkcia viceprezidenta C.I.C. je vyjadrením uznania práce Dr. Šubu v oblasti medzinárodnej prezentácie slovenského poľovníctva, no je i prejavom uznania celkovej úrovne organizovaného poľovníctva na Slovensku. Deň pred samotnou výstavou - 14. júna 2011 rokovalo v Bratislave Koordinačné fórum C.I.C. pre strednú a východnú Európu na tému „Manažment vlka v krajinách strednej a východnej Európy“. Zúčastnili sa na ňom odborníci z 13 krajín. V sobotu 18. júna navštívili výstavu v Bratislave členovia kultúrnej komisie C.I.C. a vyjadrili sa pochvalne k estetickému i odbornej stránke výstavy. ■

Marian Číž

Foto: Soňa Supeková

Prezident SPZ a SPK Ing. Tibor Lebocký a gróf Jozef Károlyi boli medzi prvými, kto blahoželal Dr. Šubovi

Pozvánka na DNI SV. HUBERTA 2011

V areáli svätoantonského kaštieľa sa budú v dňoch 3. a 4. septembra 2011 konať tradičné celoslovenské poľovnícke slávnosti Dni Sv. Huberta.

V poradí už 21. ročník sa uskutoční v znamení osláv 40. výročia Slovenského klubu sokoliarov pri SPZ. Sokoliarom bude patriť úvodný program osláv a SKS pripraví aj prezentáciu v rámci Siene úcty a slávy poľovníctva na Slovensku. Navštevníci sa už tradične môžu tešiť na Majstrovstvá Slovenska vo vábení jeleňov, no taktiež vo vábení srnčej, diviackej a dravej zveri Hubertlov-Halali, na atraktívny rybolov, ukážky poľovníckej kynológie, sokoliarstva, ukážky strelby z historických

zbraní, súťaž v strelbe lukom - Antonský diviak 2011, súťaž o najkrajšiu a najdlhšiu bradu, a najkrajší poľovnícky šperk, najkrajší klobúk, najkrajšiu poľovnícku fotografiu, najlepšiu poľovnícky nôž, poľovnícky chodník a súťaž pre deti „Po stopách zveri“, vtipnú súťaž „5F“, súťaž o najsympatickejšiu poľovníčku „Hájnikova žena“, klubovú výstavu alpských jazvečíkovitých duričov, módnou prehliadku, divadelné predstavenie, vystúpenie dychovej hudby Sitňanka, ...atď. Novinkou bude laserová strelnica s možnosťou „zapoľovať“ si aj na africkú zver.

Zlatým klincom programu osláv bude tradične svätohubertovská omša

so sprievodom s uloveným jeleňom a obetnými darmi.

Nebudú chýbať nové výstavy: Tajomstvá prírody - výstava obrazov akad. sochára a maliara Ladislava Sulíka, obrazy a kresby Martina Kissa a Eriky Urbanovej, Unikátne trofeje Hontu, nový poľovnícky salón a malý africký salónik výstava poľovníckych fotografií, výstava plagátov z detskej súťaže „Čo šepká les“

HUBERTOVSKÁ KVAPKA KRVI

Minulý rok sme začali novú tradíciu - odber krvi priamo na podujatí. Na prvom ročníku darovalo krv 27 dobrých ľudí vrátane ministra Zsolta Simona a výkonného riaditeľa ústredia SPZ Imricha Šubu. Veríme, že i tohto roku dokážu poľovníci, že vedú pomocť i darovaním toho najcennejšieho - krvi. Odber sa uskutoční v sobotu 3. septembra od 7.30 do 11.00. Každý kto daruje krv dostane porciu guláša a vstupenku na návštevu múzea. Prosíme prídte a pomôžte!

Na Dni Sv. Huberta pozývame aj všetkých čitateľov časopisu Lesník a úprimne sa tešíme na Vašu návštevu! ■

Marian Číž

Foto: Mária Ďurianová

Jozef Klincko

Lesník a hydroológ Jozef Klincko o histórii aj súčasných problémoch protipovodňových opatrení

Na otvorení významného lesníckeho miesta Haluzická tiesňava sa zúčastnil aj nestor slovenských lesnícko-melioračných prác Ing. Jozef Klincko. Bývalý dlhoročný vedúci pracovník LTM-HB (Lesnícko technické meliorácie – hradenie bystrín) v Žiline sa vyjadril aj k nedávnym lokálnym záplavám a súčasným trendom protipovodňovej prevencie.

Prof. Ing. Dr. Leo Skatula

Podmienky hradenia bystrín na území Rakúska - Uhorska stanovil už v roku 1883 zákon s názvom O neškodnom odvádzaní horských vôd. Tento zákon bol aplikovaný na celom území podliehajúcim Viedni, ale na našom území podliehajúcim

Budapešti sa nerealizoval, preto slovenská časť zostala pozadu. Až po vzniku Československa hradenie bystrín rozvinul na Slovensku rodák z moravského Frýdku-Místku, profesor Leo Skatula, ktorý bol pridelený na župný úrad v Turčianskom svätom Martine a riadil lesotechnické meliorácie pre celé Slovensko. Klincko sa ako žiak profesora Skatulu od roku 1951 až do svojej penzie venoval lesným bystrinám a ich správe.

Pri úpravách 14-tich tokov v okolí obcí Krpeľany, Sučany, Lipovec v blízko vodnej nádrže Krpeľany, sa v druhej polovici minulého storočia sformoval kolektív lesníckych odborníkov na úpra-

vy tokov. „Zo začiatku sme cítili odstup vodárov, tak sme si traja vedúci pracovníci urobili stavebnú fakultu na úpravy tokov. Mali sme niektorí aj pripomienky od ochranárov; spravili sme si postgraduálne štúdium ochrany prírody a krajiny. Našli sme s týmito ľuďmi spoločnú reč, pretože aj oni vedeli, že sa s nami dá dohodnúť. My sme zasa vedeli, že každý problém sa musí doriešiť a neboli sme tu na to, aby sme niečo zamietali.“ zaspomínal Klincko.

Prečo vznikajú lokálne povodne?

„Problémy s povodňami na Slovensku nevznikli zrazu, ale sú dané historickým vývojom. Existujú tu ľudia, ktorí si celé generácie budujú domy po dolinách. Postavil si dom na najbližšom mieste, aby bol pri potoku, vedľa neho bol kus cesty, po ktorom prešiel s jedným koníkom alebo s jednou kravičkou a teraz do toho prišli autobusy. Autobus potreboval širokú cestu a na koho úkor to bolo? Zobralo sa z potoka a teraz sa čudujeme, že nám dediny likvidujú povodne, ktoré ani nemusia byť výrazne katastrofálne.

Potom prišlo obdobie vojenskej výroby. Ľudia dostali peniaze a čo človek slovenský prvé potrebuje? Chalupu postaviť. A postavili ju v záplavových oblastiach

a zosuvných plochách ktoré teraz treba chrániť. Situácia sa vyvinula historicky.

Hlavnou zásadou, ktorú kládol profesor Skatula, boli Lesnícko - technické meliorácie. To znamená technické zásahy spolu s lesníckymi. Spraviť prieskum, ako vyzerá povodie ale spraviť aj prieskum, ako potok preteká cez dedinu. Dnešní ochranári hovoria - regulujú nám potoky kvôli tomu, aby sme sa zbavili vody. Nie je to pravda! My potrebujeme iba neškodne odvieť vodu z tohto povodia, aby nerobila škodu na majetku obyvateľov. Z toho čo dnes píšú v novinách spať nemôžem. Keď niekto povie že drevenými hrádzkami zachráni dedinu pred povodňou. Je to nezmysel. Taká hrádzka na potôčku, kde sa za päť klobúkov vody sa zachytí. Kým príde veľká voda, dávno sú tie hrádzky plné. Ja sa bojím, že ide o vyhodené peniaze. Takýmto spôsobom sa neuznáva celý vývoj vodného hospodárstva,“ rozhorčoval sa lesník.

Význam spôsobu obhospodarovania lesa pri zachytávaní zrážok sa preceňuje.

„Výskumný ústav Zbraslav má dve pokusné povodia v Javorníkoch,“ pokračoval Klincko. „Dve povodia o ploche dva kilometre štvorcové, na jednom sa ťaží holorubom, na druhom výberkovým spôsobom. Majú zrážkomerné aj odtokové meracia zariadenia. Z jedného či z druhého pozemku odíde rovnaké množstvo vody, ale z toho, kde sa robí holorubom, je povodňové krivka strmšia a kvalita vody horšia. Odnáša sa množstvo jemných častíc pôdy.

Ďalšie dve výskumné plochy vznikli v Sliezsku. Na geologicky rozdielnych plochách nasmerovaných na rozdielne svetové strany, došli výskumníci k záverom, že žiadna lesná pôda nie je schopná zadržať vodu pri zrážkach viac ako 50 mm. To isté platí, pokiaľ deň po dni spadne po 30 mm.

Noviny píšú, že povodne v Karpatoch boli preto, že les nezachytil vodu. Ako mohol v takomto rozsahu?“

Problémy s nedostatkom peňazí na protipovodňové stavby nie sú podľa Klincka ničím novým. Táto oblasť trpela vždy finančnými suchotami.

„Za každých okolností, keď ide o ohrozenie obcí a majetku, sa musí investovať do potoka. Nechceme aby voda odtiekla. Robíme dno miskovitého tvaru kde voda prechádza cez dlažbu do okolia. Pre prípad, že raz za niekoľko rokov príde veľká voda, ktorá má väčšiu našačiu silu, musíme svahy dláždiť na cementovú maltu, musíme ich spevniť, aby sme ochránili brehové objekty.

Profesor Skatula hovoril - pamätaj na to, že tvoje opatrenia sú robené proti veľkej vode. Musíš si predstaviť, že na tom objekte prechádza katastrofálny prietok. Musíš robiť kvalitne a aj komplexne. A komplexne znamená aj lesnícky.

Lesníci zobudte sa. Je to lesnícka disciplína. Výnosu z toho nie sú, ale chráni to našich ľudí,“ zakončil Klincko. ■

VÝZNAMNÉ
LESNÍCKE
MIESTO

Odhalené ďalšie Významné lesnícke miesto

V rámci Medzinárodného roku lesov bolo dňa 17.6. 2011 vyhlásené ďalšie, v poradí už tridsiate prvé, Významné lesnícke miesto - **Haluzická tiesňava**, ako prvé na území OZ Trenčín. Lesom SR, š.p. sa opäť podarilo zabezpečiť akciu, ktorá mala odbornú, kultúrnu úroveň a potvrdila tiež trend lesníckeho stavu oboznamovať širokú verejnosť s lesníckou problematikou.

LESY SR, š.p., OZ Trenčín osadili dve náučné tabule priamo nad tiesňavou v obci Haluzice, ktoré informujú návštevníkov o vzniku strže a zároveň sú prezentáciou lesotechnických meliorácií a hradenia bystrín. K účastníkom tohto podujatia sa prihovorili dvaja významní hostia. Doc. RNDr. Miloš Stankovianský, CSc, z Katedry fyzickej geografie a geokológie Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave vysvetlil pravdepodobný vznik tiesňavy a vyjadril svoj obdiv: „(tiesňava) je však aj úžasným prírodným výtvorom z hľadiska neživej prírody, najmä z pohľadu geomorfologického. Keď som na toto miesto prišiel po prvý raz, bolo to v roku 2003, do zápisníka som si poznačil -Tento útvar je úžasný, nič také som u nás ešte nevidel.....“ Ing. Jozef Klincko – žiak Prof. Skatulu zhodnotil význam hradenia bystrín a zalesňovania ťažko prístupných nestabilných svahov Dotkol sa aj dnešnej problematiky povodní vo vzťahu k lesu.

Odštepny závod Trenčín sprístupnil pre verejnosť významnú časť tohto unikátneho diela. Pre miestnych obyvateľov, účastníkov podujatia, ale aj širokú verejnosť sa tak trvale odhalilo tajomstvo Haluzickej tiesňavy.

Územie tiesňavy patrí do intravilánu obce Haluzice a orograficky je začlenené do CHKO Biele Karpaty. V roku 1963 bolo vyhlásené za prírodnú pamiatku so 4. stupňom ochrany. Tiesňava vznikla hlbokou erozívnou činnosťou Haluzického potoka, ktorý pramení vo výške 380 m.n.m. V jeho hornej časti, v dolomiticko – vápencom flišovom podloží, erózia postupne vyhlbila 30 m hlbokú a 100 m širokú skalnú strž. V tomto mieste bol pôvodne otvorený kameňolom, ktorým potok neskoršie preteká. Vyvinutá erózia prehĺbovala jeho dno, takže za niekoľko desiatok rokov tu vznikla

hlboká strž ktorá sa postupne rozširovala. Jemný piesčitéy materiál, zo strmých bočných stien, sa následkom poveternostných vplyvov zospával a tvoril na úpätí stien násypové kužele. Väčšie prívaly vody materiál transportovali nižšie, kde sa vytvárali suťové naplaveniny, ktoré zanášali úrodné pozemky v obci Štvrtok a spätnou eróziou ohrozovali časť obce Haluzice. Na svahoch sa tvorili ryhy a jarky a z nich sa vytvárali nové strže. Najväčšia vznikla v lokalite Pod kostolom. Za obeť jej padla časť starého cintorína a časť románskeho kostola z 13. storočia. V období Rakúsko-Uhorska, v rokoch 1912 - 1913, boli začaté asanačné práce. Svoj účel však nespĺnili. V rokoch 1926 - 1927 realizoval prof. Dr. Ing. Leo Skatula (1889-1974) projekt zahrádzania Haluzického potoka. Vybudovanú sústavu tvorila v murovaných prehrádzok a v dolnej časti dláždené koryto odstupňované 17 kamennými stupňami. Svahy stabilizovali zalesnením pomocou terás z vrbových plôtikov. Strž na konci uzavreli štvormetrovou vysokou kamennou prehrádzkou. Posledná prehrádzka bola postavená na účely zastavenia spätnej erózie a v záujme ochrany obce Haluzice, ako aj spojovacej cesty s obcou Štvrtok. Celková dĺžka upraveného Haluzického potoka vrátane strže je 1,5 km.

„Významné lesnícke miesto Haluzická tiesňava však nie je len unikátnym prírodným výtvorom, či výnimočným a trvalým technickým dielom. Je hlavne precedenčným príkladom výrazne systémového riešenia komplexu opatrení stabilizácie územia a záujmu štátu o riešenie udržateľného využitia a ochrany krajiny už v 20 – tych rokoch 20. storočia.

Z technického hľadiska ide o takmer 95 ročné dielo, ktoré predstavuje efektívne zladený súbor biologicko-technických opatrení. Súbor opatrení, ktorý v danom území dodnes plní svoje poslanie a môže byť zmysluplným oponentom mnohých protipovodňových opatrení realizovaných v súčasnosti nad rámec našej organizácie, ktorých opodstatnenosť a trvalosť nie je jednoznačne preukázateľná.“ - úryvok z príhovoru Ing. Róberta Kiša, riaditeľa OZ Trenčín. ■

Milan Longauer, Eva Bošková

Ad: Zlatý kľúč – reakcia na článok

Pri čítaní júnového čísla nášho časopisu Lesník ma zaujal, ale aj prekvapil a mierne „pobúril“ článok „Zlatý kľúč“ od mladého lesného inžiniera zvučného mena.

Rubrika ProSilva bola vytvorená asi hlavne preto, aby predstavila jednotlivé objekty ProSilva a hospodárenie v nich, po všetkých kútoch Slovenska. Prispievatelia do tejto rubriky sa s čitateľmi delia o svoje skúsenosti pri obhospodarovaní lesa v týchto objektoch, ale aj mimo nich. Sú to zaujímavé skúsenosti, lebo v každej časti Slovenska sú prírodné podmienky iné, dá sa z nich poučiť. Čakal som, že aj pisateľ tohto článku, sa podelí so svojimi skúsenosťami zo zakladania objektov a obhospodarovania porastov v Nízkych Tatrách tak, ako to urobil v aprílovom čísle p. Majerík z lesnej správy Predajná, ktorá susedí s LS Brusno.

Každý má právo na svoj názor, ale niektoré myšlienky mladého pána inžiniera, ktoré položil na papier, hraničia s neobdobnosťou, naivitou, zjednodušením skutočností, ba dokonca s navádzaním na nedodržiavanie platnej legislatívy.

Boh nás uchovaj, ak by sme sa mali vydať cestou vyhlasovania „nerentabilných“ porastov za nové rezervácie s bezzásahovým režimom. Pisateľovi nič nehovorí diferenciálna renta lesnej správy či odštepného závodu, že je našou povinnosťou obhospodarovať aj ako to on nazval „nerentabilné“ porasty. Nechce sa mi veriť, že na LS Brusno „zle a nepoctivo hospodária“, keď pisateľ vyzýva na začatie kontrolovania a tvrdého postihovania. Nechce sa mi veriť, že na LS Brusno nevyužívajú zákonné možnosti pri obnove a zabezpečení mladých lesných porastov. Nechce sa mi veriť, že na LS Brusno sú feromónové lapače bez odparníkov, alebo sú umiestnené v bučinách... Práve naopak, Lesná správa Brusno ako jedna z mála LS v oblasti Nízkych Tatier, je bez rozsiahlej kôrovcovej kalamity, hospodári podrastným spôsobom bez holorubov, pri doruboch dosahuje 70-80 % prirodzeného zmladenia a hospodári pritom z väčšej časti v lanovkových terénoch.

Áno súhlasím, hľadajme rezervy, určite sa všade nájdu, ale nemôžeme ísť z extrému do extrému a nariadiť vo všetkých traktorových terénoch výberkové hospodárenie. Odporúčam pisateľovi oboznámiť sa so závermi seminára, ktorý sa konal začiatkom apríla vo Zvolene s názvom „Ako ďalej v prírode blízkom obhospodarovaní lesov na Slovensku“. ■

Lesu zdar !

Ing. Dušan Ramaj
vedúci LS Polomka

Naše zariadenia

Chata Rázdiel

Milan LONGAUER

Medzi Krupinou a Svätým Antonom objavíte malebnú dedinku Žibritov. Dva km od nej sa nachádza ubytovacia zariadenie Rázdiel, patriace OZ Levice. Pôvodná horáreň je zrekonštruovaná a poskytuje návštevníkom pohodlné priestory, nielen na dovolenkové pobyty, ale aj možnosti rodinných osláv. Celková ubytovacia kapacita je 19 lôžok. Izby sú umiestnené na poschodí. Dve štvorlôžkové sú vybavené sociálnym zariadením. Trojlôžková izba a štyri dvojľôžkové majú spoločné sociálne zariadenia na chodbe. Priestranná, účelne zariadená spoločenská miestnosť, poskytuje možnosti všestranného využitia. Túto ponuku dopĺňa veľká kuchyňa s kompletným vybavením. Extravilán predstavuje plochu veľkosti futbalového ihriska. Je vybavený ihriskom pre všetky druhy loptových hier, vonkajším posedením a pecou na pečenie. Najbližšie stravovacie zariadenie penzión Antolský mlyn nájdete vo Sv. Antone. Tu si môžete doplniť aj zásoby potravín. Okolie chaty poskytuje možnosti na turistiku, cyklistiku a zber húb. Nároč-

nejší návštevníci majú možnosť polovačky a rybolovu. Okúpať sa môžete na kúpalisku v Krupine a krytej plavárni v Banskej Štiavnici. Historické a kultúrne pamiatky nájdete aj v neďalekom Žibritove, Krupine a hlavne v Banskej Štiavnici.

Žibritov je obec situovaná v JV časti Štiavnických vrchov na rozhraní Skalky, Sitnianskeho predhoria a Krupinskej planiny. Prvá zmienka o obci pochádza z roku 1266. V minulosti patrila viacerým majiteľom (hrad Lietava, sitnianske panstvo, Koháριοvci, Koburgovci). V rokoch 1442 - 1446 boli v obci nájazdy husitských vojsk. O viac ako 100 rokov neskôr (1576) obec zničili Turci. V roku 1700 bola postavená škola a v roku 1876 bol postavený miestny evanjelický kostol. V roku 1807 obec vyhorela. V strede obce dominuje malá bašta (zvonička) postavená v roku 1586, ktorá je pozostatkom bývalého zámočka s kostolom a slúžila ako strážna a obranná veža v období tureckých nájazdov. Obyvatelia sa v minulosti zaoberali predovšetkým výrobou dreveného uhlia, ktoré bolo potrebné pre banské huty, neskôr poľnohospodárstvom, ovocinárstvom a okrajovo aj vinohradníctvom. Pôvodnú architektúru obce tvorili kamenné trojpriestorové domy so slamenou strechou.

V erbe obce, ktorý vychádza z historickej pečate, dominuje motív viniča so štyrmi strapcami hrozna ovinutého okolo dreveného kola, čo poukazuje na fakt, že pestovanie tejto plodiny v obci má istú

tradíciu. V obci a blízkom okolí sa natáčali niektoré exteriéry prvého slovensko-maďarského koprodukčného filmu *Dáždnik svätého Petra* (1958) v hlavnej úlohe s Karlom Machatom ako aj filmov *Stopy na Sitne* (1968) a *Cesta ženy* (1974).

Zaujímavosťou je geologický výtvor nazývaný „Štangarigel“ (Krupinské bralce) a Sixova stráň. Za raritu možno považovať posledné obhospodarované vinice nachádzajúce sa na južnom úbočí vrchu „Veinberg“ (Viničný vrch) nad dolinou potoka Bebrava v nadmorskej výške 460 – 485 m n. m. Ale bývalé, už zaniknuté vinice (v 60. rokoch 20. st.) sa tiahli až po kótu 520 m n. m., čo boli pravdepodobne najvyššie položené vinice na Slovensku. Obec teda drží jeden primát - v súčasnosti je to najvyššie položená obec na Slovensku s vlastnými vinicami. Z vrcholových polôh niektorých nezalesnených kopcov v okolí obce je za priaznivého počasia pekný výhľad do doliny Bebravy - pravostranného prítoku rieky Krupinica, na Krupinskú planinu ako aj do Banskej Štiavnice a na Sitno. Nad obcou je malá vodná nádrž s možnosťou kúpania a rybolovu. V lokalite „Hlina“ rastú na bývalých pasienkoch statné duby cerové. V okolitých dubových a dubovo-bukových lesoch žije srnčia, jelenia, danielia, muflonia a diviacia zver. Potvrdený je aj výskyt líšky, mačky divjej či rysa, ale v poslednom období je možné vidieť v katastri obce aj medveďa. ■

Receptár

Už rastú! - Hubové rizoto s kuracou pečeňou

Suroviny: 30 g anglická slanina, 1 ks malá cibuľa, 150 g ryže, 150 ml suchého bieleho vína 300 g kuracia pečeň, 4 lyžice sterilizovaného hrášku, 4 strúčiky cesnaku, 1 hrst sušených húb

Rizoto s kuracou pečeňou a hubami pripravujeme na bielom víne a podávame so strúhaným syrom.

Huby namočíme so malého množstva vody a do mäčka uvaríme. Pečeň očistíme umyjeme osušíme a nakrájame na menšie kúsky. Huby namočíme do malého množstva vody a povaríme do mäčka. Pečeň očistíme, umyjeme, osušíme a nakrájame na menšie kúsky. Cibuľu olúpeme a nakrájame na drobno. Petržlen nasekáme. Olúpaný cesnak nakrájame na plátky. Ryžu vyperieme pod tečúcou vodou a necháme odkvapkať. Anglickú slaninu nakrájame na kocky. Hrášok necháme odkvapkať.

Na malom množstve masla domäčka opečieme malé kúsky pečene. Okoreníme, osolíme a odložíme bokom.

Na oleji oškvaríme slaninu, na ktorej speníme nakrájanú cibuľu a cesnak. Pridáme ryžu a všetko sprudka restujeme približne 5 minút. Potom pridáme biele víno a miešame tak dlho, kým sa neodparí. Taktó pripravenú ryžu podlejeme vývarom, pridáme huby aj s výluhom a zvolna domäčka dosušíme. Do pripravenej ryže vmiešame zmäknutú pečeň a sterilizovaný hrášok. Zmes prehrejeme a podľa potreby dochutíme soľou a čiernym korením.

Hubové rizoto s kuracou pečeňou podávame posypané strúhaným syrom, zdobíme nasekaným petržlenom a paradajkami. ■

V predchádzajúcich 5 rokoch sa v rámci zavádzania prírode blízkeho obhospodarovania lesa a zakladania objektov Pro Silva sústredila pozornosť na génové základne lesných drevín a lokality s listnatými resp. zmiešanými porastmi. Samozrejme, že smrečiny nezostali zabudnuté, avšak po vetrovej kalamite z r. 2004 a následnej podkôrnikovej kalamite, ktorá v podstate zasiahla celú oblasť výskytu smrekových porastov, sa pozornosť na príslušných OZ a LS sústredila na odstraňovanie ich následkov. I v tomto období sa však na viacerých lokalitách so smrekom intenzívne pracovalo a v súlade s princípmi prírode blízkeho pestovania lesa vznikli tak pozoruhodné demonštračné objekty Sihla-Krám na OZ Čierny Balog a Paráč na OZ Námestovo, ktoré sa v r. 2010 využili ako školiace objekty pre pracovníkov lesníckej prevádzky, hospodáriacich v smrekových porastoch. Tí, po zoznámení sa so základnými princípmi prírode blízkeho hospodárenia v smrečinách, vytypovali na vlastných lesníckych obvodoch vhodné lokality a začali s prípravou a spracovaním projektov Pro Silva. Ich následná prezentácia a obhajoba navrhovaných hospodárskych opatrení sa uskutočnila na dvoch lesníckych dňoch, ktoré sa uskutočnili v dňoch 16. júna 2011 na OZ Beňuš a 21. júna 2011 na OZ Námestovo. Spolu sa ich zúčastnila celá stovka lesníkov, pripravených priamo hospodáriť alebo manažovať hospodárenie v smrečinách so zámerom zabezpečiť predovšetkým ich vyššiu stabilitu voči pôsobeniu abiotických a biotických škodlivých činiteľov cez postupnú zmenu drevinovej skladby a prebudovu priestorovej štruktúry. I keď cieľom oboch akcií bolo predovšetkým predstaviť 30 nových objektov Pro Silva, kde sa s prírode blízkeho hospodárením uvažuje na výmere vyše 5000 ha, ich súčasťou boli aj terénne ukážky v objektoch založených pred niekoľkými rokmi, kde prírode blízke hospodárenie už zanechalo stopu v podobe pretvárania priestorovej štruktúry pôvodne jednovrstvových porastov.

Ukážky na OZ Beňuš sa uskutočnili na objektoch Pro Silva Drakšiar a Zámrzlá na LS Beňuš, ktoré sa vytvorili na miestach génových základní kvalitného horehronského smreka. Hoci i do nich zasiahla tak vetrová ako i podkôrniková kalamita, zachovali si svoju celistvosť a tak všetky plánované ťažbové zásahy smerujú k vykonávaniu ťažby jednotlivým alebo skupinovým výberom

Za hospodárením
v objektoch
PRO SILVA

XI. 30 nových objektov v smrečinách

Rudolf BRUCHÁNIK

s podporou vytvárajúceho sa prirodzeného zmladenia. Úmyselných zásahov je však málo, v podstate od r. 2004 sa na LS takmer výhradne realizuje len náhodná ťažba, bilancované ťažbové úlohy sú prekročené a zámery prírode blízkeho hospodárenia zostávajú tak odsúvané. Rovnaká situácia je na celom OZ Beňuš, Liptovský Hrádok a Čadca, čiastočne tiež OZ Námestovo a Čierny Balog a týka sa 12 novozaložených objektov.

O niečo priaznivejšia situácia v naplňaní zámerov prírode blízkeho hospodárenia bola prezentovaná na objekte Pro Silva Blatná na LS Oravský Podzámok. Tu, ako aj na ďalších objektoch v rámci OZ Námestovo, predovšetkým na LS Paráč a Zákamenné, sa vďaka úspešným opatreniam v ochrane lesa podarilo znížiť rozsah náhodných ťažieb, čím sa vytvoril priestor na realizáciu cielených výchovných a obnovných zásahov. Prebudova rovnorodých smrekových porastov ako cesta k prírode blízkeho lesu bola lesníkmi z LS Paráč prezentovaná na stránkach časopisu Lesník už viackrát, vydaná bola tiež ako samostatná odborná príručka a ako študijný textový a obrazový materiál je pre záujemcov k dispozícii i na webovej stránke Pro Silva. Vychádzajúc z uvedených materiálov, ale samozrejme

aj podľa vlastných predstáv a lokálnych podmienok, môžu s prírode blízkeho hospodárením okamžite začať lesníci v zostávajúcich 18 objektoch Pro Silva.

Všetky prezentácie plánovaných zámerov v novovytvorených objektoch Pro Silva osvedčili pripravenosť lesných hospodárov vnášať progresívne pestovateľské postupy do hospodárenia v smrečinách. Objekty Pro Silva ako demonštračné lokality prírode blízkeho hospodárenia však nezostanú izolovanými ostrovcami v územiach ohrozených postupným rozpadom smrečín. Je zámerom presadzovať nové prístupy aj v jednotlivých porastoch, kde to ich situácia vyžaduje a prírodné a terénne podmienky umožňujú. Pozornosť by sa tak mala sústrediť na porasty v štádiu tenkých kmeňovín, vo veku 50 až 80 rokov, ktoré v minulých deceniách boli poškodzované lúpaním zverou a ich zdravotný stav, a z toho vyplývajúci nízky odolnostný potenciál, ich robí veľmi náchylnými na pôsobenie škodlivých činiteľov. Rovnako však i relatívne zdravé, ale slabo vychovávané porasty, ktoré sa vyvinuli do hrúbkovo a výškovo homogénnych štruktúr, často prehustených a s nevhodným štíhlostným koeficientom, by sa mali stať predmetom postupnej prebudovy cez jednotlivý a hľúčikový výber stromov k ťažbe. Podporou prirodzenej obnovy smreka, ale predovšetkým ďalších hospodárskych drevín z existujúcej drevinovej skladby (pri ich veľmi nízkom alebo chýbajúcom výskyte aj prostredníctvom predsadiel) sa postupne vyformuje viacvrstváva priestorová štruktúra, vytvorí sa kompaktný celok navzájom sa prekrývajúcich etáží schopný odolávať vo zvýšenej miere tak škodlivému pôsobeniu vetra a snehu ako aj podkôrneho hmyzu.

Vzhľadom na obmedzené možnosti uplatňovania týchto postupov na lesných celkoch s prečerpanými ťažbovými možnosťami bude dôležité, aby predovšetkým všade tam, kde sa pristupuje k tvorbe nových programov starostlivosti o lesy, boli nové prístupy v podobe intenzívnych výchovných zásahov a clonných rubov vo forme jednotlivého a hľúčikového výberu, prípadne aj výberkových rubov, zapracované do plánu hospodárskych opatrení. Výberný princíp ako plnohodnotná prakticky realizovateľná metóda tak môže do budúcnosti významnou mierou prispieť k zastabilizovaniu a tým i k zachovaniu v súčasnosti tak ťažko postihovaných smrekových porastov. ■

	sladko- vodná ryba	začiatok tajničky	klesala	■	somár	nedali bozk	- Tak, chlapi, povedzte, ...				
Komora komerč. právnikov (skr.)					osobné zámeno						
značka čistiace- ho prášku					značka selénu kam						
chodba pod nie- čim											
primitívny nástroj na oranie							bahnia- kovec (zool.)	treba (nár.)	textová skratka (a iné)	3. časť tajničky	meno spevák Sumac
nástroje na rytie					sladké hľuzy 2. časť tajničky						
Pomôcky: Ops, pchl, amia, Jo- fa, talo	EČV Žiliny neúspech, po česky				skonám klan						
post villa- ge (skr.)			náhla pre- hliadka máj, po nemecky						popevok nota, po nemecky		
rárová píla (hovor.)								značka neónu vyhlbeni- na v zemi			český sochár
dajú na správne miesto							švédsky výrobca šport. potrieb				
citoslavce pohřda- nia				špan. člen člen krá- ľovskej družiny			častica hmoty značka erbia				
futbalový klub v Miláne			Dunčo značka stat- ampéra								
základná číslovka						egyptský boh slnka približne			EČV Nitry vojenský odvod (zastar.)		
Pomôcky: Amort, aestus, paladín	dcérin syn	francovka svalové okraje úst					stielka, po špa- nielsky	zámedzie prijal liek			
vojenská polícia (skr.)			prílív, po latinsky bohyňa úrody							zhotovuje tkaniny	skratka výrazu európsky
necháte privia- zané											
značka nášho piva						koniec tajničky					
stávajú sa kyslými						boho- služobný stól					

Zasmejte sa

To si nevieš rozkázať a ne-
piť? - dohovára Mara Ferovi.
- Rozkázať si viem, ale poslú-
chať nie! - odvetí Fero.

Mara strašne chcela ísť
s Ferom na poľovačku.

- To nie je pre ženy, je tam zima,
nebezpečná príroda. - namietal
manžel. Ale nakoniec ho ukeca-
la. Prišli do lesa, Fero jej dal do
ruky pušku:

- Tu sa posadiš na posed, keď
zbadáš jeleňa, strelíš ho, prí-
deš k nemu, položíš na neho
nohu a povieš „To je môj
úlovok, nikomu ho nedám!“

Tak si Mara sadla do posedu
a chlapi zašli do chaty, naliali
vodky a zajedali chlebom. Zra-
zu vonku rana a zúrivy ženský
hlas:

- To je môj úlovok, nikomu ho
nedám!

Chlapi vybehli von, tam
Mara s puškou v ruke, z hlav-
ne sa jej ešte dymilo, a vedľa
nej horár:

- To je môj úlovok, nikomu ho
nedám! - kričí dookola Mara.
- No dobre, dobre, nikto ti ho
neberie. - upokojuje ju horár
- Ale aspoň sedlo si odopnúť
môžem, nie?

Je známych veľa prípadov,
keď muža kvôli alkoholu opu-
stila manželka. - hovorí predná-
šateľ.

- Prosím vás, a koľko toho tre-
ba vypiť? - informuje sa niekto
zo sály.

Ako sa vám darí v manžel-
stve?

- Vynikajúco. Ja varím a manžel
maľuje obrazy. Potom sa háda-
me, čo to má byť.

Na stavbe si o desiatej sad-
nú dvaja murári k desiatej. Vy-
tiahnú z tašiek balíčky s jedlom.
Jeden balíček ani nerozbalí,
iba ho poprevracia v rukách
a zahodí do koša so slovami:
- Zase iba masťný chleba!
- Čo ti šibe? Čo ak tam bolo
aj niečo iné? Maslo... šunka...
- Nebolo! Sám som si to chystal!

Uveríte?

V Južnej Kórei si vodiči lesných doprav-
ných spoločností začali vypomáhať pri pre-
konávaní terénnych prekážok preťažením
zadnej časti auta. Nákladniaky potom ľahšie
zdolávajú prednými kolesami všetky nerovnosti a skoky tradične špatných kórejských
ciest. Tréning novej metódy si však vyžaduje aj jazdu na zadných kolesách. Na obrázku
jedno z nákladných vozidiel dopravcu z mesta Chungnim-dong, pri tréningu. V tomto
prípade sa však vodičovi nepodarilo dostať plne naložený nákladniak späť na predné
kolesá. ■

Rubriku pripravuje Ferko Tárjako

jazvec Mišo

Ahoj deti,
Aj dnes som pre vás pripravil puzzle so zvieratkami. Ak chcete získať veselý stromček a ceruzku s panáčikom, vystrihnite jednotlivé diely, poskladajte a nalepte ich na papier.

Poskladaný obrázok podpíšte, pridajte váš vek a poštovú adresu. Malú odmenu za správne poskladaný obrázok z minulého čísla posielam Martinkovi Adámikovi zo Župkova.

Váš kamarát

jazvec Mišo

Moja adresa je:
jazvec Mišo
redakcia časopisu Lesník
Námestie SNP č.8
976 55 Banská Bystrica

Kalendár podujatí

27.8. - 28.8.2011

KŮŇ

8. ročník medzinárodnej výstavy koní

Expo Center Trenčín

4.8.2011 – 6.8.2011

DREVORÚBAČ 2011

9. spoločné majstrovstvá SR a ČR v práci s motorovou pilou

Amfiteáter Námestovo

13.8.2011

OTVORENIE LESNÍCKEHO NÁUČNÉHO CHODNÍKA HERLICA

Petrovce

18.08.2011 - 21.08.2011

AGROKOMPLEX

38. medzinárodná poľnohospodárska a potravinárska výstava

Agrokomplex Nitra

14.9. 2011

OSLAVA 90. VÝROČIA ŠTÁTNYCH LESOV V TOPOĽČIANKACH

Kaštieľ Topoľčianky

20. 9. 2011 - 22. 9. 2011

AQUA

18. ročník medzinárodnej výstavy vodného hospodárstva, hydroenergetiky a ochrany životného prostredia, komunálnej techniky a rozvoja miest a obcí

Expo Center Trenčín

29.9.2011

SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE OPRAVENÉHO KOSTOLÍKA ČIERNY VÁH

OZNAM: LESY Slovenskej republiky Odštepny závod Topoľčianky v spolupráci s fotoklubom FoTOP Topoľčianky, Štátnou ochranou prírody SR, Správou Chránenej krajiny oblasti Ponitrie a fotoportálom www.ephoto.sk, pri príležitosti 90. výročia štátnych lesov v Topoľčiankach a pri príležitosti Medzinárodného Roku Lesov vyhlasujú fotosúťaž na tému LES a jeho život.

Záujemcovia nájdu propozície na stránke <http://www.wildlifephotography.sk/ActualityDetail.aspx?SpotlightID=59>

Školský rok 2010/2011 bol pre 46 žiakov 6 zvolenských základných škôl výnimočný. Navštevovali Detskú lesnícku univerzitu, aby spoznávali lesnícku

vedu a moderné prístupy v lesníctve. Po 10 mesiacoch štúdia, kedy sa dozvedeli nielen ako sa monitoruje stav našich lesov, ako sa dá vypestovať stromček zo skúmavky, a či je možné naplánovať budúcnosť lesa pomocou počítačovej hry,

čakala študentov slávnostná promócia.

Diplom absolventa Detskej lesníckej univerzity prevzali študenti z rúk dekana Lesníckej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene za prítomnosti svojich rodičov a zástupcov partnerských lesníckych inštitúcií. Celý školský rok poznávali žiaci dva svety. V tom svojom sa učili gramatiku, matematiku a poznávali krajinu na geografii. V tom druhom poznávali svet lesa, stromov a zvierat, kde vládne starostlivá ruka lesníka. Najzaujímavejšiu aktivitu, ktorú deti zažili bolo simulované Mestské zastupiteľstvo, kedy si vyskúšali spolu s lesníckymi expertmi rozhodovať o výsadbe stromov vo Zvolene. Cieľom projektu DELESUN bolo nielen sprístupnenie nových poznatkov lesníckej vedy, ale aj podpora rozvoja osobnosti detí po poznávacej, emocionálnej aj sociálnej stránke.

Projekt „Detská lesnícka univerzita ako nástroj pre popularizáciu vedecko-výskumnej činnosti v lesníctve“ bola finančne podporená Agentúrou pre podporu výskumu a vývoja. ■

Andrea Melcerova (NLC)

Absolventi prvej Detskej lesníckej univerzity

Životné jubileá

JÚL 2011

50 rokov

Bc. Paluš Ivan, ťažbár, LS Čadca – OZ Čadca
Zbončák František, dispečer dreva – OZ Čadca
Ivora Pavel, vedúci LO, LS Rimavská Sobota – OZ Rimavská Sobota
Ing. Ferko Milan, vedúci LS, LS Udavské – OZ Vranov
Ing. Verba Marián, technik, LS Stropkov – OZ Vranov
Ing. Moravčík Juraj, vedúci odboru správy majetku a majetkových vzťahov – GR BB
Ing. Ludovít Pitoňák, vedúci LS Čierny Váh, OZ Lipt. Hrádok

60 rokov

Luký František, vedúci LO, LS Duchonka – OZ Prievidza
Sanislo Luboslav, vedúci LO, LS Poltár – OZ Kriváň
Ungrády Jozef, technik pre opravy a servis LT, RSLT Vranov nT – OZLT Banská Bystrica
Ing. Havlík Jozef, vedúci ŠS, ŠS Šajdíkove Humence – OZ Semenoles Liptovský Hrádok
Ing. Chlápek Jozef, vedúci odboru financovania – GR BB

PRACOVNÉ JUBILEÁ
20 rokov

Ing. Zsolt Sebök, vedúci LS, LS Tornaľa – OZ Revúca
Ing. Hlinka Vladimír, vedúci výrobnotechnického úseku – OZ Revúca
Maxim Ladislav, technik ŠS, ŠS Sobranecké Kúpele – OZ Semenoles Liptovský Hrádok

25 rokov

Jakubec Pankrác, vedúci LO, LS Šaštín – OZ Šaštín
Mikláš Rastislav, technik, LS Nové Mesto n/V – OZ Trenčín
Kyselica Jaroslav, vedúci LO, LS Kšinná – OZ Trenčín
Hôrka Marián, manipulant, ES Trenčianska Turná – OZ Trenčín
Fecér Roman, manipulant, ES Bánovce nad Bebravou – OZ Trenčín
Vrabec Milan, správca informačného systému – OZ Námestovo
Volf František, vedúci LO, LS Oravská Polhora – OZ Námestovo
Pufoš Marián, vedúci LO, LS Závadka – OZ Beňuš
Kochan Peter, manipulant, ES Rimavská Baňa – OZ Rimavská Sobota
Ondrejka Rasto, vedúci LO, LS Brádko-Tisovec – OZ Rimavská Sobota
Pavelko Július, technik, LS Ratková – OZ Revúca
Ing. Varchol Ivan, vedúci ŠS, ŠS Šariš – OZ Semenoles Liptovský Hrádok

30 rokov

Minár Ondrej, technik, LS Nitrianske Rudno – OZ Prievidza
Rozkošný Jozef, vedúci LO, LS Duchonka – OZ Prievidza
Novák Peter, vedúci LO, LS Bojnica – OZ Prievidza
Haluza Peter, vedúci LO, LS Nové Mesto n/V – OZ Trenčín
Ondrejková Anna, technik, LS Nemšová – OZ Trenčín
Vraniaková Mária, účtovníka – OZ Slovenská Lupča
Adamec Jaroslav, vedúci ES, ES Polkanová – OZ Slovenská Lupča
Sedlák Jozef, vedúci LO, LS Muráň – OZ Revúca
Gdovin Branislav, technik, LS Jelšava – OZ Revúca
Ing. Sivová Viera, hlavný účtovníka – OZ Revúca
Štašenko Milan, vedúci LO, LS Sabinov – OZ Prešov
Migal Ján, vedúci ES, ES Vranov – OZ Vranov
Sabol Ján, vedúci LO, LS Udavské – OZ Vranov
Karkošáková Anna, sekretárka – OZ Semenoles Liptovský Hrádok

Ing. Kozár Viliam, vedúci ŠS, ŠS Sobranecké Kúpele – OZ Semenoles Liptovský Hrádok
Vachová Tatiana, VOR – financie – GR BB
Ing. Dzugas Pavol, VORŠ – metodik systémovej integrácie – GR BB
Riša Vladimír, VOR – osobná doprava – GR BB
Bc. Šedivá Jarmila, VORŠ – správa majetku a majetkové vzťahy – GR BB

35 rokov

Ing. Čajka Stanislav, správca informačného systému – OZ Levice
Ing. Grinč Anton, technik, LS Nitrianske Rudno – OZ Prievidza
Kováč Jozef, vedúci LO, LS Partizánske – OZ Prievidza
Ing. Svitok Marián, referent vnútornej správy – OZ Prievidza
Ing. Porteš Rastislav, vedúci LO, LS Nitrianske Pravno – OZ Prievidza
Falčan Ján, vedúci LO, LS Nové Mesto n/V – OZ Trenčín
Ing. Hudec Jozef, vedúci ekonomicko-obchodného úseku – OZ Slovenská Lupča
Székelyová Magdaléna, fakturant ostatných výrobkov – OZ Revúca
Gemza Igor, vedúci MES, MES Vydriňok – OZ Prešov
Lazorik Anton, vedúci MES, MES Prešov – OZ Prešov
Kováč Miroslav, pestovateľ a ochrana lesa – OZ Prešov
Sabol Vladimír, vedúci LO, LS Hanušovce – OZ Prešov
Latta Miroslav, vedúci LO, LS Nižná Jablonka – OZ Vranov
Piš Jozef, technik operačného nasadenia LT, RSLT BB – OZLT Banská Bystrica
Ing. Jačanin Michal, vedúci pracoviska OIKT, Košice – GR BB
Ing. Štulajter František, CSc., vedúci odboru lesníckej politiky a certifikácie lesov – GR BB

40 rokov

Šimo Ján, vedúci LO, LS Bojnica – OZ Prievidza
Šofranec Jozef, vedúci LO, LS Slovenská Lupča – OZ Slovenská Lupča
Jančovič Jozef, vedúci LO, LS Predajná – OZ Slovenská Lupča
Demčák Ján, vedúci LO, LS Kokošovce – OZ Prešov
Repaský Peter, technik, LS Spišská Nová Ves – OZ Prešov
Palenčár Vincent, technik, LS Sabinov – OZ Prešov

Odchod do predčasného starobného dôchodku

Ing. Pekara Peter, referent obchodu – OZ Žilina
Teltsch Dušan, vedúci prevádzky Hotel LESNÍK – OZ Žilina

ODCHOD DO STAROBNEHO DŮCHODKU

Turek Dušan, manipulant, ES Smolenice – OZ Smolenice

AUGUST 2011

50 rokov

Pavlenka Ján, vedúci LO, LS Antol – OZ Levice
Ing. Kunský Miloš, vedúci strediska, Stredisko služieb, Topoľčianky – OZ Topoľčianky
Ing. Harničárová Ľubica, vedúca LS, LS Nemšová – OZ Trenčín

„Sú ľudia, ktorí pre nás v živote znamenajú viac ako ostatní. O to ťažšie je naučiť sa bez nich žiť“.

S hlbokým zármutkom oznamujeme, že dňa 22. júna 2011 nás po dlhšej a ťažkej chorobe vo veku nedožitých 54 rokov navždy opustil náš bývalý spolupracovník

Ing. Milan MAĐAR

Celý život zasvätil práci v lesnom hospodárstve na rôznych funkciách – technik LS, vedúci útvaru riadenia výroby OZ, zástupca riaditeľa podniku pre VTÚ, vedúci lesníckej výroby OZ Bardejov. Do plného invalidného dôchodku odišiel dňa 11.4.2011.

Posledná rozlúčka so zosnulým bola 25.6.2011 v Dome smútku v Stebníku.

Češť jeho pamiatke.

Spolupracovníci z OZ Prešov

Ruman František, vedúci LO, LS Beluša – OZ Považská Bystrica
Bc. Paluš Ivan, ťažbár, LS Čadca – OZ Čadca
Zbončák František, dispečer dreva – OZ Čadca
Margeta Miroslav, vedúci LO, LS Predajná – OZ Slovenská Lupča
Homolová Anna, fakturant ostatných výrobkov a služieb – OZ Slovenská Lupča

60 rokov

Grescho Koloman, vedúci LO, LS Nitrianske Pravno – OZ Prievidza
Ing. Dobrý Peter, referent správy lesných pozemkov a reprivatizácie – OZ Žilina

PRACOVNÉ JUBILEÁ
20 rokov

Piar Juraj, vedúci LO, LS Slovenská Lupča – OZ Slovenská Lupča
Paučo Ján, vedúci LO, LS Predajná – OZ Slovenská Lupča
Veselovský Radovan, manipulant, MES Bardejov – OZ Prešov

25 rokov

Kostelný Peter, vedúci LO, LS Moravský Ján – OZ Šaštín
Konečník Milan, vedúci LS, LS Rohožník – OZ Šaštín
Kuruc Dušan, vedúci LO, LS Čifáre – OZ Levice
Paľo Jozef, referent správy pozemkov a reprivatizácie – OZ Prievidza
Ing. Bettáková Eva, referent ekológie – OZ Prievidza
Stopjak Anton, technik, LS Mútne – OZ Námestovo
Majerík Ivan, vedúci LO, LS Predajná – OZ Slovenská Lupča
Lupták Pavol, vedúci LO, LS Predajná – OZ Slovenská Lupča
Gál Ľubomír, vedúci LO, LS Podsúľová – OZ Rožňava
Bernáth Ludovít, manipulant, ES Betliar – OZ Rožňava
Hlipala Ľubomír, fakturant dreva – OZ Prešov
Mgr. Miľanová Ľubica, vedúca Strediska práce s verejnosťou a Lesníckeho a drevárskeho múzeu, Zvolen – GR BB
Ing. Jagerčíková Janka, VORŠ – metodik, interný audit – GR BB
Krmeťová Erika, SOR – sekretárka – GR BB

30 rokov

Kalman Jozef, vedúci LO, LS Ratková – OZ Revúca
Spodniaková Zlata, technik, LS Tornaľa – OZ Revúca
Farkaš Peter, vedúci LO, LS Krásnohorské Podhradie – OZ Rožňava
Osvaldová Katarína, mzdový účtovníka – OZ Rožňava
Ing. Kolesár Jaroslav, technik, LS Bardejov – OZ Prešov

35 rokov

Ing. Štric, vedúci LS, LS Brusno – OZ Slovenská Lupča
Ing. Vágner Milan, technik, LS Predajná – OZ Slovenská Lupča
Žalud Miroslav, vedúci LO, LS Slovenská Lupča – OZ Slovenská Lupča
Vrediková Tatiana, fakturant – OZ Revúca
Aust Ladislav, manipulant, ES Muráň – OZ Revúca
Černaj Miloš, vedúci LO, LS Nižná Slaná – OZ Rožňava
Mgr. Šípková Želmira, VOR – kurátor – etnograf – GR BB

40 rokov

Ferenčík Ondrej, vedúci LO, LS Podsúľová – OZ Rožňava
Cipka Štefan, vedúci LO, LS Stropkov – OZ Vranov

Odchod do starobného dôchodku

Halmo Emil, vedúci LO, LS Partizánske – OZ Prievidza

Ing. Helena Turská

Cena Jozefa Dekréta Matejovie v tomto roku pre Ignáca Mordela

Predseda Slovenskej lesníckej komory Jaroslav Šulek spolu s generálnym riaditeľom Lesov SR Igorom Vizslaiom odovzdali na Dni stromu v Lesníckom skanzene v poradí už piatu Cenu J.D. Matejovie za rok 2011. Lesníckym odborníkom, ktorý toto ocenenie získal, je dlhoročný pracovník Lesov SR Ignác Mordel.

„Patrí k odborníkom, ktorí v práci pre les strávili takmer celý svoj život,“ uviedol nomináciu nášho kolegu Šulek. Mordel ako prevádzkový inšpektor pre pestovnú činnosť na OZ Námestovo dlhé roky presadzoval opatrenia na zvýšenie úrovne odolnosti oravských lesov. Prispel k vzniku samostatného škôlkarského strediska a má veľký podiel na zabezpečení kultúr ťažko zalesniteľných lokalít na OZ Námestovo. Ako jeden z prvých vyšiel s iniciatívou ozdravovania lesných porastov ich vápnením a prihnojovaním. Momentálne Ignác Mordel pracuje na OZ Semenoles ako vedúci škôlkarského strediska Oravská priehrada.

-vr-

